

לחיפוש נצחיות רוח קדשו של אור האורות הנחל נובע מקור חכמה

אבקשה

ליל שבת על גדות הבוג

תורת 'חיפוש הצדיק' לאור
הערגה והכיסופים של התלמיד
הנצחי שלא נח לעולם ■ סדרת
מאמרים מיוחדים ונרחבים

גתן וילא
תלמידו הנבון
של רבינו שמואל פרידלנדר
נבחר על-ידי אהל צדיקים
כראשון
הרבי שראל מאיר גבאי

שלושה שהתקרבו כאחד

שלושת האחים לבית אורבשטיין
על מסע החיפוש אל אור האמת

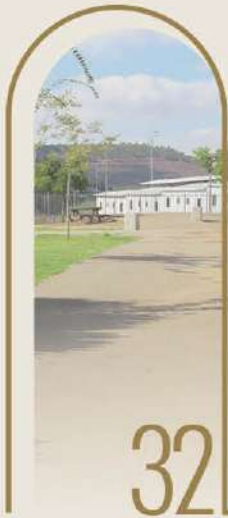
ישיבה של מחפשים

חיינו מעוררי ההשתאות של
מייסד הישיבה הקדושה
ר' שמעון ברגשטיין

אצל הרבי אין טעויות

נס מדהים וגלוי בהיכל הציון
הקדוש ביום חורפי אחד
// מופת זה אני

32

שנ-אשה מי יודע

שלושת האחים
לבית אורנשטיין
בסיפור התקרבות
מופלא שהסתיים
בישיבה בכותר

20

מנ-א לבדס-ב בני ברק

חייו ופועלו של ר'
שמעון ברנשטיין
בשיחה מיוחדת עם בנו
ר' נחמן ראש הישיבה
אותה ייסד

12

שו"ת במשנת הזיפוש הצדיק

שלושה מחשובי הרבנים
בפאנל מיוחד נוגעים
בשאלות החשובות
ביותר בעניין

י"ל ע"י
מערכת אבקשה
טל': 02-539-6363
פקס: 077-318-0237

©
כל הזכויות שמורות.
העתקת קטעי מאמרים,
או תמונות, אך ורק
באישור בכתב מהמערכת.

הגליון מודפס ע"י מ.א. הפקות
דפוס - כל סוגי ההדפסות
במחירים זולים
לקבלת הצעת מחיר משתלמת
במיוחד פנו לטלפון
052-7631367

עיצוב גרפי ועריכה גרפית
B LUM

כאן מתחדשים! מוקד ברסלב
02.999.3.148
חדשות | ראינוגות | שיעורים
קו אחוד חסידי ברסלב לשעבר

הנהלת אגודת חסידי ברסלב
02.560.7387

64
אריה שאג - מדור אידיש
לעבן פון התקשרות צום טאל נובע פון והחסידי
ר' אריה לייב שפירא

מדורים מלאי דעת מאידה:

- 38 **רפואת הנפש**
סילנו השפים
- 41 **להשקות אילנות**
סילל מיוחד לליקוטי מוהר"ן
- 42 **חינוך**
סדרת מאמרי 'החינוך בשבת קודש'
- 52 **ילדי שעשועים**
הילד שנרדם בכסן האניה - מאמר
החצלה ברגע האחרון - ספור
להתחיל מא' ב' - שעשועון

- 04 **דבור של הרבי**
לחפש ככל דבר -
הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר
- 06 **אוד הצפון**
סוד ההתקשרות -
הרה"ח ר' אברהם יצחק ברמל
- 10 **ימי נעורי**
ברסלב מולידה מתקרב מחדש
- 19 **נקודת המוקד**
טכניקה קמה לתחייה

**לתרומות
ושותפות
בבית אבקשה
פנו עוד היום:
בארץ ישראל
02-6237686
בארצות הברית
845-650-9368**

כך נחדש את החיפוש הנצחי

ה'דף הזה, עליו דיבר מוהרנ"ת, העלה המרוט והדוהה שנראה שכבר נמצא והובן, הוא יהיה התיקון על הכל, וכיצד... רק בזכות האור שהכניס בו מי שכתב אותו, שידע שאין לו כלום מכוחו אלא הוא רק קולמוס של צדיק הדורות, רק הוא יכול להוציא מפיו משפט נורא שכזה, עד כדי כך ש'דף אחד' די והוא לבד יהיה 'תיקון על הכל'!

וכך, בזכות החיפוש העקשני הזה, האמונה התמימה בכוחו של דיבור של הרבי, הביקוש התמידי אחר עוד טיפת רפואה שתאיר את חשכת המצב בו אנו שרויים, רק כך יציצו אט אט צמחים חדשים, אל פני השמש יתגלו עשבים רכים חדשים לגמרי שלא היו כאן מעולם. כי רק החיפוש התמידי יוליד התחדשות תמידית.

מכאן המקום לפנות בפנייה חמה ולבבית למחפשים הקדושים, שליבם ומעיניהם נתונים להפצת אורו של הנחל.

אחים יקרים! הגיליון היקר אותו אתם אווזים בידיכם, כמותו יקראו כמזכר גם עוד אלפים רבים של מבקשים, הוא אשר משמש להפצת אורם של המחפשים בכל הדורות להנחילם בלבבינו ובליבם של דור העתיד בנינו ואף נכדינו, אשר מנופה ומבורר להביא בתוכו רק סולת של חיפוש טהור עם כלים נכונים.

העלה הזה, ה'דף אחד' הזה, סוחר מאחוריו מטירות נפש בל תואר, של מאות השותפים שנתנו מאות שקלים יקרים בשנה, מהכסף שאין להם, וכך ביססו את הגיליון בקדושה. אך לאחר מכן, עדיין נותר על כתפיהם השחוחות של בוני הבית הזה עוד מאות אלפי שקלים בשנה שאין להם כיסוי.

טייערע ברודער! אחים אהובים!

זה הזמן להוסיף ולחזק את העלים הקדושים הללו שימשיכו הלאה והלאה ולא יפסקו חלילה ה"י, האם לא כדאיים כמה עשרות שקלים להוסיף, לחזק ולקיים את מאות אלפי ומיליוני הרהורי התשובה והאמונה שעתידיים לבוא בזכות הגיליונות הבאים! וכי נסכים לתת לרועים זרים לבוא ולמלא את החלל שאנו כה עמלים למלא?!

זו השעה להטות כתף לעניינו של הרבי, כאן המקום להוציא את הכיס ואת הלב למען הפצה קדושה זו שאין שני לה בחשיבותה וביחודיותה, למען הרבי חייג עכשיו 02-6237686 שלוחה 2 ותטול את חלקך בקירוב הגאולה השלמה. ■

כשעוד לא שכחו הדי זעקות ערגה של התלמיד הנאמן על גדות הבוג, כבר מתחילים ראשוני העשבים הוציא ראשם אל פני הארץ, ההתחדשות כבר ממלאית כל.

דווקא בינות לעבי החורף, בעת שלטון הלבנה, כשממעמקים מהדהדת צעקת החדלון וההסתרה, אז ורק אז נושבת מכנגד הארת התקווה, זו שמגלה התלמיד בעת הסתלקותו: כש'טרייף פסול מתגבר' - 'דף אחד יהיה תיקון על הכל'.

שכן גם לאחר אלפי התחדשויות, חיפוש ומציאות, עדיין האור השלם נעלם ונסתר מאד, זעקת ה'איה' וחסרון הלבנה יורדת עד למעמקי השיתין ומאיימת שלעולם לא תאיר עוד, והתשובה היחידה שיכולה לאותו חסרון היא החיפוש הנצחי, הזעקה שנשמעת ממרחקים 'אין ברסלב ברענט א פייער' - 'ברסלב בוערת אש'. לא, אין אני יודע כלל איזו 'אש' ישנה כלל, מהי וכיצד תרפא את נפשי הקפואה, אך זאת אבקש 'פייער אריין דאס פייער ביי מיר אין הארץ אריין' - 'הבער אותה בליבי'.

כאז כן היום. כחסידי נאמנים אנו מאמינים כי אורו של הרבי לא נקטן או נחלש, להיפך, ככל שעובר הזמן הוא רק עולה מדרגה לדרגה ומאיר למקומות נמוכים יותר ויותר עוד, ולמרות ההסתרה שמתגברת, מתגבר הוא באור שבעתיים, רק מה, ההסתרה גורמת שהחיפוש נעשה לאט לאט, כאן ושם מתלחשים מעט.

ממוהרנ"ת אנו לומדים כיצד צריך תלמיד להתנהג מול הסתרה שמעלימה ממנו את רבו - חיותו ותקוותו, כי אל מול חוסר הידיעה ואובדן העצה, התקווה היחידה היא לבקש שוב ושוב: פייער דאס אריין ביי מיר, הבער בליבי... לא, אין לי שום השגה ברב הגדול והנורא הזה, רק דבר אחד אני יודע, שרפואתי מונחת אצלו ואני חייב לקבלה ממנו.

אצל שום קהילה קבוצה או חסידות, בכלל ישראל ובאומות העולם להבדיל אלפי הבדלות, לא נמצא הנהגה של חיפוש נצחי. בכל מקום החיפוש מסתיים כאשר מגיעים ליעד המבוקש, אבל רק אצל התלמיד שמסכים לומר שהוא כלל לא יודע איך מה ולמה, רק אז שייך חיפוש בלי שום סוף.

העלה הזה,
ה'דף אחד' הזה,
סוחר מאחוריו
מסירות נפש
בל תואר, של
מאות השותפים
שנתנו מאות
שקלים יקרים
בשנה, מהכסף
שאין להם,
וכך ביססו
את הגיליון
בקדושה

צריכים לחפש את הצדיק ב'זמירות של שבת' ב'קידוש של שבת'!

על עבודת
החיפוש של
הצדיק הקדוש
ר' אברהם
בר"נ, על
חיפוש של
מאה אלף
דולר, ועל
דרכי החיפוש
דרך כל מצוה
ומצוה ●
משיעוריו של
החסיד ר'
לוי יצחק
בנדר זצ"ל

תבקש האמת בהפלטין של אמת

(חסרה ההתחלה) כל מה שאני יותר "אחפש" את הצדיק הרי שיותר "אמצא" אותו! אני יודע שכאן זה "הפלטין של אמת", אלא מה? צריך לחפש אותו!
זאת מבינים כבר ממילא, שעם 'מצוות ומעשים טובים' מחפשים אותו, וחלילה עם רע מאבדים אותו!
מימעשים רעים' הרי בוודאי אין מה לדבר שצריך להישמר, אולם אפילו אחד ששומר את עצמו מרע; הוא שומר את 'הדיבור'; הוא שומר את 'העיניים'; הוא שומר את 'המחשבה'; הוא נשמר מרע, והרי הוא לא מאבד, אבל בכל זאת הוא צריך לחפש! - והחיפוש הוא עם 'תורה', עם כל 'מצוה', עם 'חברים', לדבר אחד עם השני (להתחוק יחדיו), אנחנו עומדים לפני כזה 'פלטין של אמת'! הרי הרי השאיר את "הצוואה" - את התורה 'תקעו תוכחה', שיחפשו אותו, צריך לחפש את רוח הקודש של הצדיק!

אם תבקשנה ככסף וכמוטמונים

(השואל ר' משה בינגסטאק: מה הכוונה לחפש יותר? אדם שיודע שהוא כבר נמצא במקום?) אי אפשר לתאר זאת! אני רק רוצה לומר לך דבר, באם אבדת אוצר, לפי ערכך - 'מאה אלף דולר' זה שווה כסף אצלך? 'מאה אלף דולר' זה כסף אצלך! אבדת 'מאה אלף דולר', ואתה יודע היכן אבדת את זה, ואתה יודע שאם תחפש אתה תמצא, האם תפסיק מלחשוב על החיפוש?! אתה תהפוך את העולם! עבור זה צריכים לדעת כמה ידיעות: אני יודע שאיבדתי! אני יודע שאם אחפש אני אמצא! ואני יודע 'היכן' איבדתי, ועל ידי מה איבדתי, אפשר להגיד לו שיסתפק! שתישן שינה טובה, ותאכל ארוחת צהרים

טובה, ויביאו לו את הכסף הביתה?!

(הרי) הוא איבד 'מאה אלף דולר', הרי הוא איבד! האם יביאו לו את הכסף הביתה? כשאתה יודע שאם תחפש אתה תמצא! אם אצלך 'מאה אלף דולר' זה לא כסף, שיהיה 'מיליון דולר' זה כבר כן כסף אצלך... זה נקרא חיפוש!

כי הוא הרב והתלמיד

כל התלמידים של רבינו חיפשו, אך בכל זאת היו חילוקים בחיפוש. עשה, מה שהוא חידש, היה רק הרבי בעצמו!

רבי נתן כל כך חיפש את הרבי, שכל מחשבתו וכל מוחו היה רק הרבי! מה שהוא והיה אדם מופלא, מופלא הוא היה, אדם מרומם, איש אלוקים, רבי שמואל אייזיק רבי אברהם בן רבי נחמן אמר על הספר שלו - היה סיפר ממנו, הוא חיבר ספר - ר' שמואל אייזיק, בספר הוא מביא מאמר ובסוף המאמר הוא כותב "כמבואר בלקוטי מוהר"ן".

ואמר ר' אברהם בן ר' נחמן: זה החילוק בין ר' נתן - רבי נתן מביא בתחילה את התורה של רבינו, ואחר כך הוא מתחיל לדבר את החידושים שלו, אבל הוא מקדים להביא את התורה של רבינו, פעם את התורה הזאת - או את התורה הזאת, והוא (ר' שמואל אייזיק) מביא מאמר (ואחר כך) "כמבואר בלקוטי מוהר"ן".

כולה במחשבה אתברירו

כמו שרבינו אמר: "סע האט א פנים מען דארף זיך זייער היטן פון א הרהור!" [נראה שצריך מאד לשמור את עצמו מהרהור!] כך גם המחשבה, כשהולכים הצידה, רואים הרי איזה קלקול נהיה מהמחשבה, "כולה במחשבה אתברירו", רק "במחשבה".

כל התכלית של היהודי, כל מה שעושים בעולם הזה - כל המצוות ומעשים טובים זה כדי שה"מח" יהיה יפה

ב'קידוש' של שבת - זה מה שאנחנו צריכים לחפש עכשיו! עכשיו זה הזמן לזה.

כך דיברו באומן: והביאור הוא, שבכל זמן צריך לחפש! כשמגיע יום כיפור' מחפשים אותו כך, וב'תשעה באב' זה כזה סוג חיפוש, כך זה ב'ערב פסח', כך זה ב'פסח', כך זה ב'שבת', כך זה ב'סוכות'!

מדרג על ההרים מקפץ על הגבעות

אי אפשר להוציא בפה מה זה 'חיפוש', את זה כבר בינינו לבד, כשאני יודע שלי חסר, ש'אבדתי', כפי שהרבי אומר שעל ידי 'תאוות' מאבדים, 'תאוות רשעים תאבד', על ידי תאוות מאבדים!

נמצאים אצל הצדיק האמת, רבי אמיתי, ב'פלטין של אמת', ותמיד צריך לדעת שיש 'עלמא דאתי', והרי הסוף הוא שהעולם הזה הוא לא עולם נצחי, חייבים להיות קצת קרובים אליו, כמה שאני יותר אחרוב מזה, ויותר אשמור את זה, אזי אהיה קרוב אליו.

זה ידוע - שלהתקרב לעניין של הרבי, שהמחשבה תהיה מונחת בענין של הרבי, בכדי לזכות למשהו - לנקודה של 'אמת', והרי נקודה של 'אמת' זה משהו אחר!

אלא מה? צריך לחפש! צריך לחפש את הצדיק! ממילא כבר אין זמן לדבר דברים בטלים, כבר אין זמן לעשות צחוקים, יש לי רק ענין - "אני צריך לחפש" אני צריך לחפש! אבדתי, אני צריך לחפש!

(ר' נחמן בורשטיין ז"ל: ר' נתן כותב בליקוטי תפילות 'מי יתן ידעתי ואמצאהו, הייתי מדלג על ההרים מקפץ על הגבעות') ר' נתן הוא חיפשי! אה אה אה!

זה אפשר לדעת בעצמו, שברגע שמקורבים לרבי, אזי מתפללים אחרת, לומדים אחרת, ויש לו מחשבות אחרות, ובכלל הוא הולך אחרת, הוא אדם אחר! ומדוע? הרבי מביא בתורה ח'חי ש'החיות' של ה'תורה' נמצא אצל הצדיק! ה'רוח' נמצא אצל הצדיק! ממילא יש חיות אחרת, האדם חי, יש לו חיות, רק שישנו 'חיות' דקה ויש - (בחינה פחותה מזו).

אפוי בלב

רבינו אומר בתורה של 'אתחנן', שאפילו 'אומות העולם' מקבלים חיות מהצדיק, בשעה שהוא 'איש פשוט' - אפילו אומות העולם מקבלים חיות ממנו!

ולמאי נפקא מינה? 'אבל' אומר הרבי: "וכל אחד כפי קירובו יותר אל הקדושה ואל הצדיק" אזי הוא מקבל - "חיות גבוה יותר!"

כמה שאחד יותר קרוב לקדושה ולצדיק, הוא מקבל חיות גבוהה יותר! סוג של חיות גבוה יותר! נו, זה לא דבר קטן, 'חיות' ישנו שפע של בהמה, שפע של אדם, כל אחד, זה טוב - אם הוא בא לחטוף 'שיריים' יש לו גם כן חיות, אם הוא בא לשמוע 'תורה' זה בוודאי טוב, אבל אחד אצלו זה אפוי בלב! אפוי בלב! הוא אפוי אצל הצדיק בלב!

וכל זה מדברים מאנשים שלא הכירו את רבינו, הם לא הכירו את ר' נתן, אפילו את נחמן סולטשינער הם לא הכירו, וגם את בני הדור המאוחרים יותר הם גם לא הכירו, והם פעלו וחיו טוב מאד, הלכו - (מהעולם הזה) 'אנשים כשרים'! מאיפה היה להם את זה? רק מה'פלטין של אמת', עם זה הם עשו כל כך טוב!

(מתוך קונטרס טעם זקנים המתורגם - גיליון ג')

יותר, שיגיע לשם (לעולם הבא) עם מח יפה יותר!

זה מה שמדבר הרבי בתורה כ"ה, 'השכל הנקנה' - זו היא ההשארה שנשארת לאחר מותו, זה מה שנשאר! הוא מגיע לשם עם מחשבות יפים יותר!

הרי מבינים לבד - (שצריך להשמר) בפרט 'הרהור רע'. וכן בקדושה - כל מה שמכניסים יותר את המחשבה, לא לתת למח לצאת מדברים טובים, ולדבר עם חברים - אז הוא עסוק בענין של החיפוש, אז הוא מחפש יותר, והוא מוצא יותר!

כשמחפשים מוצאים, ואז הוא קרוב יותר לצדיק, וכשהוא קרוב אליו אז הוא קרוב יותר לתיקון, הוא קרוב יותר!

חטוף ואכול

למשל ר' אברהם בן ר' נחמן, בימי חורפו - כשאני התקרבותי הוא כבר היה יהודי זקן, הוא היה בן שישים וחמש - אבל אני שמעתי מאנשים שהכירו אותו - שהיו מבוגרים ממנו - הם עוד הכירו אותו בימי חורפו, נורא נורא! איזה ימי נעורים היו לו!

כל השבוע הוא היה ביער! כזה יהודי, כזה צדיק - קדוש, כל השבוע! מה שיהודי כזה יכול לזכות? כבר מבינים לבד!

זה הרי החיות שלו, מן הסתם הוא הכין שם 'לחם' קצת 'מים' שם, וישן שם על איזה אבן, הוא הרי היה חייב, הרי אדם גם מוכרח לישון משהו.

רואים הרי איזה סוג של 'מוחי' היה לו שם, ואיזה סוג של השגה ברבינו הוא קיבל שם, כשהייתה לו כזאת הנהגה, לתת שנים שלמות!

אצל העולם "אכול ושתו" - יש פסוק שהם אומרים - "אכול ושתו כי מחר נמות", היום כשחיים - צריך לחיות! תאכלו, תשתו, 'כי מחר נמות' - מחר כבר לא יהיה כלום, תאכלו היום.

את החשבון הזה יש גם לצדיקים 'כי מחר נמות', צריך לחטוף, 'כי מחר נמות', מחר אי אפשר לחטוף כלום, חטפו, חטפו - מה שאתם יכולים! - אי אפשר להעריך מה שהצדיקים מחפשים.

נקודה השייך לליבו בעת הזאת

אי אפשר לחקות את השני, אבל על כל פנים - את זה כן צריך לדעת - אם השי"ת ריחם, והולוכו אותו לרבינו, לא לעזוב את הענין הזה, לחפש אותו, ולהתחזק בזה יותר, וזה כל התיקון שלנו!

כמה שנעסוק בענין הזה יותר, נתקרב ונהיה מקורבים אל רבינו.

זה נקרא חיפוש! כל המחשבה שלי, כל המח שלי, כל הלימוד שלי, כל התפילה שלי, הכל רק כדי שאתקרב לזה הצדיק!

ובמצווה עצמה! אנחנו מדברים בפשטות, מתפילה, מתפללים שמונה עשרה, מניחים תפילין, מנחה, מעריב, עושים ברכה, מברכים ברכת המזון, והאמת היא, שצריך לחפש את הצדיק בהכל, בכל דבר אני צריך לחפש אותו כשמגיע 'שבת' אני צריך לחפש אותו במאכלים!

זו הלכה (בליקוטי הלכות), כשמגיע הזמן - לקשר "לבו להנקודה השייך לליבו בעת הזאת".

אני זוכר מאומן, היה זה פעם בליל שבת אחרי התפילה, הגיע יהודי אחד - אינני זוכר מי היה - אחד מהילדים שלו היה חולה מאוד, והוא ניגש לר' שמשון (בארסקי ז"ל) ואמר לו שייזכר אותו, וגם ניגש לר' געצ'ע. (וכך אמרו לו): "נו, עכשיו אנחנו צריכים לחפש את הרפואה ב'זמירות' של שבת,

כל החיים של האדם זה 'התקשרות לצדיק'

ביאור עניין 'התקשרות לצדיק' – ע"פ תורה ב' סעיף ו'

על החיוב
הנודא, הזכות
המיוחדת
והקדושה
הנצחית
לה זוכים
בהתקשרות
לדאש כל
הצדיקים ועל
כך שהיא
כל מהותנו
והיותנו
+ שיעורו
הנפלא
והמיוחד של
הרב החסיד
ר' אברהם
יצחק כרמל
זצ"ל

**רק הצדיק בחינת משה יכול
לכנות את המשכן ע"י שמקבל
מישראל את חלקהם, וע"ז
מעלה השכינה לשדשה**

כיוון שמי שיזכה לעבודת התפילה זה משיח, והיות שהצדיקים זוכים לבחינת משיח, יוצא אם כן, שהצדיקים הם אלו הזוכים לבחינת התפילה. אמנם, אנחנו יודעים שכל צדיק נקרא משיח ויש בו נקודת משיח, אף על פי כן, יש צדיקים שראויים להיות משיח ממש. 'האור החיים' הקדוש אמר ששמו (של משיח) הוא חיים, וגם האר"י הקדוש אמר לתלמידו הגדול רבי חיים ויטאל משהו בדומה לזה על עצמו, אלא שבוודאי עד שלא מראים את זה לאדם מן השמים (כמו שכותב האר"י ד"ל בפירושו) אז הוא עדיין לא משיח ממש. אבל 'בכוח' היה ראוי להיות משיח, ועל הצדיקים האלו רבינו מדבר, אלו שראויים להיות משיח, וכמו שמשה הוא הגואל, אפילו שהיו עוד צדיקים כאהרן וחור, אבל יש את צדיק הדור שהוא ראוי להיות משיח. לפי זה צריך עיון, למה רבינו מתחיל בלשון רבים 'הצדיקים שבדור' ולאחמ"כ עובר ללשון יחיד 'משה בלחודיה', שממנו משמע שדווקא הצדיק המסוים הזה יכול להעלות את התפילות.

עניין ההתקשרות לצדיק שחסידי ברסלב עוסקים בו רבות, נושא בחובו שאלות רבות, איך עושים את ההתקשרות הזו ו'בשביל מה', ואיך זה עובד? אבל עוד לפני כן עלינו להבין מה היא בכלל 'ההתקשרות' לצדיק. רבים מהמתקרבים, כמו גם אלו אשר גדלו כחסידי ברסלב שואלים את עצמם, 'נכון, אני יודע שהצדיק הוא יטוד ושורש הכל, אך למה זה מחייב אותי לפני כל מצוה ועבודה להתקשר להצדיק', מה הטעם בצורך והחובה של האדם לכוון את חייו סביב עניין הצדיק בכל פרט ופרט בחייו?!

מקום נוסף בו מזכיר רבינו את עניין ההתקשרות, הוא בתורה ט' (אות ד), בה רבינו כותב את זה יותר במפורש על הצדיק המיוחד הזה: "וצריך כל אדם לקשר את תפילתו לצדיק הדור, והצדיק יודע לכוון ולהעלות כל תפילה ותפילה לשער השייך, כי כל צדיק וצדיק הוא בחינת משה משיח וכו".

רבינו מדבר מעניין 'ההתקשרות לצדיק', בתורה ב' אות ו' שם כתוב: "וצריך כל אחד לכוון בתפילתו שיקשר עצמו לצדיקים שבדור" - הנוסח של הרבי, כפי שאנו רואים הוא, שצריך לכוון בתפילתו שיקשר לצדיקים שבדור, לאחר מכן ממשיך הרבי ואומר: "כי כל צדיק שבדור הוא בחינת משה משיח כמו שמצינו שהצדיקים קורין זה לזה משה, כמו 'משה', שפיר קאמרת". הרבי מגלה שבכל צדיק יש הארה של משה, בחינה והתנוצצות של 'משה', ומשה זה בחינת משיח, כמו שכתוב 'עד כי יבא שילה' - דא משה משיח, וכידוע, ש'שילה' בגימטריא 'משה', ו'משיח' בגימטריא 'בא שילה'. האר"י הקדוש גילה שנשמת משה תגלה במשך הדורות כמה פעמים, ואילו לקראת ביאת משיח היא תתגלה בפועל ממש, כמו נשמת משיח עצמו.

בתורה ע"ח, הרבי מסביר את הפסוק: 'ויתן עוז למלכו וירם קרן משיחו' - הנה יש בזה בחי' משיח ורוח הקדוש, ויחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה וכו' עכ"ל. התורה הזו היא לשון החברים ולא כל כך מובנת, אך על כל פנים, רבינו מדבר בה על מידת ה'מלכות' שמתלבשת בכל העולמות, אשר מי שמקבל אותה זוכה לבחינת הדיבור שהוא השכינה, שהיא המלכות, וכן כל

רק לאלו החיים עמנו, 'ועפר שבתפילה, היינו שיקשר את עצמו בכלל ובפרט עם נפשין רוחין ונשמתין של שוכני עפר, ויעורר אותם בתפילתו שיתפללו עמו וכו' צב"ר ר"ת צ'דיקים ב'ינוניים ר'שעים', וכל העניין שם.

בעצם, בתורה הזו (נ"ה) מגלה רבינו את יסוד העניין ומתרץ את כל החילוקים, כיוון שישנם שני בחינות בהתקשרות לצדיקים, האחד הוא בחינת תפילה בציבור, כמו שאנו אומרים לפני התפילה: 'הריני מקבל על עצמי מצוות עשה של ואהבת לרעך כמוך', כמו שכותב האר"י הקדוש, לומר נוסח זה, שע"י זה תיכלל תפילתו בתפילת ישראל, ותהא נפשו קשורה בנפש ישראל, ואז תפילתו כלולה בכלום ועולה למעלה, אם אנו היינו מנסחים את זה בליקוטי מוהר"ן, היינו מנסחים את זה בצורה הזו 'הריני מקשר עצמי לכלל ישראל', ואז זה היה בסדר לכולי עלמא, ופשוט שלהתקשר לצדיקים שהם בכלל ישראל זה מובן.

בנוסף, יש את העניין של התפילה על דעת הצדיק שבדור.

ככלל, צריך לדעת שהמושג הזה של 'לעשות מצווה בהתקשרות לצדיק', ועל דעת צדיק, מובא כבר בהרבה מקורות, הבן איש חי מזכיר את זה פעמים רבות, וכן 'האור החיים' הקדוש, שהמקור הראשון שלו הוא מפרשת חוקת, לעניין פרה אדומה. השי"ת ציוה 'זאת חוקת התורה', ואפילו שלמה המלך לא ידע את טעם הדבר, והשי"ת בכוונה עשה את זה בצורה כזו דייקא, שהם לא יידעו מה זה ויידעו שמישה כן יודע, והם יעשו את זה על דעתו של משה רבינו, זה היה רצון השם, שיהיה דווקא על דעת הצדיק.

מוהרנ"ת זיע"א מביא כעין זה בליקוטי הלכות, ממה שאומרים בתפילת מוסף 'ואת מוסף יום השבת הזה, נעשה ונקריב לפניך כמצוות רצונך כמו שכתבת עלינו בתורתך ע"י משה עבדך...', אתה מדבר עם השי"ת, ופתאום אתה אומר 'על ידי משה עבדך, וכי מה זה קשור לכאן? האם זו תפילה?! אתה הרי עומד לפני המלך... זו פליאה גדולה!!!

ומסביר מוהרנ"ת, שאני אומר להשי"ת 'אני רוצה להקריב את הקורבנות שאמרת להקריב, אפילו שאני לא יודע את הסוד של הקורבנות, ואני רוצה להקריבם רק ע"י מה שמישה רבינו הוא יודע את הסוד שלהם, כמו שאתה גילית למשה, וזה כעין דברי האור החיים' הקדוש.

**עיקר משכן השכינה
היא בכשר שבדור,
והתפילה שלו היא המעלה
את תפילות ישראל**

הרמ"ק כותב דברים מופלאים בעניין הזה של התקשרות ישראל לצדיק שבדור, והעלאתו

אדם כשהוא 'מדבר' ואומר את התפילה שהיא בחינת איבר שלו - מידה שלו, על ידי זה הוא משרה את השכינה באיבר הזה, עד לאותו אחד שהוא האדם השלם שהוא חלק מהמרכבה, כמו האבות שזכו ונעשו רגלי המרכבה, על ידי גודל יחוד תפילתם, וכל היחוד הזה נעשה ע"י התפילה, ולכן כל תפילה עוזרת לבנות את המשכן, שהוא חלק / איבר של המשכן.

אלא שכאן מתעוררת בעיה, אדם רגיל אינו יכול לבנות את המשכן, ואף אחד לא יכול לדעת לעשות את זה, ואפ"י בצלאל, שידע לצרף אותיות, עד שבבחינה לה זכה, היה גדול אף ממשה רבינו, אך כדי להקים את המשכן, היו צריכים את משה דווקא, כי רק הוא יכול להקים את השכינה.

לפני שנמשיך בבירור העניין, חשוב לי להקדים ולומר: ניגש אלי יהודי אחד תלמיד חכם מבני ברק, הוא לא הכיר אותי, והיה לו קושיא "עצומה" על הכתבים של ברסלב, עד כדי הגדרתם כ'אפיקורסות' רח"ל, הוא ראה ספר של ר' יצחק ברייטער הי"ד, שליקט דברים על ההתקשרות לצדיקים מהזוהר והאר"י ומשאר ספרים קדושים, ובין הדברים הוא ראה שכתוב שם, שהצדיקים הם ב"ד של מעלה וזה ממש שיתוף? וכשענית לי שזה כתוב בתיקוני זוהר, אז הוא אמר לי 'אז מה, לא לומדים את זה, כי זה קבלה...'

זה חשוב להבנת העניין, כי כשלא לומדים את כל העניין, באמת אין לנו איך להסביר את עניין ההתקשרות לצדיק, ולכן יש רבים כאלו שכל ההתנגדות שיש אצלם היא מחיסרון ידיעה, ולא ממקום ש'הוא מבין וחושב אחרת'. למשל, אדם שלא למד מעולם מסכת 'עירובין', אלא רק 'נשים' ו'נזיקין', כשהוא רואה מישהו שמטלטל בשבת, הוא חושב שהוא מחלל שבת, והוא לא מבין מדוע ההוא סומך על 'החוטאים' וה'עמזמים' שמראים לו, כי הוא בחוסר ידיעה וחוסר לימוד, הוא כלל לא יודע את הנתונים!

**החילוק הגדול שבין הצדיקים
שבדור לבין הצדיק שבדור:
העלאת השכינה נעשית רק
ע"י אותו אחד שרק רוצה
לעבוד את השי"ת בלי שום
רצון מוסף**

נחזור לענייננו - בשלושה מקומות רבינו מזכיר את עניין ההתקשרות לצדיקים. בתורה ב' כדלעיל, שם הרבי מדבר בלשון רבים ומסיים עם הצדיק שהוא משה, וכאן צריך להבין, האם רק מתכוון שצריך להתקשר רק למשה רבינו או לכל הצדיקים. לעומת זאת, בתורה ט' הרבי מדבר רק בלשון יחיד 'הצדיק שבדור', ואילו בתורה נ"ה הרבי אומר, שצריך להתקשר גם לצדיקים שוכני עפר ולא

**'אני רוצה להקריב
את הקורבנות
שאמרת להקריב,
אפילו שאני לא
יודע את הסוד
של הקורבנות,
ואני רוצה
להקריבם רק
ע"י מה שמישה
רבינו הוא יודע
את הסוד שלהם,
כמו שאתה גילית
למשה'**

היה בזה לשובה"ר כביכול, אבל השי"ת, אצלו האמת היא 'לאמיתה', שזהו בעצם יסוד ההבדל העצום בין צדיקים גדולים מאד ככל שיהיו - לבחינת 'משה' שהוא הצדיק האמת, וכמו שהרבי אומר בתורה ה'; שמשה ביטל כל הרגשותיו וחומריותיו, עד שהוא נכלל בבקי ברצוא ובקי בשוב.

כי יש מושג כזה שאדם רוצה תורה, רק כי הוא רוצה לדעת את כל התורה, ויש אחד שרוצה קדושה כדי להיות קדוש, אותם אנשים - אשריהם ואשרי חלקם, הלוואי על כל אחד לרצות את הרצונות הללו. אבל יש בחינה הרבה יותר גבוהה מזה, וכמו שרבינו כותב בתורה א' בלשון כפולה, "שנכנסין הדברים בלב המתבקש, דהיינו זה שמבקשין ממנו", רבינו בא לומר לנו, שהבקשה היא המתבקש בעצמו ולא בקשה בפני עצמה, כלומר יש אדם שהוא רוצה את השי"ת בעצמו ולכן הוא מבקש דבר מסויים שהוא רצונו.

הצדיק שבדור רוצה את שורש הרצון לבד בלי שום חוספת רצון עד כדי היכללות באין סוף לגמרי, ומזוק זוכה לבנות המשכן ולהעלות תפילות ישראל ולכוון קומת השכינה

נסביר יותר את העניין. החתם סופר כותב שאלמלא שאברהם אבינו היה מתעסק בלגיר גרים, היה זוכה להשגות עצומות הרבה יותר בעבודתו ית', אך הוא ידע שזה רצון השי"ת ממנו, אז הוא ויתר על זה ועשה מה שה' רוצה, וזה גם עונה - כבדרך אגב - על מה שה'עולם' שואל, על מה שאברהם רץ לפני המלאכים, הרי הוא לא עשה הכנסת אורחים כי הרי הם לא אכלו, כי הם בכלל מלאכים, ועל זה שהיה לו רצון לעשות מצוה יש תיאור שלם בתורה על מה שפעל ושחט ובישל לשונות של עגל וסולת, ואילו על מה שכתוב שהוא הכניס אורחים יש פסוק אחד שאומר את זה - העולם מתרצים, שזה היה הרבה יותר קשה בחום שהוא רץ והתאמץ אחרי הברית... אבל עדיין התירוץ האמיתי והלימוד האמיתי הוא הרבה יותר.

כי גדולתו של אברהם הייתה, שהוא זכה לגילוי שכינה, ואף על פי כן הוא אמר לה'; אני רוצה לעשות רצונך, ואני מוותר על הכל, ועל השגות אלוקות וקרבת ה'; ואני מוותר על כל שכר אפילו רוחני, רק לעשות רצונך חפצתי, יש לשון כזאת של בעל התניא, אני לא

רוצה גן עדן, אני רוצה אותך!

ולכן מה שאמרו אהרן ומרים על משה שהוא רצה פרישות, זה פגם. כי באמת לא היה לו שום רצון עצמי כלל, אלא הוא נכלל לגמרי ברצון של הרצונות, וכל כולו היה רק לעשות רצון ה', עד שאין לו רצון משלו. וכשאמרו שהוא רצה וה' הסכים לרצונו זה היה פגם נורא. וכמו

תפילתם, וזל"ק" השכינה תסובב על אדם כשר והגון מישראל, אפילו שהוא יחיד כמו שת וחונך אפילו בדורות האחרונים, במי שמזכך עצמו, השכינה אתו ונוטלת שבה כל התחוננים, ושאר כשרי ישראל בתפילתם ובעבודתם, ע"י הכשר ההוא" - מה שאנחנו קוראים צדיק הדור הוא משה, הוא קורא לזה 'הכשר ההוא', וממשיך "ראש הדגל, כדי להמשיך התוספת הנזכר המשובח ההוא".

בהמשך מוסיף הרמ"ק, שהשכינה בוכה כשאין את ה'איש הכשר הזה, ומצטערת שהיא צריכה לקבל את עבודתה ע"י מלאכים ולא על ידו, וכך הוא מסביר את הזוהר, ומבאר, שכמו ההבדל שבין היה לאדם, כך ההבדל בין עבודת ישראל בכלליות, לצדיק הדור, ועיקר משכן השכינה הוא בו, והתפילה שלו והייחוד שהוא עושה הם שבה לשכינה יותר מכל תפילות ישראל, כי ההבדל בין שירת הבהמות להשי"ת לשירת האדם, כך הוא ההבדל בין האדם המזכך עצמו ונעשה מרכבה לשכינה, שזה התפילה של הצדיק האמת 'כשר שבדור' לעומת תפילתו.

והאמת היא, שהדברים כבר מובאים בגמרא מפורשת, "אם ראשונים כמלאכים אנו כבני אדם ואם ראשונים כבני אדם - אנו כחמורים, ולא כחמורו של פינחס בן יאיר", היחס בין דור אחד לשני הוא כ'מהות' אחרת לגמרי, כך גם ההבדל בין הצדיק לפשוטי עם, וזה פירוש דברי הרמ"ק.

קעת נבוא לבאר המשך דבריו, שם; שהאיש הכשר "זכך עצמו ויעשה עצמו מרכבה לשכינה, דברים אלו ניתן לבאר לפי שאלת התוס' בשבת על פי הפסוק "מדוע לא יראתם לדבר בעבדי במשה", מה, הם דיברו עליו לשון הרע? הרי הקב"ה הסכים עמו על כך שפירש מן האשה! זהו דבר מפליא ביותר, הפרשה הזו... הלא מה הם דיברו "על אודות האישה הכושית אשר לקח", הם רק הזכירו את הפרישות שלו? ומתרץ התוס', שהם אמרו שמכיוון שבדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו, לכן ציוה עליו הקב"ה, כאילו, לא בגלל שזה היה הרצון הפנימי, אלא רק כי הוא רצה, אבל עדיין זה לא מובן וכי זה הלשוה"ר על משה ומה נהייתה מצורעת? עד שה' אומר להם לאהרן הכהן קדוש ה' ולמרים הנביאה, איך אתם לא מפחדים לדבר על משה? פלא גדול, מה הם כבר אמרו? מה הלשוה"ר הגדול כאן?

בשביל להבין את העניין, צריך ללמוד היטב את הליקוטי הלכות (הלכות רבית הלכה ה') שמסביר את ההבדל בין האמת לאמיתה; שהיא דעת השי"ת בעצמו. כי לכאורה, הרי הם צדקו במה שאמרו ולא

שרבינו אומר שההסתלקות של משה הייתה ברעווא דרעווין, כי הוא זכה לרצון השורשי ולא רצון שמתפשט מתוך שורש הרצון, אז אם מדברים על כזה אדם איך לא פחדתם, ואפילו שאהרן הכהן היה אהרן הכהן, אבל עדיין...

ובאותו עניין, רבינו אומר שבשעת האכילה צריך להיות לאדם כזאת הארת הרצון, עד כדי שהוא לא יידע מה הוא רוצה, אפילו שזה נשמע כביכול אדם חסר דעה שאינו יודע מה הוא רוצה, אך באמת הרצון שבכל הרצונות, זה למעלה מהדעת, למעלה מכל הרצונות, זה לא דבר שיש לו ציור, אלא הוא רק רוצה להיכלל בהש"ת, ולעזוב את העולם להתאחד בו יתברך, רק הוא לא עושה זאת עד שיבא הש"ת ויקח את נשמתו, [רלו"צ] היה אומר בהתפעלות שהצדיק כביכול 'מוותר' להש"ת ולא עושה את זה בעצמו כי זה פעולתו של הש"ת], וזה מה שהצדיק עושה בשעת תפילתו, וזה ההבדל העצום בין כל הצדיקים לצדיק האמת, שכל מטרתו ומגמתו להיכלל בו יתברך.

לאחר חורבן בית המקדש, כל עבודת איש הישראלי היא ע"י הצדיק, שאין מסך המבדיל בתפילתו ואליז צדיק להתקשר בפרטיות

ה"יערות דבש" (דיוש ט' חלק א) כותב את הדברים הבאים, שממש מאירין את העיניים בעניין ההתקשרות לצדיקים, אשר מוכיחים את נחיצותו ואת חוסר היכולת להתקיים ולעבוד את הש"ת בלעדיו: "חביבין ישראל שאין צריכין לשליח, שאין צריכין לאמצעי, ותיכף העבודה והתפילה הולך מהאדם להשם, כי השכינה חופף עליו ומקבל ממנו, וזהו בצדיקים גמורים אשר דבקים בהשם, מבלי מסך המבדיל. אבל בבנינו, אי אפשר לילך התפילה והעבודה תיכף להשם. כי כשנחרב ביהמ"ק ששם מקום השראת השכינה, וכל התפילה והעבודה לשם".

וממשיך שם להסביר, שאנחנו מתפללים לכיוון הבית "כמו שכתוב "והתפללו דרך הבית" היינו לקשר עצמו לביהמ"ק, כי שם חניית מקום התפילה, אך בעוונותינו הרבים, שחרב ביהמ"ק ואין מקום התפילה, כמעט אבדה תקוותנו, להעלות תפילתנו לשמים, אמנם בחסדו הותיר לנו שריד, את הצדיקים שנתדבקו בתפילתם שאין מסך מבדיל בין תפילתו להש"ת, ע"י תפילתו עולה גם תפילת אחרים, ומפרש את מאמר חז"ל "השם מתאוה לתפילתן של צדיקים", כי הש"ת בוודאי מתאוה לכל תפילות ישראל, אך ע"י שיעלו תפילת הצדיקים יעלו גם תפילת שאר בני האדם, שבלי זה אין להם תקווה לעלות. ע"כ דבריו הנפלאים והנוכחים למבין. ואלו הם ממש דברי רביה"ק, שהשכינה והמשכן כהיום הם אצל הצדיק בלבד!

בשער הגלגולים, הלשון 'התקשרות' מופיע ג' פעמים, אחד המקומות מציין רבי חיים ויטאל בעת שהיה בציון ר' עקיבא ואז אמר לו האר"י הקדוש, שבשביל להעלות את תפילותיו

ע"י רבי עקיבא יאמר עשר פעמים שם 'עקיבא', וזה ממש 'התקשרות' לצדיק. אמנם הלשון בליקוטי מוהר"ן היא 'לכוון' להתקשר לצדיק. אבל בשיחות הר"ן אמר הרבי לאנשים להגיד את הלשון 'הריני מקשר' - כי יש עניין של מחשבה דיבור ומעשה שרק ע"י זה יש את הכוח, אבל וודאי שעיקר העניין הוא הכוונה שהתפילה תהיה דבוקה בתפילת הצדיק ואחווה בה, והבחינה השנייה שע"י תפילת הצדיק תעלה התפילה למעלה בכוח התפילה של הצדיק ותיקוניה, ובכך לשייך אותה למקום השייך לה.

ומכאן מבוארים היטב דברי רביה"ק, מדוע בתחילה כתוב על 'הצדיקים שבדור' ואח"כ כתוב 'משה' בלחוד, אלא הכוונה היא, שבתפילה של 'בחינת ציבור' שהזכרנו לעיל, שם שייך 'צדיקים' כי זה נדבק ונאחז בכל הצדיקים, אבל בשביל לכוון את השערים כנאמר בתורה ט', ולבנות את המשכן, בשביל זה צריך את פרטיות צדיק הדור, "ובפרט לרבינו הקדוש, צדיק יסוד עולם וכו".

את היסוד הזה שע"י הצדיקים האדם מצליח לעבוד את הש"ת, אנו מוצאים גם ברמח"ל באריכות גדולה, ועוד חזון למועד, והאר"י הקדוש מסביר את העניין הזה בהרחבה, שרק ע"י כוח הצדיקים ניתן לקיים רצון השם באמת.

מעלת 'הצדיק האמת שבדור' מופלגת משאר הצדיקים, לא בעבודת השם העצומה שלו ולא בכל דעותיו, אלא בביטולו לאין סוף

אנחנו יודעים ש'לדבקה בו' אמרו חכמינו ז"ל שזה ע"י הידבקות בתלמידי חכמים, ועל משה רבינו נכתבו דברים גדולים מאד בתורה הקדושה, פעם אחת כתוב עליו ענו מכל האדם אשר על פני האדמה, ופעם אחת פה אל פה אדבר בו, ופעם אחת עבדי משה, ולכאורה זה הרבה יותר מתלמיד חכם!?

אך באמת ייתכן שיהיה אדם שיהיה בו את כל המעלות הללו, ועדיין זה לא מועיל לו להיות הצדיק האמת הזה, שכל עניינו הוא רק לעשות רצון הש"ת בלבד בלי שום רצון לשכר אפילו לא רוחני, ולהיות אחד ממש - כביכול - עם השם יתברך, וכדי לזכות לתכלית הגמורה, אנחנו חייבים להידבק בו, שזה עניין בפני עצמו הצדיק הזה, וברור שהכוונה לתלמיד חכם' שצריך לידבק בו למישהו מיוחד שדרגתו עולה למעלה מכל התלמידי חכמים המופלגים שישנם.

השם יעזרנו לזכות לידבק בצדיק האמת' כל חיינו, ולטעות מהביטול האין סופי שלו, ולהתקשר אליו בכל כוחינו, אמן. ■

נעורים עטוריהם בבז'ן בבוקר יום שישי חורפי

הר"ר ר' מנדל אוסלנדר הי"ו (שם בדוי)

בחורים מהפשיים

איך יכול 'ברסלב' מלידה' להתקרב מחדש?

בשונה מ'מקורבים' רבים שמטפרים על התנגדות וקשיים מצד המשפחה, והסביבה וכו', ב"ה זכיתי לגדול על ברכי התורה והיראה, כשאבותי ואבות אבותי נמנים אף הם על אנשי הנחל נובע. אך כידוע, בענייניו של רבינו גם המקורבים אל הצדיק מדורי דורות מוכרחים לחדש את ההתקשרות וההתקרבות אצלם, מחדש, באופן פרטי, משום שמדובר בנקודה שבלב פנימית ועמוקה, המצריכה ומחייבת חיפוש וביקוש מכל אחד ואחד...

אם כן, סיפור ההתקרבות האישי שלי לרביה"ק מתחיל בסוף שנת ה'תש"ס, בישיבה קטנה בעיר מגורי שעל תלמידיה נמנים בחורי חמד מהציבור החסידי והירושלמי, אשר לה אין כל קשר וזיקה לחסידות ברסלב... בשיעור' בו למדתי, היינו יחדיו שלושה חסידי ברסלב בסך הכל, מלבד בחורים בודדים נוספים ב'שיעורים' הגבוהים יותר. ובעצם, כל אחד מהשלושה 'תפס' את ענייניו של רביה"ק - מה רבינו רוצה להנחיל ולהעניק לו, בשלב אחר במהלך הישיבה קטנה.

אצלי התחילה ההתקרבות וההתעוררות במהלך שיעור ב' בישיבה קטנה, אז אורגנה 'שבת התאחדות' לבחורים מטעם 'מורשת הנחל'. הדיבורים הנפלאים והיסודיים באותה שבת, האוויר הנח והזך, ובמיוחד "ספירת העומר" שנאמרה בהתלהבות ברסלבאית רוב עם נחרטו עמוק בליבי, ומיני אז זכיתי להכנס בהיכלו של רבינו וללמד את ספריו.

היינו מתחזקים שלושת החברים יחדיו בענייניו של רבינו בדרכים מדרכים שונות. שני בחורים קבעו לעצמם חברותא בליקוטי מוהר"ן. אני בחרתי בחברותא בספר 'שיחות הר"ן', וכאמור הייתה זו קבוצה כה קטנה שהישיבה לא הרגישה בקיומה, ומשום כך לא 'מנעה' את קיומה והמשכייתה...

לקראת שיעור ג' זכינו להיות 'מעלים בקודש' - השתתפנו באופן ממשי וקבוע יותר ב'חברותא' ופעולות שונות שאורגנו ע"י 'מורשת הנחל', ובנוסף - מנהג נאה שקבענו מפעם לפעם: יצאנו יחדיו בחצות הלילה בליל שישי להתבודדות בשדות וביערות, לאחר מכן למדנו ספרי רביז"ל בצוותא עד

אור הבוקר, אז התפללנו 'וּתִיקֵן' עם אנ"ש, כשאנו דואגים שלא לחרוג מכללי הישיבה.

כאמור, בצוות הישיבה לא היו חסידי ברסלב, ואף אחד מהם לא העיר לנו על כך. מי ששם לב היו דווקא הבחורים... ביום שישי חורפי אחד, כאשר חזרנו מה'פעלד' 'להתפלל' עם כולם בהיכל הישיבה, מטפר בחורים שמו לב לבז'ן שעיטר את הנעליים... עובדה זו חשפה את יציאתנו לשדה בחצות הלילה... והצוות - לא ראה זאת כלל, לא חלי ולא מרגיש...

חבורת המנויים המחזרתית

ממי קיבלתם את דרך רביז"ל באותה התקופה?

קבלתי המון מהרה"ח ר' אלכסנדר פראנק שליט"א אלו ה'דיבורים' מכבשונו של רביה"ק השפיעו עלי רבות ללא ספק. עם זאת הייתי מקבל חיות גדולה בעבודת ה' גם משיעוריו של ר' נתן ליברמנט שליט"א.

באותה תקופה, בחור רציני מהישיבה שלא נמנה על חסידי ברסלב חשקה נפשו לקבל 'חיזוק' בתפילה. מאחר שידע כי זהו אחד הנושאים המרכזיים במשנת רביה"ק, ביקש ממני כי אכתוב, לו מאמר בנושא כדי שיתחזק גם הוא, כי בוודאי ימצא שם חיזוק ללבבו למלא את מבוקשו, כיצד להתחזק בעבודת התפילה. מפאת סגנונו הייחודי של ר' נתן ליברמנטש והבהירות הרבה שבדבריו, היה לי קל לכתוב את דבריו, וכתבתי כמעט 'מילה במילה'... ואכן, התחלתי להעביר לו את הדפים שכתבתי, והדברים מצאו מטילות ללבבו, הוא נהנה מאוד מהחיזוק, ושיתף גם את חבריו באור הגדול שגילה...

מאז, החלה מעין 'חבורת מנויים' - בחורים מבקשי ה' שלא נמנו כלל כאמור על חסידי ברסלב, שחשקה נפשם להתחזק בעבודת ה' ובפרט בתפילה - והם העבירו מאחד לשני את הדפים, פרי שיעוריו ושיחותיו של ר' נתן, שהייתי משתדל להעלות על הכתב ככתבם וכלשונם מבלי חידושים והוספות.

לאחר תקופה, התחלתי לכתוב מכתבים בעבודת ה' מהנקודה השייכת לליבי, מנקודת החבר ולהפיצם בחבורה - אך מכיוון שהייתי אז בחור צעיר בישיבה קטנה, מטבע הדברים לא חידשתי רבות, ורוב החומר שהעברתי היה ליקוטים משיחות אשר שמעתי מר' נתן ליברמנט ועוד, הבחורים

קראו אותם בשקיקה.

זכורני שבמהלך שיעור ב', עלו בי ספקות קשים כלפי עצם התועלת שיש לי מהתקרבותי לרביה"ק, ומאן יימר שאכן 'זה הדבר' שעלי לעשות ע"פ רצון הבורא, להתקרב לצדיק האמת... מאחר שהתגברו עליי הספקות, וכבר זכיתי לדעת מעצת ההתבודדות, פשוט התבודדתי על כך. שאלתי את ה', האם אני הולך בדרך הנכונה, האם זה מה שיביא להתעלותי? בתוך כדי דיבור, הכתה בי המחשבה: רגע, מי נתן לי במתנה עצה נפלאה כזו, להשיח את הלב לפני ה' על כל הלבטים והספקות? הלא את זה בעצמו זכיתי לקבל מהצדיק האמת, ואיככה יעלו עוד על ליבי הרהורים והתלבטויות, האם זו הדרך הראויה, הרי קיבלתי מתנות נפלאות כל כך, ושכחתי להודות עליהן ולהכיר תודה לה' שזיכני לחסות בצל צח הצחצחות הזה!

רעיון של עבודת ה'

מהישיבה הקטנה, עליתי לישיבה הגדולה החסידית הידועה 'חיי משה', שבשכונת הר-נוף, ירושלים עיה"ק. שם כבר הייתה קבוצה גדולה ורצינית של בחורים מבקשי ה', חסידי ברסלב בכל נימי נפשם.

היה זה גרעין מגובש של עבודת ה' שפעל גדולות ונצורות, ואציין פעולות בודדות מתוך המכלול הרחב: קימת חצות, חברותות לעיון והעמקה בספרי רביז"ל ובפרט בליקוטי מוהר"ן, הליכה למשך זמן רב משכונת הר נוף לחבורות שהתקיימו ב'שוהל' במאה שערים וכן לקבר דוד המלך שבהר ציון בחבורה ובצוותא וחבורה למלווה מלכה- כאשר בחורים העלו את דברי המאכל בסעודה מחדר האוכל לאחד מחדרי השיעורים שם היינו מזמרים יחד את ניגוני אנ"ש ומדברים בעבודת ה'. בחורים עברו בחבורה מהפך של ממש.

כמו"כ בכל שנה הבחורים היו אוספים ומקבצים מעות לישבת התאחדות' של כלל הבחורים המקורבים לצדיק בישיבה. כשבד"כ לא הוזמנו משפיעים דגולים וכד' אלא הבחורים היו מדברים יחד בעבודת ה' בדיבור חברים מופלא, ונוהגים סדר של שבת ברסלבאית אמיתית.

היו גם בחורים ש'הלכו עם תורות' בליקו"מ והיו 'מונחים' באופן מיוחד בספרי רבינו ובעצותיו! למשך תקופה מסוימת ר' יעקב נתן אנשין שליט"א היה מגיע אל הישיבה לשיעור בענייניו של רבינו ביום חמישי בצהריים בכל שבוע. בתקופה אחרת היה זה ר' אברהם צבי גלינסקי שליט"א, וכך בכל פעם זכינו לטעום מצוף דבש תורת רביה"ק ע"י משפיעים שונים שחזקו את הגרעין והחבורה הברסלבאית בתוככי הישיבה החסידית. הבחורים ככלל היו 'מבקשי ה', דבר שתרגם גם לי אישית רבות לעבודת ה'.

בכל יום לאחר 'מנחה', כשכלל הבחורים מיהרו לרוץ לחדר אוכל, למדנו בחבורה שני סעיפים בספר 'מוכבי אור', וכן ע"ז הדרך. אמנם הנהלת הישיבה לא עודדה בפירוש את הקבוצה והחבורה, אך יום אחד ניגש אליי ה'משגיח' ושוחח עימי לגבי אחד הבחורים בישיבה שנמנה על חסידי ברסלב אך לא היה בתוך העניינים ולא נמנה על בני החבורה

ושאל אותי: למה אנחנו לא מצרפים אותו ומכניסים אותו פנימה, לאש קודש שבחבורה? גם אם הוא התנגד לברסלב, גם הוא הבין כי למעשה זו הישיבה המעולה' לבחור שיעסוק בעבודת ה', בחבורה עם עובדי ה' כאלה! כך ראיתי, שגם הוא הכיר בהשפעה הטובה של החבורה על כל משתתפיה.

כאמור, הייתה זו ממש חבורה מאוחדת, ובשונה מהישיבה קטנה שם התבטאה הפעילות רק בזמני בין הסדרים, ליל שישי, ושאר יומי דפגרא, הרי שבישיבה גדולה בערה אש קודש שהקיפה את כל סדר היום, בהתלהבות וחיות דקדושה, שהותירה רושם עז וחותרם בל יימחה על כלל החברים לאורך ימים ושנים!

עבודה בחבורה ועבודה פרטית

מה תרצו לומר לסיום, עצה טובה מניסיונכם האישי לבחור חסיד ברסלב בימים אלה?

לסיום, ר' נתן כותב בהל' קריאת התורה ו': צריך לקיים תמיד 'לעולם ישלים אדם פרשיותיו עם הציבור'. כדי לקבל את אורו הגדול של הצדיק ישנה 'תורה שנקנית בחבורה': להשתתף בחבורות שמועילה מאוד מאוד לעבודת ה', לדבר עם חברים טובים ולקבל הנקודות שיש בהם וכן הלאה. מצד שני יש את 'פרשיותיו' הסדרים הפרטיים - לעסוק בספרי רבינו ותלמידיו, לקבל את 'פניו שכלו ונשמתו' של רבינו דרך ספריו הקדושים. רביה"ק מצד אחד רצה שנחזיק את עצמנו יחד, מצד שני הוא נתן לנו את עצת ההתבודדות שכל כולה אומרת לעבוד את ה' לבד ללא חברים... רביה"ק בתורה ל"ד מבאר שישנן שלושה נקודות: נקודת הצדיק, נקודת החבר ונקודת עצמו. מוהרנ"ת בליקו"ה מבאר שזה בחי' תפילין, תפילין של ראש הם בחי' נקודת הצדיק, תפילין של יד הם בחי' נקודת עצמו והרצועות הם בחי' נקודת החבר.

חיבור והידוק התפילין לגוף הוא אך ורק על ידי הרצועות, כך כדי להתקרב לצדיק ולהאיר באדם את נקודת עצמו הוא על ידי חברים וכו' אך עצם התפילין הוא נקודת עצמו: הסדרים בעבודת ה' הפרטית, השיעורים קבועים, ההתבודדות וכו'.

דבר זה היה מאד מורגש אצלנו בישיבה, מצד אחד היינו חבורה אחת התחזקנו יחד, אך מצד שני היו לבחורים סדרים קבועים אישיים, היו בחורים שביקאותם בספרי רבינו הייתה גדולה מאד.

ולסיום ר' נתן כותב (בליקו"ה הל' ברכת הפירות ה"ד) שכל אחד צריך לעבור בחייו את שובע שנות הרעב ושובע שנות השובע, ואדם צריך להתאזר בשכל לקנות ולרכוש תבואה רבה בשנות השובע לכלכלתו בשנות הרעב- ודבר זה נכון ביחס לבחורים, ימי הבחרות הפנוים מדאגות וטרדות הזמן הם שנות השובע ביחס לשנים שאחר הנישואים, לכן זה הזמן למלא את האוצרות בדברי רבינו ובעצותיו למען יעמדו לימים רבים. ■

הדוריד אותי ביותר לכתוב אזהרה הגדולה הזאת שצריכין ליזהר בנפשו מאד מאד לחפש ולבקש הרבה אחר הצדיק האמת
שיש לו בחינת רוח הקודש, כי עיקר אמונת חידוש העולם שהיא עיקר היהדות נמשך על ידו, כי כל
אדם מקטן ועד גדול צריך ליזהר בזה כל ימיו, לבקש ולחפש רבי אמיתי כזה וכו'”

הרה"ח ר' יעקב נתן אנשין

הרה"ח ר' איתמר לייפער

הרה"ח ר' ראובן שיף

יִתְּנֵהָ לְפָנֶיךָ

עריכה: ישראל הלוי

רב שיח מרתק ומעמיק סביב הסוגיא היסודית ביותר של כל חסיד ברסלב: 'חיפוש הצדיק', השיחה התקיימה בהשתתפות הרה"ח ר' יעקב נתן אנשין, הרה"ח ר' ראובן שיף, והרה"ח ר' איתמר לייפער // השאלות הנפיצות, התשובות הברורות והחדות, והמסקנות המיוחדות העולות מתוך השורות // הפאנל המיוחד התקיים בכינוס לאברכי מורשת הנחל ומוגש לפניכם כעת ערוך בבהירות ונעימות // צדיק הדור

חיפוש הצדיק הוא תכלית כל העולם

נתחיל מהתחלה: האמנם עניין של 'חיפוש הצדיק' קשור דווקא למקורבים חדשים, או לכל חסיד ברסלב עד גיל 120 שנה? כמו כן, האם זה שייך דווקא למי שעוד לא זכה למצוא, או גם אצל מי שנולד חסיד ברסלב?

ר' ראובן שיף: על השאלה הזו צריך קצת להאריך, אך לפני כן יש להעמיד שאלה בסיסית נוספת: למה צריך צדיק, בשביל מה? רק אחרי שנבין למה אנו צריכים אותו, נוכל להבין למה צריך לחפש אותו. נביא קצת מספר ציטוטים, ומכולם נגיע למסקנה אחת. תחילה כדאי להזכיר את דברי הזוהר הק': התכלית של כל העולם והאנשים היא, 'בגין דישתמודעין ליה' - לדעת את השם, זה כל סיבת בריאת העולם הזה, כדי להיבדק בהש"ת. וכידוע מאמר חז"ל שהקב"ה הוא 'אש אוכלה' שלא שייך לידבק בו, אלא הדבקות בו נעשית על ידי הדבקות בצדיקים ובדרכיהם.

שנית, רבינו בתורה ז' (ח"ב) מגלה לנו שעניינו של הצדיק הוא להאיר עלינו את אור האמונה, אור הדעת, לדעת כי ה' הוא האלוקים, ובתורה ח' (שס) אומר רבינו, שכל עוד אין בירור המדמה ע"י כוח הנבואה, אי אפשר לזכות לאור הדעת שזה האמונה, ולכן צריך להתקרב לצדיק, כדי לקבל ממנו רוח נבואה שתברר את המדמה, כי רק ע"י זוכים לאמונה ברורה וזכה כמו של התכלית, ורק לצדיק יש רוח דקדושה לעשות זאת ולתת לאדם את האמונה באמת. הרבי גם אומר (תורה ז') ש'דעת' פירושו אני יודע, אני יודע מהשם יתברך, וזו דרגה יותר גבוהה מאמונה, ולזה יכולים לזכות רק ע"י ההתקרבות לצדיק. מתברר שתפקידו של הצדיק הוא לגרום לנו לדעת את ה', להרגיש את ה' ולחיות אותו, וזה נעשה ע"י שמחפשים את אור ורוח הצדיק. לכן צריך לחפשו בכל עת, כדי לזכות לתכלית הזאת של האמונה באמת.

ישנו 'ווארט' שמסביר מדוע המצרים הרשעים ביותר בים סוף היו כקש וארך להם זמן רב לשקוע, כי הלא התכלית שלשמה נבראו היא כדי שיגיעו לידיעה שה' הוא האלוקים וכיוון שהם היו רשעים ורחוקים יותר לקח להם יותר זמן להגיע לתכליתם ולמות, לכן הם היו כקש. ככל שאדם זוכה להבין את הדבר הזה, הוא יותר ויותר צריך להמשיך לחפש כל חייו, כדי שיזכה לתכלית של הדעת, להשלים את תפקידו בעולם.

ר' איתמר לייפער: בליקוטי הלכות, הלכות שלוחין, מובא דברים מפורשים בעניין, שאפילו מי שכבר מצא את הצדיק, צריך להמשיך לחפש בפנימיות תורתו של הצדיק, ובתורה ז' ח"א אומר רבינו שעפרון היה לו את מערת המכפלה ואף על פי כן היה לו חושך, זאת אומרת: שיש דבר כזה שאדם נמצא אצל הצדיק ועדיין יש לו חושך שם. רבי אברהם בר"נ מביא בספרו, שכשם שרבינו אמר על עצמו בכללות, שמרגע שהצדיק בא לעולם - אי אפשר להתקרב להש"ת אלא על ידו, דהיינו שהיה את האר"י הקדוש ואח"כ את הבעש"ט הקדוש, ובתחילה היה אפשר להתקרב להש"ת ע"י האר"י, אך מרגע הגעתו של הבעש"ט לעולם - חייבים דווקא אותו כדי להתקרב להש"ת, כך הוא הדבר גם בפרטיות - בפנימיות האדם בעצמו, שאע"פ שזכה כבר לדעת מאור הצדיק, עדיין בכל יום אדם צריך להתחדש לחפש את הצדיק של היום, דהיינו נקודת הצדיק ששייכת אליו כעת, ולעורר עצמו דייקא בהתחדשות להש"ת, דווקא ע"י הצדיק האמת, וזה נעשה רק ע"י חיפוש תמידי.

ר' יעקב נתן אנשיין: עניין 'חיפוש הצדיק' דומה לבעל תשובה שלא זכה לשמור תורה ומצוות, החיפוש שלו הוא אין סופי, בהתחלה הוא

ישאל את עצמו מי ברא את העולם, וגם לאחר שיקבל תשובה הוא יצטרך לדעת מה מצווה אותנו הבורא, ומה כתוב בתורה על כל דבר ועניין. אפילו שכבר נעשה בעל תשובה, תמיד יהיו לו רצונות לדעת עוד, להעמיק יותר.

כך הדבר בדיוק גם לגבי ההתקרבות לצדיק. אין רגע של הפסקה, תמיד יש מה לחפש ולמצוא ושוב לחפש. ניקח לדוגמה את אחד מתלמידי מוהרנ"ת, הלא הוא ר' נתן ב"ר יהודה. אותו תלמיד ישב לבד בטבריה ולא היו לו חברים מאנ"ש שהתגוררו בעירו, אבל הוא בער להש"ת, הזכה שהיו לו כאלו לשונות נפלאים על גדולתו של רבינו הק'. הוא זכה לכל זה משום שהבעיר את עצמו כל הזמן להתקרבות חדשה לרבי. הוא חיפש כל הזמן מה הרבי אומר, מה הרבי מגלה, הלוואי שנזכה גם אנחנו לגלות את האור הגדול הזה, הלוואי שנזכה להיות 'פרישע' ברסלבערס (ברסלברס טרייס), לעשות תמיד תשובה על תשובה בכל עת, לזכות להבעיר את הלב בכל זמן.

להיות אפוי בלב של הרבי

למה צריך דווקא לחפש? למה לא מספיקה ההתקרבות שמכבר, לימוד הספרים, קיום העצות?

ר' איתמר: יש אדם שכבר זוכה להתקרב לרבינו, הוא לומד את ספרי רבינו ואומר ליקוטי תפילות, הוא גם עושה את כל העבודות האחרות כמו: חצות, התבודדות ואפילו יודע הרבה מהתורות של הרבי, יהודי כזה, אכן זוכה להיות איש כשר. אולם מי שנקודת אמת בלבו, יודע שבשביל להתגבר על עצות הנחש, להצליח לעבור את ניסיונות התקופה ולזכות בשלימות לעצות רביה"ק, צריך 'להתקרב' במובן עמוק יותר. הוא מבין שצריך להעמיק ולחפש ממש את העצות עד הסוף, לחפש דיבורים חדשים בכל עת. וכמו שכתב מוהרנ"ת בהקדמה לליקוטי מוהר"ן, שיש הרבה פנימיות בתורתו עד בלי סוף, "אם יזכה להיות איש כשר, ירגיש כאבו בפנימיות ליבו". עניין זה מצריך חיפוש פנימי ושורשי יותר, ורק על ידי כך אפשר גם לזכות ולמצוא.

ר' יעקב נתן: רבינו הק' הוא כמו נחל ששופע כל העת מים חדים. אם נשאל מה ההבדל בין מעיין למקווה, נענה: מקווה אומנם מביא על האדם את הטהרה, אבל מעיין הוא עניין אחר לגמרי... מדוע? משום שהמים במעיין נובעים כל הזמן, עם התחדשות ורענונות. יש לנו רבי שהוא כמו מעיין, אמנם אפשר להיות אצלו בבחינת מקווה, כלומר להיטהר ולעבוד את ה' על פי העצות הק', אבל בשביל להרגיש באמת את החיות, את האש ואת תבערת הלב של רבינו, צריך שהיחס לרבי יהיה כמו למעיין, מעיין כזה שנובע בכל עת. כלומר, להעמיק ולחפש בכל עת ורגע אחר עצותיו, כדי לזכות להיות ברסלבר חסיד אמיתי - אפוי בלב של הרבי.

כשאדם ניגש לספרים של הרבי עם נקודת חיפוש אמיתית, הוא זוכה להתעוררות הלב. יש לו השתפכות הנפש, הוא מקבל את כל החיות הזאת, הבלתי נגמרת. וממילא הוא זוכה להיות איש עם לב, הוא חי עם האור, הוא מרגיש את הרבי. יהודי כזה זוכה להתחדשות גמורה בכוח הרבי.

למעשה, העיקר הוא לעורר את הלב בכל עת, הן בעצות והן בלימוד הספרים, וממילא נמשך עליו חיות גדולה בכל עבודתו יתברך.

ר' ראובן: כתשובה לשאלה זו, כדאי להביא את הלשונות של מוהרנ"ת שדייק מאד בדברי רבינו, וזה הלשון הראשון, בראש השנה האחרון: "זהיר אותי ביותר לכתוב אזהרה הגדולה הזאת שצריכין ליהרהר בנפשו מאד מאד לחפש ולבקש הרבה אחר הצדיק האמת שיש לו בחינת רוח הקודש, כי עיקר אמונת חידוש העולם שהיא עיקר היהדות

ועד סופה !!!

ר' יעקב נתן:
רבינו הק'
הוא כמו נחל
ששופע כל העת
מים חדשים.
אם נשאל מה
ההבדל בין מעיין
למקווה, נענה:
מקווה אומנם
מביא על האדם
את הטהרה, אבל
מעיין הוא עניין
אחר לגמרי...
מדוע? משום
שהמים במעיין
נובעים כל הזמן,
ועד החדשות
ורעננות

הקב"ה בא בטרוניה עם בריותיו... פשוט צריך להוריד את העפרוריות ולהתחיל לחפש ברצון עם פנימיות, ואז, מבטיח מוהרנ"ת שוודאי יזכה לזה.

לחזור ולחפש

אחרי שהוסבר בטוב טעם - עניין הצורך לחפש ולבקש אחר הצדיק, אנו רוצים להבין היאך נעשה הדבר, כיצד מחפשים ומבקשים את הצדיק?

ר' יעקב נתן: שתי עצות יש בדבר, האחת קשה והשנייה קלה יותר. הראשונה, מובאת בדברי מוהרנ"ת בסוף הלכות שלוחין (הלכה ה'), שם כתוב שאם לא מצליחים לחפש ולמצוא את הצדיק, צריך להתענות, וזה כפשוטו ממש. הנה, תיכף יבואו ימי השובב"ים וניתן לעשות צום, בפרט עכשיו בחורף, כאשר הימים קצרים יותר.

עניין התענית והסיגוף מקבל ביטוי בכל העניין של רבינו. הרבי הוא אור, ואת האור הזה - כמו שכותב מוהרנ"ת בהקדמה לליקוטי מוהר"ן - אי אפשר להשיג עם 'סגן מלאה'. אפשר לראות זאת בחוש, אדם שהוא גשמי וכל חייו מלאים בתאוות, אין לו שום תפיסה רוחנית בכלל. יש לשונות רבים אצל אנ"ש מהדורות הקודמים על הדבר הזה, שכשיש לאדם הרגשה וטעם ב'קוגל', אזי אין לו טעם בעבודת ה' ובתורה ומצוות. ולכן אם אדם רוצה לחפש ולבקש אחר הצדיק, דבר ראשון, שיעשה צום מכל התאוות, שימעט בתענוגים, שיפריש עצמו מהעולם הזה, ואז ייפתח שכלו וחוכמתו לדבריו של רבינו ויזכה לחפש וגם למצוא.

רבינו אומר שבשביל להבין את התורה, על האדם להיות עדין, להיות מופרש מהבלי העולם הזה, וההפרשה מהעולם הזה, מדבקת את האדם בצדיקי האמת.

העצה השנייה, והיא העיקר: ללכת לאיזו פינה בבית, או להיכנס למכונת לבדו, או לכל מקום אחר שיש שם פרטיות, ומבלי לחכות להתעוררות הלב, פשוט להתחיל לצעוק בקולי קולות 'אויי אויי, ריבונו של עולם, אני אמנם נמצא במקומות כל כך רחוקים ממך, אני שרוי בכזו זיקנה, בשאול תחתיות ומתחתיו, אבל למרות הכל אני זוכר ויודע שיש אור בעולם, אור הצדיק, אור נפלא וקדוש כל

נמשך על ידו", ועוד "כל אדם מקטן ועד גדול צריך לזוהר בזה כל ימיו, לבקש ולחפש רבי אמיתי כזה וכו'". רבינו בעצמו אומר שצריך לחפש ולבקש, וממשיך ואומר שצריך לומר לכל הכשרים והיראים החסידים על נפשם ולהזהירם אלפים פעמים לבקש כל ימיהם אחר רבי אמיתי שיוכל לתקנם באמת לנצח, ואפילו אם יש לו כבר חבר או רבי שאומר לו דברים אמיתיים, אעפ"כ צריך להמשיך ולחפש כל ימיו, ואפילו אם היו כל מעשיו מתוקנים כל ימיו, אעפ"כ **הרי אין האדם עומד כל ימיו, וכ"ש מי שאין מעשיו עולים יפה** כאשר יודע כל אחד בנפשו, **כי בוודאי אין החיפוש והבקשה אחרי הגוף הגשמי של הצדיק, אלא אחר רוח הקודש שלו** שזה בירור המדמה שזה צריך

לחפש כל חייו וימיו.

כאשר רבי יודל תלמידו של רבינו נכנס אל הרבי בפעם הראשונה, הוא אמר לרבי: "למדנו רבינו דרך בעבודת השם", כביכול מדובר ב'עוד' דרך כלשהיא בעבודת ה'. אבל רבינו לא בא לתת עוד דרך אחת בעבודת ה', ככל הדרכים, אלא להביא לאדם את האפשרות להיות דבק בהש"ת עד הסוף באמת. ולכן אף אם נדמה לו לאדם שמצא בוודאי צריך לחפש יותר ויותר, כי בוודאי יש לו עוד לאן לשאוף ולהגיע, וכנראה עדיין חשוך אצלו אור אמיתת עצותיו הקדושים של הצדיק, ובשביל להרגיש את מתיקות הצדיק צריך כל ימיו להמשיך ולחפש אחריו. **ואז, אם יחפש באמת - בוודאי הוא גם ימצא, כי אין**

ר' ראובן:
רבי נתן אמר
פעם, כל דיבוריו
של חסיד ברסלב
צריך להיות רק
מהרבי. ברגע
שאדם יודע
שהצדיק הוא
כל החיים שלו,
ממילא הוא
מצליח למצוא
את אור הצדיק
בכל פרט ופרט
בימי חייו

שלא שמר תורה ומצוות, והוא מצא ליקוטי מוהר"ן והתלהב כל כך, עד שהיה לומד את הספר בחוף הים בליל שבת, רח"ל. הסיפור הזה ממחיש לנו כיצד הלימוד עצמו לא מטפיק וכיצד יש צורך לקשר את הנלמד מהספר לפנימיות הלב, שזה אפשר למצוא על ידי ליקוטי הלכות, שם רבי נתן מביא את הלב של דברי רבינו, שם מרגישים את אור הצדיק בעצמו.

אנו צריכים להאמין שישנו אחד מתלמידיו של הצדיק, והוא אשר יודע בוודאי כוונתו של הצדיק. הכוונה היא כמובן ל'מוהרנ"ת' שהצליח לדעת ולהבין את דעתו הקדושה, ובזכותו יכול כל אחד לחפש ולהתייגע סביב הצדיק - רבינו הקדוש.

ולטיכום, הדרך היא: לימוד בספרים עם רצון, תפילה מעומק ליבו, וחיפוש המעשה בפשיטות ותמימות.

ר' איתמר: קודמי כבר אמרו הכל, איפה ואיך מחפשים, אני רק יוסיף על דבריהם. ברור שהדבר הכי חשוב הוא התפילה, כפי שכבר אמרו לפני, עם זאת, עיקר הנקודה היא להתניע את המהלך של החיפוש, להפנים ולהכניס אל הלב חזק חזק, שהעולם הזה הוא מלא בתאוות, והוא לא שווה כלום, ובשביל שאני אזכה להינצל ממנו ומכל התאוות, אני צריך צדיק גדול שיראה לי את הדרך, שיראה לי את הכיוון האמיתי. כאשר האדם מכניס לעצמו את ההבנה שיש צורך בעזרה עצומה על מנת להנצל מהעולם הזה, ממילא מתעורר לו רצון להתחיל

לחפש אחרי צדיק שיראה לו את התכלית האמתית.

אור הצדיק בדברים הגשמיים

בכל דבר שבקדושה יש את אור הצדיק, אבל רבי נתן מדגיש בליקוטי הלכות פעמים רבות, שגם בכל המעשים גשמיים יש את 'אור הצדיק', מה

כך. וכמו שמוהרנ"ת צעק בפשיטות כשהתחיל להתקרב לרבינו, 'רבונו של עולם, יש כאן ברסלב כזאת אש, הבער אותי בליבי'.

רבינו מגלה לנו בתורה כ"א, שע"י הצעקה הזו, האדם מוציא את מוחו מעיבור ללידה, הוא מוציא את המוח שהיה בהסתרה גדולה - לגילוי האור הגדול של הצדיק.

ר' ראובן: רבי נתן אומר, **שהצדיק מסתתר מהעולם בגלל קלקולם**, וזה הגורם להתרחקותו. ממילא יוצא שקשה מאד לקבל מהאור הגדול שלו, וזו הסיבה שגם קשה להבין את הליקוטי מוהר"ן, מחמת קלקול האדם, **והעצה לזה היא רק ע"י יגיעות גדולות**. לחפש ולהתייגע בתורה של הרבי, לסלט ולטייל בתורתו, אין הכוונה דווקא בעיון, אלא בכל עת, פשוט לחפש בספריו הקדושים את העצות שיביאו אותנו לדבוק בה', לקחת כל מילה שהרבי אומר בפשיטות ולקיים את זה ממש.

למשל רבינו אומר 'מצווה גדולה להיות בשמחה', אז צריך לקיים את זה כפשוטו. וכן להיפך, כשכתוב: 'עצבות היא עבירה', צריך לקיים את זה ולהעמיק בזה, לא להסתכל על זה כעל עצה נחמדה אלא להבין שזהו דרך חיים, זו התכלית עצמה. התבודדות, נסיעה

לצדיק וכן שאר העצות הקדושות, ללכת בדרכיו הקדושים, וכמובן, כמו שכבר אמר ר' יעקב נתן שצריך לשפוך ליבו הרבה ביותר כדי למצא את הצדיק באמת, להוריד דמעות הרבה עד שיזכה למצוא ולהשיג פנימיות כוונת תורתו של רבינו הקדוש, כי **עיקר הצדיק הוא תורתו הקדושה**.

בתורה של הרבי מונח אור עצום שאין כדוגמתו, אני מכיר יהודי

פירוש הדבר ואיך מגלים זאת?

ר' ראובן: רבי נתן אמר פעם, כל דיבוריו של חסיד ברסלב צריך להיות רק מהרבי. ברגע שאדם יודע שהצדיק הוא כל החיים שלו, ממילא הוא מצליח למצוא את אור הצדיק בכל פרט ופרט בימי חייו.

ר' יעקב נתן: אבי מורי שיחל' פגש פעם יהודי חסידי ודיבר איתו מרבינו, ההוא הקשיב ומייד אמר 'אוי אתם הברסלברס... מדברים רק מרבינו, כל הזמן 'רבינו אמר כך' ו'רבינו אמר כך'...! והאמת שהוא צודק! אכן לחסידי ברסלב יש 'כפייתיות' לרבינו, כל הזמן מדברים מרבינו ולא שוכחים אותו בכל עניין.

העניין הזה, לדבר כל הזמן מרבינו, יש בזה 'עשה טוב' אך גם הרבה 'סור מרע'. אם מכניסים את רבינו לכל פרט בחיים, כבר אין זמן וחשק לדבר פוליטיקה או שאר הבלי העולם הזה.

הברסלבר'ס פשוט לא יכולים לדבר על משהו אחר, אצלם החדשות זה עוד דיבור של הרבי, אנשים מבחוץ לא מבינים בכלל מה הקשר של ברסלב היום למושג 'חסידות'. כי היום המושג הזה כבר התרחק מאוד, המושג 'חסידות' יכול להתפרש גם על מוזיקה, לדוגמה 'זמר חסידי', אפילו שהוא שר כמו גוי. ואילו בברסלב הכל נשאר פשוט, עבודת ה' פשוטה. חיים את הדיבורים של הצדיק, מדברים אותם עם החברים, אנו נמצאים במקום אחר לגמרי.

ר' איתמר: ראבר"נ מביא בסוף ביאור הליקוטים, בהשמטות על נשמת משיח, שחיפוש הצדיק הוא בחינת הציפייה לביאת המשיח, וצריך להרבות בתפילה "את צמח עבדך מהרה תצמיח" שאז יהיה תיקון העולם 'יחוד קודשא בריך ושכינתיה' בשלמות, כשכולם יחזרו להש"ת. לשונות דומים יש גם בליקוטי הלכות.

זו נקודה שהמתנגדים לא מצליחים להבין: הרי אנו עובדים את השי"ת, אז מה הקשר ל'צדיק', למה זה נכנס בכל מקום? נכון שיש עניין של 'לדבקה בו', שזה נעשה ע"י הידבקות בצדיקים, אבל האם זהו כל העניין של האדם, 'להתקרב לצדיק'? אפילו מי שכבר מבין שזו לא עבודה זרה ח"ו, אבל עדיין קשה לו, וכי זה כל החיים של היהודי?!

וזהו ההסבר שנוכל למצוא בדברי ר' אברהם, שכשם שאנו נוהגים לומר 'לשם ייחוד' לפני כל מצווה, אף שבעצם היה די לומר 'לעשות נחת רוח לבוראי וכו'', אלא הצדיקים הורו לנו לומר זאת, כי באמירת הדברים הללו ובקיום המצווה דווקא 'לשם ייחוד' אזי אנו פועלים שיהיה באמת ייחוד ואז נשלמת תכלית הבריאה - כך, על חסיד ברסלב לכוון במצווה הזו לגלות את אור הצדיק שנעלם בו, כי רק על ידי שהוא מכוון לכך הוא יזכה לקבל את האור הזה של התגלות אור הצדיק שבכך נעשה הייחוד השלם.

כי כך זה עובד בעניינים רוחניים, מה שאתה מכוון כך אתה פעול, להבדיל מענייני גשמיות שמה שאתה עושה זה העיקר והכוונה פחות חשובה. ואם כן בכל מצווה ועניין שאנו עושים, כשאנו מכוונים להתקרב בכך לצדיק יותר, אז ממילא זה נפעל באמת כך, אנחנו לא נכנסים בשורות המעטות הללו להבין את כוונת הייחוד ואיך הוא נעשה על ידי הצדיק, אבל לגבי החלק הנוגע אלינו בעניין ההתקשרות לצדיק - זו הכוונה.

למי שייכת 'עבודת החיפוש'?

האם החיפוש אחר הצדיק, שייך רק למבקשי ה' - 'עובדים' ואברכי משיח, או גם למי שקצת לומד ומתפלל אך גם עובד לפרנסתו?

ר' יעקב נתן: התשובה בקיצור היא 'בוודאי שהחיפוש

שייך גם לכאלו שלא נקראים 'עובדים'.

אבל צריך לנגוע ב'הוא אמינא' של השאלה בעצמה. כי בעינינו נראה שישנם שני סוגי אנשים, יש את אלו שלא עובדים ועוסקים בעבודת השם יומם ולילה, ולעומתם יש כאלו שלא זכו והם רק עובדים וישנים ואוכלים, אבל באמת צריך לדעת, שעל כולם עובר מה שעובר, וגם אדם שעובד ואינו זוכה כל הזמן להיות בעבודת השם, חלים החיובים בדיוק כמו מי שכן זוכה.

גם עצת ה'התבודדות' שייכת לכל אחד, כך גם 'חצות' ושאר העבודות, אם אדם ישן את חייו, זוהי מחלה ולא בדיוק משנה מה הוא עושה בחייו הפרטיים. האדם צריך לא לישון את חייו, ולחפש את הצדיק תמיד. השי"ת נמצא בכל מקום, והוא רוצה את הלב. לב יכול להיות לכל אחד, וזה לא משנה בכלל מי הוא.

הבעל תפילה, בסיפורי מעשיות, אמר לאנשיו 'שאינ שום תכלית חוץ מעבודת ה', וכשהיה רוצה לפעול, היה לוקח אחד לבחוק, ונעשה רעש שנלקח אחד מהעיר. לכאורה, הבעל תפילה כאשר היה מדבר עם בני אדם, הוא לא בחר דווקא אנשים מסוימים, אלא כל מי שפגש - מיד דיבר איתו מהתכלית, כי באמת מה זה משנה מי עומד מולו, לכל יהודי מגיע לדעת שהתכלית היא רק עבודת ה'.

ר' איתמר: השאלה הזאת איננה עולה בקנה אחד עם חסיד ברסלב, וכי

ר' איתמר:
 מי שנקודת
 אמת בלבו,
 יודע שבשביל
 להתגבר על
 עצות הנחש,
 להצליח לעבור
 את ניסיונות
 התקופה ולזכות
 בשלימות לעצות
 רביה"ק, צריך
 'להתקרב' במובן
 עמוק יותר.

אדם שעובד לפרנסתו צריך פחות לעבוד את השי"ת?!
ר' ראובן: אני מצטרף לדברים של שני קודמיי, ורק רוצה להוסיף שאין הקב"ה בא בטרוניא עם בריותיו. ה' יתברך מבקש מכל אחד את העבודה שלו מהמקום שלו. כל אחד במקומו, יכול להתקרב באופן שלו להשי"ת, ולזכות להתקשר לצדיק באמת, ה' יזכנו.

החיפוש על ידי תורתנו

עיקר החיפוש נוגע בתורות של הרבי, עד כמה קשור עניין

החיפוש של הצדיק לעניין הלימוד של ליקוטי מוהר"ן בעיון, האם יש קשר בכלל או שהלימוד הזה נועד רק לחדש בעלמא?

ר' איתמר: לדעתי, פשוט שעיקר הנקודה היא לעשות התבודדות. להקשות קושיות בליקוטי מוהר"ן זה טוב וצריך לעשות עניין מזה, אך האמונה בדיבורים של הרבי צריכה להביא את האדם לקיים את העניין של הרבי, כך שאחרי כל הפלפולים, חייבים לעשות את ההתבודדות ושאר העבודות.

ר' ראובן: הרבה פעמים רואים שיש דברים רבים שליקוטי תפילות מפרש את התורה, והנראה מכך שלמרות שזה תפילה, עדיין זה משמש להבין את התורה, וממילא גם בעניינינו, אדם צריך לבקש מהשם שע"י הלימוד הזה הוא יידע את רצון השי"ת.

ר' יעקב נתן: רבי נתן אמר שיש כבר כמה יהודים שנמצאים בגן עדן בזכות הספר ליקוטי תפילות. הספר הזה - אפילו שבכל דבר יש גם סם חיים וגם סם מוות - בספר הזה, אין בו סם מוות כלל, וצריך להרבות בו יותר מכל ספר אחר, כי זה יכול לעשות את האדם בעל תשובה גמור. התפילות הללו מבעירות את ליבו של האדם וזו מתנה לכל ההסתרה שיש היום. זוהי עצה מיוחדת לקבל לב אמייתי ולזכות להיות בוער להשי"ת ע"י עצות רבינו הקדוש. ■

נקודת המוקד
 הצצה להתפשטות
 אורו של הרבי
 במקומות חדשים
 ורחוקים
 מ. מנדלאיל

בארז של הנחל נובע הצופה נוף הכנרת

בית המסע'ת בטבריה

ואף לקח על עצמו את כל עלויות הקמת והחזקת בית הכנסת, כולל תשלומי חשמל מים וכדומה. ידו אף נטויה בתוכניות רבות לתועלת אנשי שלומנו. ה' יעזור שיצליח בכך. המקום בו שוכן בית הכנסת, כבר שימש בעבר כבית המדרש לקהילה כלשהי, כך שיש בו כבר ריהוט וציוד בסיסי לבית הכנסת. כל אחד מאיתנו הביא ספרי רבינו מהבית. אחד מבני הקהילה אף השיג מימון לספרים נוספים.

בשלב הבא, היה עלינו ליידיע את חסידי ברסלב המתגוררים במקום על פתיחת בית הכנסת. הייתה זו מלאכה מעט מורכבת, מכיוון שגרים כאן חסידי ברסלב רבים שכל אחד חי לעצמו... כל אחד מאיתנו הביא את שמות חסידי ברסלב המוכרים לו. גיבשנו רשימה מכובדת שאף מתווספים אליה שמות נוספים כל העת. חששנו שאנשים רבים, ובפרט המבוגרים יותר שכבר התרגלו במשך שנים להתפלל בבתי כנסת שונים, לא יואילו לוותר על מקומם הקבוע ולעבור להתפלל בבית כנסת חדש. אך התבדונו ובגדול. בשבוע האחרון לדוגמא, באו להתפלל בבית הכנסת בליל שבת למעלה מארבעים איש! כולם מאנשי שלומנו. הקהילה שלנו מאוד מגוונת. יש בה חסידי ברסלב מהבית, ואף מקורבים רבים, בהם כאלו שבאו מרקע חסידי. בשבוע הראשון לפתיחת בית הכנסת, הגיע במיוחד מירושלים הר"ר משה חשין, בנו של ר' שלמה חשין זצ"ל לחזק ולהשפיע מאמרותיו על המתפללים.

הרמז משמים

הרב חשין סיפר כי במהלך הנסיעה לטבריה למד בספר 'ליקוטי הלכות' הלכות גניבה. באותה הלכה אומר ר' נתן כי הבעל דבר ואנשיו המתלבשים עצמם במצוות אף שנראה שהם הולכים בדרך האמת, אין זה אלא שקר גמור. ר' נתן נותן לכך דוגמא במילים אלו: **"לְמַשָּׁל כְּשֶׁאֶחָד הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ יְיָ שֶׁלִּפְנֵי שְׁנֵי דוֹרְכִים אֶחָד לִימֵן לְעִיר וְהַשֵּׁנִי לְשִׁמְאֵל לְעִיר טְבֵרְיָה וְכִי־צָא, כְּשֶׁהוּא צָרִיךְ לְטְבֵרְיָה אֵין הוֹרֵךְ לְצַד שְׁמְאֵל הוּא אִמְתַּת הוֹרֵךְ שְׁלוֹ וְהוּא אֶצְלוֹ הוֹרֵךְ הַמִּימָן. וְהוֹרֵךְ הַיְמָיִן שְׁפוּנָה לְצַפֵּת הוּא שְׁמְאֵל אֶצְלוֹ מֵאֲחַר שֶׁאֵין צָרִיךְ לְשֵׁם".** ראינו בכך רמז משמים, ומעין הסכמה מר' נתן על הפעולות שלנו. מלבד חסידי ברסלב המתגוררים כיום בטבריה - אני מכיר באופן אישי כמה מאנשי אשר בבעלותם דירה בטבריה, ומתגוררים במקומות שונים ברחבי הארץ. כעת כשנודע להם על פתיחת בית הכנסת, חלקם מתכוונים לעבור לכאן בזמן הקרוב.

לרבים מאנשי שאינם מכירים את העיר אציין עוד, כי טבריה היא עיר מתאימה ביותר לציבור החרדי הן ברוחניות, בהיותה עיר תוססת ושוקקת פעילות תורנית, והן בגשמיות.

בטבריה יש לדוגמא את כל החנויות המוכרות ממרכז הארץ. כמו כן גם שאר הצרכים הנדרשים, הכל קיים בהישג יד. יש מדי יום כעשר נסיעות לבני ברק, והרבה יותר מכך לירושלים.

לכל המתעניין במגורים בעיר טבריה ניתן לפנות לנציגי ועד הדיור בטלפון: **04-8485409**. העיר טבריה יכולה להוות פתרון אמיתי למגורים עבור אנשי שלומנו, להחזיר את עטרת העיר טבריה ליושנה! ■

מאות שנים לאחר ביקורו של רבינו הקדוש בעיר מתחדש בה הקיבוץ של אנשי שלומנו • בנסיעה הבאה למקומות הקדושים בעיר טבריה, תוכלו לקפוץ לביקור בבית המדרש החדש השוכן ב'טבריה עלית' • הר"ר נחמן גבאי ה"ץ בתיאור שלבי הקמת בית המדרש. לעיר טבריה שמור מקום של כבוד בתולדות חסידות ברסלב. רוב זמן שהותו של רבינו הקדוש בארץ ישראל, היה בטבריה. בין היתר גם בביתו של ר' אברהם קאליסקער זיע"א (בנין שאגב

קיים עד היום). כאן, על חומות העיר העתיקה, היה רבינו הקדוש תלוי בעת שברח מהמגפה שהשתוללה בטבריה, וכשראה שמתחתיו נמצא הים אָז צָעַק בְּלִבוֹ לְהֵשֵׁם יְתִבְרַךְ כְּרָאוּי" (שיחות הר"ן ק"ז).

גם בתקופות מאוחרות יותר התגוררו כאן כמה וכמה חסידי ברסלב, ביניהם ניתן למנות את ר' נתן ב"ר יהודה מתלמידי מוהרנ"ת, וכן את ר' ישראל קרדונר, ר' ישראל בער אודסר ועוד.

טבריה של היום היא עיר גדולה לאלוקים. בשנים האחרונות נבנו ואוכלטו שכונות שלמות ב'טבריה עלית', במעלה ההר המשקיף על הכינרת. קיימות כאן היום קהילות גדולות של צאנו, קרלין, מתמידים, וכמובן הקהילה הוותיקה יותר של בני עדות המזרח, להם מוסדות איכותיים בעיר מזה זמן רב. מספר שומרי התורה והמצוות המתגוררים בעיר טבריה, זהה למספר הקיים בעיר צפת!

בתוך ציבור גדול זה, ישנם רבים המסתופפים בצל הנחל נובע מקור חכמה, העוסקים בספריו הקדושים וקשורים אליו בעבותות אהבה. אך עד היום כל אחד מהם הצטנע בפניו, לא היה לנו מקום להתקבץ ולהתוודע יחד. לי אישית, היה מאוד קשה עם המצב הקיים. היתה חסרה לי פינה חמה בה אוכל להתפלל כראוי עם אנשי הצדיק, מקום שבו אוכל לפתוח ספרי רבינו בריש גלי, מבלי לחשוש ולהרגיש כי כל מי שעובר לידי מתבונן בספר בו אני לומד...

הייתי בקשר עם עוד כמה אברכים צעירים המתגוררים בטבריה, מכולם שמעתי עד כמה הם מייחלים להקמת בית כנסת הנקרא על שם הצדיק. אך מכיוון שאיננו 'עסקנים' או בעלי יחמה, לא ידענו כיצד ניתן להתחיל עם כל התהליך המורכב של הקמת בית הכנסת, הטומן בחובו אף עלויות רבות מאוד.

כחסידי ברסלב האמונים עלי תולע, כל אחד מאיתנו התפלל ויחל להשי"ת שנזכה במהרה להקים ולכונן בית המדרש. ידענו גם כי מלבד התועלת האישית שלנו, ודאי תהיה בכך תועלת עצומה לכל חסידי ברסלב בטבריה.

הנס המופלא

השי"ת אכן שמע לתפילתנו. זכינו שהתקיים בנו המאמר 'שווע בחצי הלילה', ומיד 'מלאכי רחמים ממעונתו אז החלו לבנותו'... - הרה"ג ר' משה חיים שניידר שליט"א המתגורר בטבריה והינו מתלמידיו של הרה"ח ר' שלמה חשין זצ"ל, החליט להקים בית המדרש של חסידי ברסלב לעילוי נשמת מורו ורבו, על אף שאיננו נמנה על חסידי ברסלב. הרב שניידר איתר מבנה ברחוב יפתח הגלעדי - במיקום מרכזי בעיר,

זכה ורבים זיכה

במלאות שלושים שנה להסתלקות הרה"ח **רבי שמעון ברגשטיין** מייסד ומקים 'ישיבת ברסלב בני-ברק', מספר בנו הרה"ח רבי נחמן על הקבלה שקיבל על עצמו אביו בערבות סיביר, על העמל והיזע, הנסים והנפלאות, שליוו את בניית הישיבה והחזקתה רבות בשנים, ועל מסירות הנפש על כל פרוטה בלא נטילת הלוואות // **תכתב זאת לדור אחרון**

תמונות: ארכיון ישיבת ברסלב בי"ב

30 שנה לפטירתו
ר. אהרן טבת תשנ"ד - תשפ"ד

לא

משניות לעילוי נשמתה, למחרת אמר לו אביו 'דע לך שאמא באה אלי בחלום ואמרה לי 'כל כך הייתי מרוצה ששימעלה למד משניות בשבילי!'"

הוא היה תמיד 'מבקש'. סמוך לבר-מצוה שלו נכנס ללמוד בשיבת 'אוהל תורה' המפורסמת בברנוביץ', שאז היתה חלק מפולין. היה זה לאחר ביקורו של ראש הישיבה רבי אלחנן ווסרמן בעיירה זמושץ' במטרה לקבץ בחורים עבור ישיבתו, ואחד מבני דודו ר' אברהם אחי אביו שכנע אותו לכוא גם הוא ללמוד שם.

בברנוביץ' למד חמש שנים, מגיל שלש-עשרה עד שמונה-עשרה, אז פרצה מלחמת העולם השנייה. הוא העריץ כל ימיו את דמותו של רבו ראש הישיבה, ואחד מראשי הישיבות הנודעים התבטא פעם "מה ששמעתי מפי רבי שמעון על רבי אלחנן, לא שמעתי משום תלמיד אחר".

אבי כמעט לא סיפר על עצמו. אבל שמעתי ממישהו שאבי פעם שח לו, שרבי אלחנן ניבא לו שהוא יציל מעמק הבכא, ויזכה לפתוח ישיבה. אולם ממנו עצמו לא שמעתי זאת.

איך הוא התקרב לברסלב?

אבי ניחן כאמור בנפש שוקקת. מעודו היה מחפש ומבקש ה'. בישיבה בברנוביץ' למדו לא מעט בחורים חסידיים, ביניהם היתה חבורה של בחורים חסידי ברסלב מבית. מיד בכניסתו לישיבה צדה עינו את בני חבורה זו, שהיו ניכרים ברצינות שלהם בעבודת ה', ביראת ה' ובהתמדתם בתורה. הם היו מבחירי הישיבה, השפעתם על התלמידים היתה עצומה, והוא נמשך אליהם כאבן שואבת.

הוא נהג לומר כי מי שקרב אותו היה ר' נחמן אלבוים. הוא בעיקר הביא אותו לאלו שהשפיעו עליו מדעת רבינו, פעם הפגיש אותו עם

רבים יודעים שהזרעים הראשונים לבניינה של ישיבת ברסלב בני-ברק - שהצמיחה מקרבה במשך למעלה משישים שנות קיומה לגיונות של חסידים תלמידי חכמים ועובדי ה' המקושרים לרוח אפנו - נודעו בערבות סיביר.

קשה לבני דורנו להבין את משמעות המילה: סיביר.

קשה לא פחות להבין כיצד מי שאיבד את משפחתו ורבים מחבריו ומכריו בשואה האיומה והוגלה לארץ גזרה, מתרומם כארי מרבצו ומקים עולה של תורה באופן כה מעורר השתאות.

לקראת מלאות שלושים שנה להסתלקותו של הרה"ח הבלתי נשכח, רבי שמעון ברגשטיין זצ"ל, מייסד ומקים ישיבת ברסלב, ישבנו לשיחה מיוחדת עם בנו הרה"ח רבי נחמן, מי שנושא בעול החזקת הישיבה והרחבתה מאז עלות אביו לשמי רום, לשמוע על מסירות הנפש של האב למען לגיונו של מלך.

היכן היה ערש הולדתו של אביכם?

אבא זכורנו לברכה בא מבית של חסידי טריסק. הם התגוררו בוורשה שבפולין, אליה עברו מהעיירה זמושץ'. הוא היה בן הזקונים במשפחה. בהיותו בן שמונה התייתם מאמו. אבי תמיד סיפר על אביו רבי דניאל ותיאר את דמותו כירא שמים מרבים, הוא היה קם לפנות בוקר ויושב ולומד בשטיבל, ורק לאחר שעות של לימוד ותפילה היה מתפנה והולך לעסקיו.

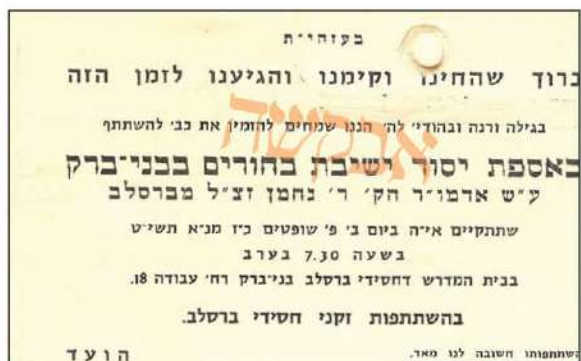
עוד סיפר מימי ילדותו, כיצד היה מתלווה אל אביו לפעמים בלכתו לשטיבל ללמוד קודם עלות השחר. פעם ביארצייט של אמו, למד אבי

הזמנה לחגוגת הנחת אבן הפינה לבנין הישיבה

הזמנה למעמד הנחת אבן הפינה לבנין הישיבה

הזמנה לאספת יסוד הישיבה שהתקיימה בחודש אב תשי"ט

הזמנה במתנה הענקיים ללא הוריים. ההזמנה שהודפסה לנישואי ר' שמעון חנתו

עוד אחד מהתלמידים היה רבי הרשל וואסילסקי, שגם הוא התקרב שם לברסלב והיה מראשי החבורה. הידידות ביניהם נמשכה לאורך ימים ושנים. כן למדו בברנוביץ' רבי יצחק גלבך, ורבי מרדכי לסקר. בני החבורה הברסלבאית מנו למעלה מעשרים תלמידים.

כיצד ניצל אביכם במלחה"ע השנייה?

העיר ברנוביץ' נמצאת ברוסיה הלבנה (בלארוס) סמוך לליטא, בקרבת פולין. בפרוץ מלחמת העולם השנייה, אבי היה הרי נתין פולני. כשהרוסים נכנסו לעיר, הם חיפשו את הנתינים הזרים, ואלו שנתפסו, נהרגו או הוגלו לסיביר.

אביו ר' יצחק אייזיק אלבוים (המוהל מפראגה - פרוור של ורשה). כך ניצתה בקרבו השלהבת, שהלכה ובערה בו כל ימי חייו.

גם עם ר' פסח קורנדרקסלר, מתלמידי הישיבה, היה בידידות גדולה מאוד. ר' ישראל יוסף כרמל (קאקושקא), אביו של הגה"ח ר' אברהם יצחק ע"ה, למד אף הוא בברנוביץ' והתקרב לברסלב. הוא ואבי למדו בצוותא ליקוטי מוהר"ן. הוא היה מבוגר מאבי ובהמשך עבר ללמוד בישיבה בקלצק, אצל הגאון רבי אהרן קוטלר. בין בני החבורה בברנוביץ', היה גם הבחור העילוי פנחס ארביטמן, בנו יחידו של רבי בן ציון אפטר, שהיה פאר הישיבה ואף הוא עבר לאחר מכן ליישובת קלצק. הכל ניבאו לו גדולות ונצורות ולדאבון לב הוא נספה בשואה.

נס ההצלה בזכות המקוה

אבי נהג לטבול בכל יום במקוה לפני תפילת שחרית. בברנוביץ' היה רק מקוה טהרה אחד בו יכלו לטבול בימות החול, לצד בית המדרש של חסידי סלונים, הוא שכן במרחק של ארבעים דקות הליכה מהישיבה בכל כיוון. מדי יום היה קם השכם לפנות בוקר ועושה את הדרך הארוכה עד למקוה, כשהוא מנצל את זמן ההליכה כדי להתבודד ולהשיח לבבו לפני ה'.

בוקר אחד השכם הופיעו הרוסים במפתיע בישיבה, כדי לשים ידם על אלו שאינם אזרחי ברית-המועצות, שנתפסו בעיניהם ככוגדים. הם כינסו את כולם וירו בהם למוות. אבי היה בדיוק באותו זמן בדרכו למקוה. כשרצה לחזור לישיבה, רצו חבריו מבוהלים לקראתו והזהירוהו לבל יהיין לחזור, כי הרוסים מהפשיים נתינים זרים.

עם פלישת הגרמנים לפולין, נמלט רבי אלחנן יחד עם הישיבה לוולונה. משם עברה הישיבה לטרוקי הסמוכה. יחד עם הישיבה נדדו גם בחורי ברסלב. ראה מכתב ר' צבי ירושלמי-לסקר, שבנו ר' מרדכי היה בין אותם תלמידים, מיום ד' במדבר ת"ש (נדפס בחלקו ברית ציון כט): "בכלל ישנם בחורים רבים בלי ע"ה בישיבת ר' אלחנן שנכספים להתקרב לצדיק האמת. לפעמים אני נוסע לטרוקי, כי שם הישיבה, ומשפיע ב"ה מעט על אותם מן הבחורים שטעמו מעט מדברי האמת של צדיק האמת, מדי שבוע ושבוע אני מעתיק להם מכתב בידיש של מכתבי ר' נתן זצ"ל".

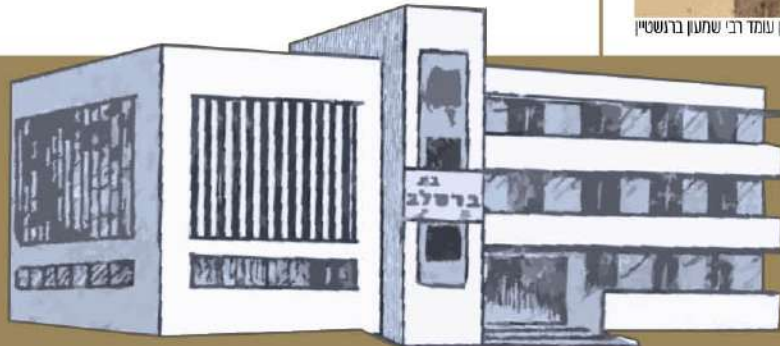
עם השתלטות הסובייטים על ליטא בקיץ ת"ש עברו ראשי הישיבה ותלמידיה לעיריה סימילישוק. עקב התנכלויות הסובייטים נאלץ רבי אלחנן לברוח עם קבוצת תלמידים לעיר קובנה והישיבה נשארה בפיקוחו של רבי דוד רפפורט בעל ה'מקדש דוד', אליו היה רבי שמעון ברגשטיין קשור בעבותות.

תלמידי ישיבת ברסלב על רקע הישיבה בשנים עברו

תורה ויראת שמים. רבי בנימין זאב חשין במסירת שיעור לתלמידים, מימין עומד רבי שמתען ברושטיין

בברנוביץ' היה רק מקוה טהרה אחד בו יכלו לטבול בימות החול, לצד ביהמ"ד של חסידי סלונים, הוא שכן במרחק של ארבעים דקות הליכה מהישיבה בכל כיוון. מדי יום היה קם השכם לפנות בוקר ועושה את הדרך הארוכה עד למקוה

דרשתו האחרונה של רבי אלחנן ווסרמן

בספר 'אור אלחנן' על תולדות רבי אלחנן, מוזכר רבי שמעון כמי ששמע את הדרשה האחרונה של ראש הישיבה לפני שיצא לגלות:

"כשנפרד מרן הגה"ק רבי אלחנן ווסרמן הי"ד מן התלמידים בסמיליושוק כאשר נמלט משם מאימת הבולשביקים בחודש סיון תש"א, עלה ר' אלחנן אל הבימה ודיבר אליהם מלב קרוע ומורתח מלים שהדהדו מפיו כהלמות פטישיים: 'אנו עומדים בפני מצב נורא,

לא אדע להגיד מה שיהיה בקרוב, דבר אחד אני אומר לכם, אנא בכל מצב שלא תהיו, החזקו וזה חזקו בתורה, התורה נקראת 'עץ חיים', רק היא יכולה לתת לנו חיים, התורה נקראת

'עוז', ה' עוז לעמו יתן; יש בעולם הרבה דברים עזים, העץ עז מן הנייר, הברזל והאבן עזים מן העץ, אולם כל הדברים העזים הללו הינם בני חלוף ויש גבול לעוצמתם, רק התורה היא עוז נצחי, ובמיוחד לעת צרה שכזאת אין לנו במה להיאחז ולשאוב עוז, כי אם בתורתנו הקדושה."

גלות סיביר

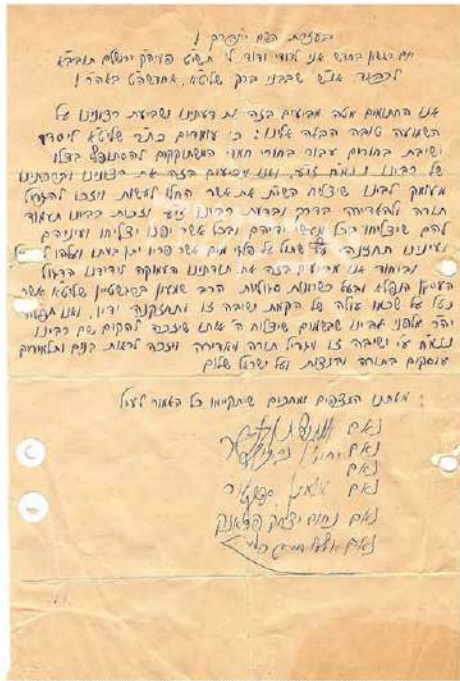
באחת מתחנותיה של הישיבה, מספר רבי נחמן, ערכו הרוסים פשיטה, ואת כל הבחורים הפולנים, ביניהם אבא ז"ל, גרשו לסיביר. במשך כשלוש שנים הוא היה בסיביר, שם עבד בעבודה מפרכת. הוא סיפר כי על שני דברים היה צריך להילחם כל אותה תקופה, על שמירת השבת, ועל קדושת וטהרת נפשו. הוא זכה במה שאך מעטים בסיביר זכו, היו עמו תפילין אותן הניח מדי יום ביומו מבלי להחסיר אפילו יום אחד. פעם אבדו לו התפילין והוא לא הצליח למצואן, עמדה השמש לשקוע וצערו היה עצום מאוד, ואז, ממש לפנות ערב הוא מצא את התפילין והניחן.

'אחד היה אברהם'

"שני דברים נתנו לי את הכוחות להחזיק מעמד אותה תקופה"

למען דור העתיד, ר' שמעון ברעשטיין ד' נתן צבי קעני

סמכו את ידם, מכתב יסוד הישיבה עליו חתומים ר' לוי יצחק בעדר, ר' יחיאל גרונולד, ראלחנן ספקטור, ר' נחום יצחק פראנק ור' אליהו חיים רוזין

הרבה נסים התרחשו לו בסיביר. פעם התמוטט למולו גזע עץ עצום ממדים, העץ התחכך בו בנפילתו ורק שפשף את מצחו. אילו היה נופל במרחק מילימטרים אחדים, הוא לא היה נשאר בחיים. נשאר לו סימן במצחו מאותו נס

סיפר, "האחד - לוח שהדפיס אחד מאנ"ש, לשלוש שנים, כמדומה שהיה זה ר' פסח קורנדרקסלר, ובסופו נדפסו דברי התחזקות. כמו כן התורה 'אחד היה אברהם' שאמר רבינו, לחשוב כאילו אני יחידי בעולם ולכלי להשיגה על בני האדם שאינם הולכים בדרך הישר, בזכות אלו נשארתי קיים על עמדי".

הרבה נסים התרחשו לו בסיביר. פעם התמוטט למולו גזע עץ עצום ממדים, העץ התחכך בו בנפילתו ורק שפשף את מצחו. אילו היה נופל במרחק מילימטרים אחדים, הוא לא היה נשאר בחיים. נשאר לו סימן במצחו מאותו נס.

עוד סיפר שבמשך שלושת רבעי שנה הוא שכב בבית-חולים בסיביר, בשל מצבו, וזה התברר כהצלה עבורו.

במקום עבודתו, התמודד עם ניסיונות קשים מאוד על קדושתו וטהרתו, בהיותו גבר יחיד בין נשים. בתוך התבודדותו ותפילותיו הרבות באותה תקופה מרה שהתמשכה פרק זמן ניכר, הבטיח כי אם יזכה להינצל, כשיעלה לארץ ישראל יקים ישיבה על שם רבינו הקדוש! כשהרוסים שיחררו את כל הנתינים הזרים ששהו בסיביר ובכל מיני מחנות שונים, הגוינט הביא את כולם למחנות העקורים בגרמניה, חמשה במספר. במחנה שאליו הוא הובא, היה כמין מבצר גדול, ולשם הובאו כל תלמידי הישיבות. במקום זה פגש הרבה מחבריו לישיבה. הוקמה שם 'ישיבת מרכז התורה' לכל הבחורים הפליטים, כשהגוינט דואג לצרכיהם.

בית נאמן בישראל

שם, במחנה העקורים, התקיימו נישואיהם של אבי ואמי, בז' אדר א' תש"ח. הוריה של אמא, ר' נתן קוק (לוש) ורעייתו, היו אזרחי פולין שברחו במלחמת העולם הראשונה לרוסיה, שם נולדו חלק מילדיהם. הסבא ר' נתן, מחסידי פוריסוב, נתפס על ידי הקומוניסטים והוצא להורג על ידם, הי"ד. (באותו זמן הם לא ידעו עדיין על גורלו. על ההזמנה לחתונה היו חתומים החתן והכלה בעצמם).

אבא ז"ל סיפר, שכל אלו שהתחתנו קיבלו חדר במחנה העקורים, שם התגוררו עד שהמשיכו הלאה בדרכם. שם בגרמניה, הוא פגש את רבי לוי יצחק בנדר, שכמדומה גם השתתף בחתונתו. למרות שהם לא שהו באותו מחנה עקורים, התקיים קשר בין המחנות. מאז היכרותם שם, הוא נקשר אליו מאוד. אגב, בא פעם לביתי להתקין וילונות, יהודי ששהה עם רבי לוי יצחק במחנה העקורים, הוא סיפר שרבי לוי יצחק, ששימש במחנה כרב, נאבק ללא לאות על שמירת השבת, וכן על כשרות הבשר. על שני דברים אלו הוא נלחם לא פשרות.

אחרי הנישואין, רצה אבי לנסוע מגרמניה לארץ ישראל.

באותה תקופה רבים מהפליטים המשיכו לאמריקה, הם שידלו אותו להצטרף אליהם, אך הוא לא הסכים בשום אופן. גם אמי היתה שותפה להחלטה זו ולא רצתה להגר לאמריקה. (מאז עלותו ארצה, לא עזב רבי שמעון את א"י, גם לא כדי לאסוף כסף לישיבה, מלבד פעמיים. פעם אחת כדי לעזור לבנו שיח' בקניית המגרש לת"ת בשנת תשמ"ג, ופעם שניה בעירוב ימיו לצורך רפואה בעיניו).

הדרך לארץ ישראל עברה בצרפת, אליה הפליגו יחד עם עוד פליטים רבים. בעיירה באיי הסמוכה לפריז, פעלה ישיבת 'בית יוסף' ונברהרדוק, בראשה עמד הגאון רבי גרשון ליבמן. ישיבה זו היתה עוגן הצלה עבור מאות נפשות בקרב שארית הפליטה. אבא ז"ל שימש שם כמגיד-שיעור.

במשך שנה וחצי התגוררו ההורים בצרפת, עד שבחודש אלול תש"י הם עלו לארץ ישראל, ויחד עם שאר הפליטים שוכנו במחנה העולים בעתלית.

באותה עת התגוררה חמותו של אבא בכפר-חב"ד, לאחר שעלתה ארצה עוד קודם לכן. דודי ר' ישראל קוק בא לעתלית ולקח את הורינו לכפר-חב"ד, שם הם התגוררו כשנתיים וחצי. מיד עם בואו ארצה, למרות שטרם הספיק להתארגן, בהתקרב ראש השנה הוא קם ונסע לירושלים לקיבוץ של אנ"ש.

מגיד-שיעור בתל-אביב

כמי שלימד בישיבת נובהרדוק בצרפת, נקרא אבי לשמש כמגיד-שיעור בישיבת 'בית יוסף' ברח' ברדיצ'בסקי בתל-אביב שנוסדה על ידי רבי הלל ויטקינד, כששני חתניו מסייעים על ידו, רבי מרדכי מן כראש ישיבה, ורבי שרגא גרוסברד כמשגיח.

במשך שמונה שנים שימש אבא ז"ל כמגיד-שיעור בת"א. 'בשבעה' אמר לי רבי מרדכי מן: "אני הייתי ראש ישיבה, ואביכם מגיד-שיעור, וכשאביכם עזב את הישיבה, היא נסגרה!".

הוא שימש לבחורים כאב, אהב אותם ודאג להם. באותם ימים הניסיונות להישאר באוהלה של תורה, לא היו קלים. לא בחור אחד ולא שנים נסעו מהישיבה לביתם ולא חזרו. באותה תקופה

ליונה, חמך ויעץ. ר' לוי יצחק בהיכל הישיבה, לצדו ר' שמעון ברנשטיין

מימין לשמאל ר' זאב ליברמש, ר' שמעון ברנשטיין, ובלחיים ר' נתן ליברמש

מימין לשמאל ר' משה צוקר, ר' משה רחמל, ר' שמעון ברנשטיין, בציון רבינו הקדוש

בעצת גדולי הדור. כשבא אל ה'בית ישראל' מגור, אמר לו הגערער רבי "רוצה אתה שיהיו ברסלבר חסידים? תקים ישיבה". זה היה דור קשה מאוד. אחרי השואה. אנשים היו מיואשים. זכורני משפחות רבות בהן הורי הילדים היו שורדי שואה מבוגרים ושבורי-לב. הפרנסה היתה קשה ואנשים עבדו בכל עבודה מזדמנת. הרבה ישיבות שנפתחו, נטגרו אחרי תקופה קצרה. הוא חשש מאוד האם יצליח, עד כדי כך שלפני עזיבתו את ישיבת 'בית יוסף' בתל-אביב, שוחח עם מרן הרב הסטייפלר זצ"ל ואמר לו שידבר עם רבי הלל ויטקינד ראש הישיבה בת"א שבאם לא יצליח, עד שנה יוכל לחזור למשרתו.

כששטח אבא ז"ל את מחשבתו ורצונו להקמת הישיבה בפני רבי יוסף שלמה כהנמן, נענה הרב מפוניבז' ואמר לו "כשיהיה לך קשה - תבוא אלי ואעזור לך". לאחר מכן הרים הרב מפוניבז' את תרומתו, ממנה נקנו כלי המטבח לישיבה.

אחר כך הוא פנה אל הגאון רבי אליעזר יהודה פינקל, ראש ישיבת מיר כל כך שמח "הו, נאך א ישיבה!" - עוד ישיבה. "המתן לי רגעים אחדים" אמר לו, נכנס לחדרו וחזר והביא לו 18 לירות, "אני רוצה להיות שותף בישיבה". זה היה סכום נכבד מאוד. משכורת חודשית. למעשה הוא היה השותף הראשון בהקמת הישיבה. באותה תקופה של שממון רוחני, כל מוסד תורני שנפתח היה בו משום בשורה מרנינה ומשמחת.

אספת היסוד בקיץ תשי"ט

כמובן, הוא שאל גם בעצתם של גדולי אנ"ש, שעודדוהו וברכוהו כי תצליח דרכו. ביום כ"ז מנחם אב תשי"ט התקיימה אסיפת היסוד בבית הכנסת דחסידי ברסלב ברח' העבודה 18 (כיום רח' מימון), בה השתתפו זקני וגדולי אנ"ש. ובר"ח אלול הם פרסמו מכתב בו הביעו שמחה על הקמת הישיבה.

במכתבו של רבי אלחנן ספקטור מיום כ"ו תשרי תש"ך הוא מספר לבנו כי "בבני ברק, נתעוררו איזה אברכים מאנ"ש לייסד ישיבה ואחד מהמייסדים למד בבראנוביטש וקיבל שימוש בהנהלת ישיבה. השי"ת יעזור וכו' שיפוצו מעיינות רבינו ז"ל בעולם לדעת כי ה' הוא האלקים לזכות לאמונה שלמה, בראשית ברא וכו', שזה זוכין רק ע"י המנהיג האמיתי וכו'" (גנזי אבא' מכתב נח).

האכסניה הראשונה של הישיבה היתה בבנין השייך לאדמו"ר מצאנז-ז'מיגראד (שבזיווג ראשון היה נשוי לנכדת החסיד המופלג מאנ"ש, רבי שלמה ווקסלר, שנפטרה בדמי ימיה). בקומה העליונה שכן בית מדרשו, שם למדו הבחורים, והמחסן שבחצר שימש כחדר-אוכל.

אחר כך הישיבה שכרה את הבנין של 'בית יוסף' - נוברהרדוק' ברח' חתם סופר. בקומה הראשונה שכנה ישיבת ברסלב, ובקומה העליונה ישיבת גור. ישיבה זו נפתחה חצי שנה אחרי ישיבת ברסלב. למעשה, ישיבת ברסלב היתה הישיבה החסידית השלישית שנפתחה בבני ברק, אחרי ישיבתו של הגר"ש וואזנר וישיבת ויז'ניץ.

ישיבת שארית הפליטה, ירוסיהיים, גרמניה, תשי"ט. מסמך בעלול ר' שמעון ברוגסטיין כנער צעיר

הישיבה בימי בראשית

לא היה מה לאכול בישיבות. התנאים הגשמיים היו ירודים. הניסיונות היו כל כך גדולים עד שכל שבת חופשה מהישיבה העמידה בחשש את שאלת חזרתם של התלמידים. אבא היה נוסע במיוחד למושבים נידחים בדרום ובצפון הארץ, מתוך רגש אחריות לעתידם הרוחני של תלמידיו-ילדיו, כדי לשכנע אותם לחזור ולוודא כי איש לא ימנע מהם לשוב לישיבה.

בימי בין-הזמנים היה מכתת רגליו למושבים ולעיירות הפיתוח, את כל כוח השכנוע שלו גיוס כדי להוציא צעירים מהמקומות הנידחים בהם ולהביאם לישיבה. לא אחד ולא שניים מאותם בחורים גדלו והיו לתלמידי חכמים ויושבי על מדין.

במשך ימות השבוע הוא היה בתל-אביב בישיבה. כשאני נולדתי הדבר נודע לו רק כעבור שלושה ימים כששב הביתה בכפר-חב"ד והתבשר שנולד לו בן. מכשירי טלפון לא היו, ולנסוע מעיר לעיר לא היה קל כלל ועיקר. (הוא נהג לרשום את תאריכי לידת ילדיו על הדף הפנימי של הליקוטי מוהר"ן שלו, כן ציין מי שימשו בסנדקאות אצל כל אחד מבניו).

עד מתי הוא לימד בישיבה בתל-אביב?

את הישיבה בתל-אביב הוא עזב ברגע שהחליט להקים את ישיבת ברסלב בבני-ברק.

הקמת הישיבה על שם הרבי

כאמור, חלום הקמת הישיבה נרקם בלבו עוד בימי עלומיו בשהותו בסביבר, אז קיבל על עצמו שאם יינצל מבחינה רוחנית, יקים ישיבה בארץ הקודש על שם רבינו הקדוש.

כעת פנה לקיים את נדרו. לפני שניגש להקמת הישיבה, הלך לשאול

כעת פנה לקיים את נדרו. לפני שניגש להקמת הישיבה, הלך לשאול בעצת גדולי הדור. כשבא אל ה'בית ישראל' מגור, אמר לו הגערער רבי "רוצה אתה שיהיו ברסלבר חסידים? תקים ישיבה!"

ר' שמעון ברושטיין מייסד הישיבה יחד עם בניו נחמן מנהל הישיבה פומבית מדרשו במא"ש

קומי צאי מתור ההפכה. ישיבת ברסלב בני-ברק בשנותיה הראשונות

ר' לוי יצחק בדר (מימין) במחנה העקורים באד-רייכטאל בברמנה

רבי שמעון ברושטיין בנסע למען ת"ת ברסלב בני ברק, משמאל רבי יעקב מאיר שוסק, מימין רבי נתן ליברמנט ורבי נחמן ברושטיין

והשייטת מבין כלל הישיבות בעיר. (הישיבות הליטאיות שקדמו לה, היו פוניבז', סלבודקה, ובית מאיר)
היתה תקופה בה שכנה הישיבה בבית מדרשו ברח' מיימון, שנבנה על ידי ר' אברהם גוז ובהסכמתו למדו שם הבחורים. הפנימיה נשארה ב'בית יוסף' והלימודים התקיימו בביהמ"ד במיימון. בפתיחת הישיבה שימשו כמגידי שיעורים האברכים המופלגים רבי נתן צבי קעניג זצ"ל וגיסו יבלחט"א רבי נתן ליברמנט.

הנחת אבן הפינה

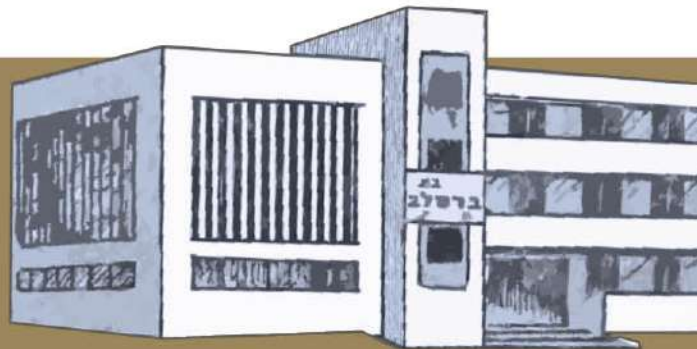
רבי שמעון אינו יודע מנוחה. בחזונו הוא רואה בנין גדול העומד לתפארה, עם היכל מרווח מלא בתלמידים השוקדים על תלמודם ומתפללים בכוונה וברעותא דלבא. חלומו הגדול החל לקרום עור וגידים בשנת תש"ך, כאשר התקיים מעמד הנחת אבן הפינה בט"ו בשבט. היה זה יום של שמחה בחסידות ברסלב המעטה בכמות. אנ"ש הגיעו מתל-אביב הסמוכה, ובאוטובוס מירושלים. רבי לוי יצחק נשא דרשה נלהבת, בעקבותיה רבים מאנ"ש שלחו את בניהם ללמוד בישיבה. השתתפו גם גדולי ישראל מרן הסטייפלר והרב מפוניבז', שאף הוא נשא דרשה בפני הקהל.

הנסים והנפלאות שליוו את הבנייה

למותר לציין כי הבנייה עלתה הון רב. היו הרבה נסים, מספר רבי נחמן, אבא ז"ל נהג למסור שיעור בבית הכנסת 'אליהו הנביא' ב'מרכז בעלי מלאכה' בכל שבת אחר הצהריים. משתתפי השיעור, שהיו מבני עדות המזרח, חיבבוהו מאוד. כשהגיע שלב היציקה לקומת בית המדרש, בדרשה השבועית תינה צערו בפני הנוכחים על כך שאין בידו הסכום הדרוש ליציקה.
בערב שבת הבאה, בא אליו פתאום אחד הגבאים באותו בית כנסת בו מסר את השיעור, הר"ד. פרטוש שמו, ומסר לידו חבילה של כסף. היה זה נס של ממש. שכן בהסכם שערך אבי עם הקבלן, שהיה יהודי חרדי, סוכם שבכל יום שיש יתן לו כסף כדי לשלם לפועלים את שכרם. באותו יום שיש הוא לא הצליח להשיג את הכסף, ואותו יהודי הביא לו בדיוק את הסכום הדרוש, מבלי שאמר לו כמה הוא צריך!

הפועלים היו גויים, או יהודים?

הם היו יהודים. בבני-ברק של אז לא היו פועלים גויים. אחד מאלו שעשו את הריצוף בישיבה, היה יהודי חסיד אלכסנדר בשם ר' פנחס. יהודי חשוב מאוד. ילדיו נשואים לבנש"קים והוא מחותן עם האדמו"ר מאלכסנדר. הוא היה רֶצֶף בזמנו.

לולי הקמת ישיבת ברסלב, לא היה המשך לחסידות ברסלב!

להגיע לנחם אם הוא מקפיד לא לצאת מירושלים, ענה שרבי שמעון היה בחינת מוהרנ"ת של הדור הזה, "לולא הישיבה לא היה נשאר הרבה מרבינו בדור זה ולכן אני מחויב לבוא לנחם".

רבי בצלאל דיבר על מעמד הנחת אבן הפינה, שבאותו יום כל חסידות ברסלב לבשה חג, "הרגישו את השמחה האדירה. יצא אוטובוס מלא מירושלים ורבי לוי יצחק נסע יחד עם כולם באוטובוס. בדרך נטעו דרך בית הכלא ברמלה, שם היה עצור רבי נחמן שטרקס, שכן היה זה בתקופת פרשת נכדו יוס'לה, ורבי לוי יצחק צעק לעבר החלון של תא כלאו: "רבי נחמן! תתחזק! תחזיק מעמד!" (ביידיש)

רבי אליעזר גלבך הזכיר לרבי יעקב מאיר את השיחות שלו בישיבה, "כמה חיזקתם אותנו באותה תקופה". והוסיף שאביו רבי יצחק היה ידיד גדול של רבי שמעון ותמך בו בכל מה שאפשר עבור הישיבה הק'.

רבי יעקב מאיר העלה על נס את המסירות נפש של רבי שמעון זצ"ל, "ראו על פניו את היראת שמים שלו, ואיך הוא בוער לרבינו הק'". והזכיר את הקיבוץ בירושלים, שם ניגש רבי שמעון לפני העמוד בתפילת מעריב. "תפילתו היתה בהתעוררות עצומה ועוררה את המתפללים מאוד".

כמו"כ הזכירו את כל זקנים אנ"ש שהיו חלק מהישיבה, ובראשם רבי לוי יצחק שסמך על רבי שמעון, וכל העת היה מתעניין על הנעשה בישיבה.

המסר העיקרי שיצא מהשיחה היה, עד כמה חשוב לשלוח את הבנים ללמוד בישיבה הנקראת על שם רבינו הק', אשר מלבד עמל התורה שבה, גם שוקדים על לימוד ספריו ועצותיו הק', וכך ניתן לגדל דור האמון על דעתו הק' אשר "גם כי יזקין לא יסור ממנה".

במלאת 30 שנה להסתלקותו של החסיד רבי שמעון ברגשטיין זצ"ל, נערכה פגישה מיוחדת לזכרו הטהור במעונו של הגה"ח רבי יעקב מאיר שכטר שליט"א ששימש במשך תקופה משגיא בישיבה והגיע תמידים כסדרם מידי שבוע להיכלה להשפיע על התלמידים.

השתתפו בנו ממש"ך דרכו, הרה"ח רבי נחמן ברגשטיין, וכן שניים מוותיקי תלמידי הישיבה, הרה"ח רבי בצלאל פרידמן והרה"ח רבי אליעזר גלבך.

הנוכחים העלו זיכרונות מתקופה זו בישיבה, והעלו על נס את השפעתו האדירה של הגה"ח רבי בנימין זאב (ר' וועלוול) חשין זצ"ל על התלמידים. "זכיתי כמה פעמים לישון בחדרו של ר' וועלוול בישיבה" שח רבי יעקב מאיר, "זהרגשתי שם קדושה נעלה".

רבי יעקב מאיר דיבר על הזכות של רבי שמעון, שבזכותו יש המשך היום לחסידות. ואמר שרבי שמעון ביקש ממנו לעבור לגור בבני-ברק כדי שיוכל יותר להשפיע, אולם עקב אילוצי ביתו לא יכול היה למלא את בקשתו. אבל הוא שכנע בחורים לבוא ללמוד בישיבה. כן הזכיר שרבי לוי יצחק כל העת דרבן בחורים ללמוד בישיבה, שרק כך יוכלו לקבל את דרך רבינו הקדוש. רבי יעקב מאיר הוסיף שגם הוא שלח חלק מילדיו ללמוד בישיבה, וכן רבי שמואל שפירא שלח את ילדיו ללמוד בישיבה.

וכשראה שיש בחורים שלא הלכו ללמוד בישיבה מכל מיני סיבות, לכן הוא עצמו הקים להם חבורות, כי אחרת הם לא יישארו בדרך של רבינו ז"ל.

רבי נחמן סיפר על רבי נחום יצחק פראנק, שג' פעמים יצא מירושלים לבני-ברק: 1. להלווייתו של מרן החזון איש זצ"ל; 2. למעמד הנחת אבן הפינה של הישיבה הק'; 3. לנחם אחרי שרבי שמעון נפטר. וכששאלו אותו על מה כל כך הטריח עצמו

שאתה לא ראת. אם היית רואה את רבי אלחנן (ווסרמן) מתפלל - גם אתה היית מתפלל כך". הוא סיפר שרבי אלחנן היה בוכה בדמעות תמיד בתפילתו.

הנכד מוסיף, כי אחד ממשגיחי הישיבה שח לו: "הכרתי ישיבה חסידית אחרת בבני-ברק בה למדו אולי יותר, אולם לאחר שהתלמידים נישאו רובם פנו לעבוד בבורסה או במקומות אחרים. אולם כשאתה פוגש בתלמידי ישיבת ברסלב אחרי החתונה, אתה רואה עובדי ה' אמיתיים. את זה לא רואים בשום מקום אחר!".

בברסלב 13, זה אמנם לא מרחק גדול בשביל אדם בריא, אך לאדם במצבו, כשעצם העמידה על הרגליים עלתה לו בקושי, זה היה מסירות נפש של ממש.

רבי נחמן: הוא אף פעם לא התפלל מחוץ לישיבה. שחרית מנחה. מעריב. היתה אולי פעם יחידה בה התפלל במקום אחר. היה יהודי ליטאי חשוב שהתגורר בשכונת לישיבה, ר' אברהם ב"ש, שנהג להתפלל בקביעות בישיבה, מרוב שאהב את תפילתו של אבא לפני העמוד. פעם, לאחר שהתפלל בהתעוררות ובדמעות, ניגש אליו בהתרגשות ושאל אותו "היכן למדתם להתפלל כך?" ענה לו אבא "אני ראתי מה

והבית בהיבנותו

מסמכים מהשנים הראשונות לבניינה
של ישיבת ברסלב בני ברק

באדיבות הרב משה
ברגשטיין הי"ד

א

ב"ה יום ב' לסדר שופטים, ירושלים עיה"ק תובב"א
לכבוד אנ"ש היקרים החביבים עלי כנפשי אשר בבני ברק ד' עליהם
יחיו אמן.

מסיבה משפחתית אשר לא ניתנת לדיחוי אין לי הזכות להשתתף
בכינוסן של צדיקים תלמידי רבינו הק', אשר זה פרסום שם השם
יתברך ושם הצדיק בעולם אבל אני משתתף בנפש, שזה בח"י ממון,
וגם נפש ממש, כי כל רצוני
ואני בעזהש"י מתחייב ב"נ
100 ל"י ובגוף ונפש לעזור
במה שאפשר בעזהש"י

ויתן ד' שנצליח בעסק
הזה, אשר בזה תלוי כבוד
השם וכבוד רבינו זצ"ל
ואשרי העושים והמעשים
ידיכם עוז המשתוקק
להיכלל בתוך קיבוץ
כלליות אנ"ש
בכל מקום ובכל זמן
יצחק בן פריידה
רייזל גלבך

בית הגמלים

מאמרים
אגרות ומכתבים
והידועי תורה
בלתי ידועים

ב"ה, יום כ"ג ניסן תשכ"ד
לכבוד

ידידנו הנעלה והנכבד
ותיק וחסידי המקושר לצדיק האמתי נגמ"ה
מוהר"ר בירך רוביסון הי"ו
אחדשה"ט באהבה.

מכתבו קבלנו בשמחה על מה שאנו מודים לו ע"ז, ב"ה וחסדו הגדול שהטיב אתנו בזכות רבינו הק' שהגענו עד הלום, בעושה"י הק'מונו בנין מפואר, בזמן הקרוב ביותר יגמר איה"ש האולם הגדול והמפואר של ישיבתנו הק' אשר ישמש כבית כנסת, ומקום תורה ותפילה. כן אנו שמחים להודיע לו שבזמן האחרון התפתחה הישיבה ברמת הלימודים ובראת ד' הטורה ברוח ובעצת רבינו הק' מאור עינינו לנצח, הרמ"ם שאחד מהם הוא ידוע לו, ידידנו הרב בנימין זאב חשין שליט"א אשר משמש כר"מ בשעור א', ועוד יש לנו שני רמ"ם גדולי תורה ויראה ממצויני אברכי כולל פוניבז' - כן משמש אצלנו בהשגחה רוחנית הרב נתן ליברמנטש שליט"א בנו של ידידנו הרה"ח ר' זאב הי"ו - מחונן ותלמיד של ידידנו הרב ר' לוי יצחק בנדר שליט"א - אשר מחנך את תלמידיו ברוח של יראת שמים בדרך נכונה בעצת רבינו הק'. לכן על דבר שאלתו בענין לשלוח את בניו שיחיו, לוא ה' מבקש אותנו איש אחר אין אנו מקבלים באופן זה רק אחרי ברור שהתלמידים מתאימים מהבחינות שצריכים להיות ברמת הלימודים וברירת שמים, אבל במקרה דנן שהוא ידיר נפשנו לנצח אין ספק שאין לו אפילו רגע לחשוב ע"ז ובאם עוד אפשר לשלוח את בניו תיכף להתחלת הזמן הזה, יחד עם בניו שיהיו קבוצה שלמה, כרגע מבקש מאתנו ר"מ נכבד מארצות הברית בשם הרב כוכבד שליט"א יש לו גם קבוצת תלמידים שכבר באו משם, ומבקשים להתקבל לישיבתנו הק' היחס של אנ"ש ובראשם הרב ר' לוי יצחק שליט"א אשר משמש כיו"ד הנהלת הישיבה שלמים הם אתנו ועוזרים לנו בעבודתנו הק' למעלה מיכולתם, בנוגע יותר השאלות כרגע קשה לי לענות עליהם ואיה"ש כשנעמוד בקשר מכתבים ונכל לענות לו בקשר למגשרים וכו' אחרי שיבורר לנו הדבר, בנתיים בקשתנו מכב' לענות לנו באם כב' מתכוונן לבוא לארצנו הק' בזמן הקרוב ואולי הוא חושב לבוא איה"ש לכנסיה הגדולה אשר תתקיים הקיץ אחרי חג השבועות הבעל"ט, אז נוכל לסדר חגיגת הנוכח הבית בהשתתפות כב' ואולי עוד מאנ"ש מארצות הברית, בהזדמנות זו נוכל לדבר כמה דברים אשר בתכניתנו פה אל פה, בענין החלון שכב' כותב לי, סדרנו לוח שיש בכניסת הבנין אשר מנציחים את שמות התורמים חלון וכו' לכן ידוע לנו שידידנו הר"ר יצחק הרשיבום הי"ו מכר חלון בשם ר' אברהם ב"ר משה הלוי, ועל השם ר' אליעזר מרדוצ'וסטר לא ידוע לנו, נא לברר את שמו המדויק ואת שם הוריו ונחרוט במשבצת מיוחדת על שמו. הגנו לברכו ונא לדרוש בשלום אנ"ש ובמיוחד לידידנו ר' צבי רייכמן הי"ו אשר ביקר בזמן האחרון בארצנו הק' ואנו מתפלאים שלא ענה לנו על מכתבו אליו.

והנני ידירו הטוב המברכו בלב ונפש חפצה בכל מילי דמיטב

ישיבת ברסלב בני ברק
YESHIVAT BRASLAV Bnei-Brak
1000 N. W. 10th St. Miami Beach, Florida 33139

לכבוד
ידידנו הנעלה והנכבד
ותיק וחסידי המקושר לצדיק האמתי נגמ"ה
מוהר"ר בירך רוביסון הי"ו
אחדשה"ט באהבה.

ע"ש אדמו"ר הק' ר' נתמן זצ"ל מברסלב
שיבת ברסלב בני - ברק

לכבוד

הרבנים הגאונים יושבים על מדן
נדיבי עם ד' והמתנדבים בעם
בארצות הברית ובכל אתר ואתר
ובפרט לאנ"ש חסידי ברסלב בארה"ב ובקנדה - ד' עליכם חיו

הנהלת הישיבה החליטה למנות את ידידנו הנכבד והנעלה חניך ישיבתנו, ומחשובי יוצאי ישיבת פוניבז', הרב דניאל ברגשטיין שליט"א, כמנהל משרד ישיבת ברסלב, ומיפה בזה את כוחו לנהל את כל הענינים הכספיים הקשורים לישיבתנו הקדושה.

אנו תפילה להשי"ת שחפץ ה' יצליח בידו להיות מן המתרימים לטובת ישיבתנו בכדי שנוכל להמשיך עבודתנו הק' שלקחנו על עצמנו להרים ולרומם קרן התורה והיראה בדרך ובעצת רבינו הק' אור עינינו לנצח נגמ"ח. יכולת ומשפחות ברוכות ילדים כ"י ועלינו מוטל לספק די מחסורם, כמו כן אנו נמצאים כעת בשלבי הכנסת שיפורים ושיפוצים בבנין הישיבה בכדי להדר ולרומם את ה"בית מקדש מעט".

הנהלת הישיבה פונה בזה לאחב"י היושבים בתפוצות כי לאור מצב החרום השורר בארצנו הק' והיוקר המאמיר מאד מיום ליום ובעיקר במצרכי היסוד, והחמר מצבנו הכספי ואנו עומדים כעת בגירעון כספי גדול.

אי לזאת בקשתנו מנדיבי עם קודש לעזור להנ"ל בכל מה דאפשר ולהיענות לו בעין יפה למען נוכל להרים את הנטל המוטל עלינו בכדי להגדיל תורה ולהאדירה ובעיקר בזמן הזה דעיקבתא דמשיחא, ומעכשיו אנו נותנים תוקף ועזר למנהל הנ"ל שבלעדו ובלי רשותו אין אנו מרשים לאף איש לעשות ולערוך מגובות וכל מיני פעולות למען ישיבתנו הק' ואך ורק ברשות המנהל הנ"ל.

זכות התורה הקדושה ובזכות רבותינו הקדושים הבעש"ט הקדוש ונכדו מוהר"ן מברסלב זצוק"ל יזכו העושים והמעשים והמסייעים לנו להתברך בברכת: "ברוך אשר יקים את דברי התורה הזאת"

הנהלת הישיבה לוי יצחק בנדר
ברכת התורה

לכבוד
ידידנו הנעלה והנכבד
ותיק וחסידי המקושר לצדיק האמתי נגמ"ה
מוהר"ר בירך רוביסון הי"ו
אחדשה"ט באהבה.

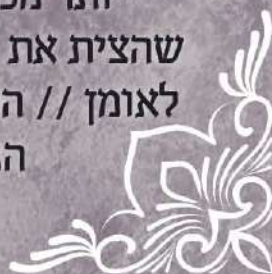

האחים אורשטיין בעת השיחה לאבקשה משמאל: ר' יצחק, מימין: המגיד ר' יוסף חיים לצ'חור אליהו

שלושה אחים ליטאיים נחשפים לתורתו רבינו, כל אחד מהם בדרכו שלו ובקצב שלו מתקרב ונדבק באור הנצחי של הצדיק // החברותא הברסלב'ר שדמותו השפיעה יותר מכל // הלימוד ה'עיוני - ליטאי' בליקוטי מוהר"ן שהצית את האור // המשגיח בישיבה שמימן את הנסיעה לאומן // הראש ישיבה שקבע ש'ספרי ברסלב הם ספרים הנלמדים בישיבות' // וגם - פירות ההתקרבות: הקמת ישיבת 'באר שמחה' בביתר

נחמן כ"ץ

החוט המשולש לא ינתק

ישבנו

בחדר הרמ"ם בשיבת 'באר שמחה' המעטירה בביתר, אי שם בין הגבעות של העיר רחוק משאון היומיום יושבים עשרות בחורים ולומדים את תורת השם בדרך רביה"ק עם התחזקות ושמחה וחיות המשולבים תדיר בכל תהלוכות הישיבה, כדרך אנשי שלומינו, כאן לא שומעים את ההמולה של הבלי העולם הזה, והמקום מהווה כר פורה לעבודת השם בלי הפרעות מיותרות. כשהתבוננו בהווי המופלא הזה, ביקשנו ב'אבקשה' להבין, מה הכוח הנעלם שמניע את כל המפעל הזה, ובכלל, למה שלושה אחים ממשפחה ליטאית רגילה, מחליטים לפתע להתקרב לברסלב... מה שהופך את הסיפור למעניין עוד יותר, היא העובדה, שכל אחד מהם התקרב בהפרש של שנים, וללא קשר האחד לאחיו, למרות שבוודאי הושפעו זה מזה. בשיחה, גילינו את כוחו העצום של הנחל נובע שסוּחָף אליו נשמות. השיחה מחזירה את שלושת האחים לבית אורנשטיין, כמעט שלושים שנה לאחור, אל הימים בהם כל אחד מהם פילס את דרכו לחסידות ברסלב, בדרך להתקרבות לאור האורות רבינו הקדוש, אחד אחד הם התרפקו בערגה על אותם ימים מלאי חיות של התחלה, היאך נמשכו צעד אחר צעד ע"י מתקן העולם כולו לחיקו, וגילו את הצדיק אשר יתן להם את משאלת ליבם - לקיים רצון השם, להיות דבוק בו. והסיפור לא

נעצר בהתקרבות אלא ממשיך עד היום, כאשר "אלו התלמידים עושים תלמידים", והם זוכים להפיץ את האור הלאה לבני הנעורים.

תמימותם ופשיטותם של אנ"ש בירושלים שהביאה להתקרבות

האח הגדול ר' אליהו, מתאר לנו את הכולל המפורסם בירושלים של אז - 'תורת הנחל', של הרה"ח ר' משה ביננשטוק, את החיות והפשטות, ואת הרוח החיה שהייתה אצל אנשי שלומינו דשם, עוד לפני שנחשף לכולל, הושפע מבחור חסיד ברסלב שהכיר בישיבה הליטאית בה למד, "כבחור למדתי בישיבת 'ברכת משה' בירושלים, ושם היה בחור קצת יותר מבוגר ממני, כהיום הרה"ח ר' שלום מייקוף שליט"א מבני ברק, למדתי איתו קצת בחברותא וממנו הושפעתני מאד להבין שברסלב זה לא עוד מקום, והתעוררתי לאש של רביה"ק ולראות את התכלית בעולם. קצת לפני החתונה, נכנסתי ללמוד בכולל של הרה"ח ר' משה ביננשטוק שליט"א, ושם כבר התחממתי יותר לאורם של בני החבורה וללמוד בצילו של רבינו, הרה"ח ר' אברהם שלום שישא, ור' אליעזר בורשטיין שליט"א ועוד, כך התקרבתי בעצם, אני לא יכול לשים את האצבע על הנקודה המדוייקת, אך ברור שדמותם של אנשי שלומינו היא שהשפיעה עלי מאד. באותה שנה זכיתי לנסוע לאומן בפעם הראשונה ב"ה".

מכאן והלאה, נקשר סיפור התקרבותו של ר' אליהו בסיפור ההתקרבות של האח, ר' יוסף חיים.

"לאחר תקופה שלמדתי בכולל של ר' משה, אמרתי לו, ש'אם הוא לא פותח ישיבה לבחורי ברסלב, אז הוא לא יצא ידי חובתו' של הרבי". 'צריך להבין, מסביר לנו ר' אליהו. 'באותו זמן לא היו ישיבות קטנות של ברסלב, היה רק את ישיבת 'ברסלב בני ברק' המעטירה וישיבה בירושלים, אך כמוכן שזה לא היה מספיק כשחסידות ברסלב הלכה והתפתחה באותם ימים לממדים עצומים תוך תקופה קצרה, ואכן לאחר תקופה הוא פתח את ישיבת 'תורת הנחל' בהר נוף עם כמה בחורים בודדים, משם זה התפתח וגדל עד שעברו לבית שמש, ואני זכיתי לשמש שם כמגיד שיעור'.

"בשביל להבין באמת את ליקוטי מוהר"ן, חייבים להיות מבוטלים לגמרי למי שכתב את הדברים"

וכאן, נכנס האח ר' יוסף חיים - מי שפתח ומנהל היום את הישיבה בה אנו יושבים כעת בביתר - לסיפור, והוא מגולל את סיפור התקרבותו המופלא, שהביאו לשכון בצל כנפי הרבי הנצחי.

הייתי רחוק מברסלב כרחוק מזרח ממערב, כל השפה של ברסלב וכל הסגנון היו רחוקים ממני מרחק עצום, למדתי בישיבות ליטאיות וככזה, כתלמיד עולם המוסר, כלל לא ראיתי בברסלב איזו שהיא דרך בעבודת ה', כשאח ר' אליהו התקרב מבחינתי זה היה 'אסון גדול', למדתי בישיבת חברון, הייתי בחור ליטאי טיפוסי, ולא חשבתי שברסלב זה המקום לעבוד את השם.

ההיכרות הראשונה אצלי עם ברסלב, כמוכן החיובי, הייתה גם היא דרך ר' שלום מייקוף שליט"א, ראיתי בן אדם שלומד תורה בהתמדה ועדיין הוא חסיד ברסלב הדבוק ברבי בכל נימי נפשו, דבר שמבחינתי היה תמוה לגמרי ולכן דמותו השפיעה עלי כל כך בישיבה, כבחור מתמיד ולמדן הדבק ברבינו, עם זאת היה עוד

יי

בשביל להיות מחוברים לדבר העצום הזה, צריך לדעת שיש כאן רבי חי כפשוטו, ושכל דבריו הם הדברים שיכולים להוציא את האדם משאול תחתיות, ולהביא אותו למקום הכי גבוה שאפשר בעבודת השם

את החיות ואת הברען, ומתוך כל זה לראות את הכוח של הרבי שגם בחורים שהיו נראים קצת חלשים בתורה, אבל כששמעו דבר מרבינו, הם התחיו מחדש לגמרי, והביטול הזה, שהיה כל כך קשה לי לקבל אותו, דווקא הוא שבה את לבי, ואפשר לומר שהרבה בזכות הבחורים התקרבתי בבחינת "ומתלמידי יותר מכולם". מה שגרם לי לעשות את השינוי הסופי, הייתה העובדה שבישיבה היה סדר ללימוד ליקוטי מוהר"ן, אמרתי לעצמי: אם צריך ללמוד ליקוטי מוהר"ן - אין בעיה, נלמד את זה ב'שקלא וטריא', כמו שלומדים גמרא, כי הרי אם ללמוד - אז כמו שצריך, בדרך אגב, בזכות זה זכיתי קצת להרגיש את המתקנות של ליקוטי מוהר"ן, ללמוד ליקוטי מוהר"ן כמו תוספות, לשבת על כל 'שטיקל' כמה חודשים, לנסות להבין אותו כמו שצריך, זה משהו אחר וטעם אחר לגמרי מהלימוד המהיר של הבקיאות שהוא גם חשוב, וכך התעמקתי רבות בדיבוריו המאירים של רבינו הקדוש.

דבר זה כבר גרם לי להתקרבות של ממש, התחלתי להרגיש את האור של ברסלב, של רבינו, לחוש את המתקנות הבלתי ניתנת לתיאור בעצות הקדושות - משהו שאינו קיים בשום מקום אחר, בפרט שתוך כדי לימוד הדברים, כמובן התחלתי להפנים שכדי להבין את זה באמת, חייבים להיות מבוטלים לרבי לגמרי, כדי להבין כל דבר בספר, למה בעצם רבינו קובע את הדבר הזה ולמה הדבר הזה הוא בחינת הדבר הזה וכן הלאה, ובשביל להיות מחוברים לדבר העצום הזה, צריך לדעת שיש כאן רבי חי כפשוטו, ושכל דבריו הם הדברים שיכולים להוציא את האדם משאול תחתיות, ולהביא אותו למקום הכי גבוה שאפשר בעבודת השם.

וכך זכיתי לתקופה ארוכה של התעלות וכיסופין גדולים, משך כארבע שנים הייתי לומד כל הזמן ליקוטי מוהר"ן בלי הפסקה כמעט, מרוב חיות הייתי יושב עם הספר ורוצה ללמוד עכשיו את כל!

בחור חסיד ברסלב בישיבה שדווקא היה תלמיד חכם גדול, אבל אנחנו קראנו לו 'משוגינער' כדרכם של בחורים, הוא היה יושב עם ליקוטי מוהר"ן ואומר בקול 'מה הולך פה... מה הולך פה...?? אתם מבינים בכלל מה כתוב כאן...???' כמובן, אנו ראינו בו אדם שאינו מן היישוב, בפרט שגדלנו במקום כל כך רחוק מחסידות בכלל וברסלב, מאן דכר שמיא. אמנם, אחי ר' אליהו, משך אותי בהיותי בחור פעם אחת לאומן, אבל חזרתי משם מאד מאוכזב. אני זוכר שהרגשתי הייתה שזה לא מתאים ולא לעניין, ממש נשגב מבינתי להבין, איך אנשים שמחים ורוקדים ומדברים בראש השנה?! מבחינתי ראש השנה זה סוג של 'תענית דיבור' ליומיים, לא ישנים כמעט ולא אוכלים כמעט, ובקיצור לחץ ואימה' שעליהם גדלתי, בכל היחס לימים הנוראים. מה שהקשה עלי הן מבחינה רוחנית והן מבחינה גשמית, עם זאת - ברור לי היום - שהנסיעה עצמה וודאי גרמה לי בתת מודע לשנות את תפיסתי על חסידות ברסלב, זה כבר לא היה שחור לבן כמו לפני זה.

לאחר תקופה, ר' אליהו הביא אותי לשמש לצידו כמגיד שיעור בישיבה של ר' משה, ור' משה בדרשות שלו היה מסביר את ברסלב בצורה מאד מיושבת ומסודרת, הוא הדגיש נקודות אמיתיות ורציניות שגם הם וודאי גרמו להורדת מחיצות נוספות מחומת ההתנגדות שהייתה אצלי, יותר ויותר הצלחתי להבין מה זה ברסלב, אך עדיין מבחינתי, נשארתי ליטאי ואין לי שום קשר לברסלב, כמובן שגם השיחות עם הבחורים במשך השנים - חלחלו לי לתוך האוזניים ולמוח, אך הייתי עקשן ולא האמנתי בכל הדברים של ברסלב, ותמיד היה לי קושיות על ההנהגות 'המזרות' בעיני, ועל כל העניין של הצדיק, שזה דבר שלא לומדים אותו - כמובן - בישיבות בהם למדתי.

תקופה מסויימת, נסחפתי לעולם המסחר, אבל

מהר מאד ב"ה, השם הראה לי שזה לא שווה כלום, כל פעם שהצלחתי היה בא גל ושוטף את ההצלחה, ובדיוק באותו הזמן הציעו לי להיות המשגיח בישיבה, אז אמרתי לעצמי: זה הזדמנות מבחינתי לקפוץ על העגלה ולצאת מהבלי העולם הזה, והייתי בטוח שזה יהיה תקופה קצרה, ואח"כ אמשיך הלאה.

אבל אז, חמל עלי השי"ת ברוב רחמיו לזכותני ולקרבני לתיקון הנצח, התחלתי יותר לשבת עם הבחורים ושמעתי את השיחות שלהם, את התמימות ואת הפשיטות,

המתקרבים, והדיבורים של הרבי תפסו אותי מאד, והתחלתי יותר ויותר להכיר את העצות של הצדיק, ולהשתדל לקיים אותם, אבל לא הגדרתי את עצמי חסיד ברסלב.

אחרי שעליתי לשיבה גדולה - ישיבת חברון, החליטו בני החבורה לצרף אותי לנסיעה לאומן, קנו לי כרטיס אפילו בלי לשאול אותי ונסעתי לשם. לא ידעתי בכלל למה אני נוסע ומה אני עושה שם, מה המטרה של הנסיעה. רק דבר אחד אני זוכר מהראש השנה הזה, ששלושה ימים לא היה לי מה לאכול... עוד לא היו את ההכנסות אורחים ואת השפע של היום, וכך לא מצאתי מה לאכול שם כבחור שאין מי שידאג לו.

הנהלת הישיבה מממנת כרטיס טיסה לאומן, הסיבה; הבחור נהיה יותר מתמיד אחרי הנסיעה...

חזרתי לארץ, ובהנהלת הישיבה כבר רצו להשליך אותי החוצה, אך מכיוון שהייתי בחור רציני, הם חזרו בהם מהחלטתם, אני מבחינתי חשבתי שסיימתי עם הנסיעה לאומן, ולא האמנתי שאמשיך לעשות זאת. בשנה שאחרי זה - באו אלי מהנהלת הישיבה, והודיעו לי שאני חייב לנסוע לאומן, ולא רק זאת אלא אפילו מימנו לי את הנסיעה!!! הם ראו שאחרי שחזרתי משם נהייתי יותר מתמיד, כמו שמוהרנ"ת כותב במכתב על כך שברסלב חסידים דייקא יותר מתמידים בלימודם. באותה שנה זכיתי להתוודע באומן לשיעוריו הנפלאים של הרה"ח ר' צבי חשין שליט"א, ובמשך תקופה ארוכה השתתפתי בשיעורים הללו בשול בכלל.

לקראת ראש השנה הבא לא חשבתי לנסוע, כלל לא הבנתי את כל העניין הזה של הנסיעה לראש השנה לציון, אלא שלפני ראש השנה ממש, ר' צבי דיבר על תורה ס"ז שרבינו מדבר שם על האמת, והוא זעק 'מי שמחפש את האמת איך הוא יכול להתחיל לדון אם רבינו כן אמר או לא אמר' (לכא אלו על ראש השנה), רצתי לשיבה, ואמרתי לראש ישיבה שאני צריך לנסוע לאומן ואני צריך כסף! ואכן הביאו לי את הכסף.

באותה נסיעה השי"ת פתח לי את המעיין, ומייד שדרכתי בציון הרגשתי לראשונה, איך רבינו תופס ומזעזע לי את כל החיים, וממילא התחלתי להתקרב יותר ויותר, הייתי הולך הרבה שנים לשיעורים של הרה"ח ר' משה קרמר שליט"א, וכך זכיתי להיות בחלקו של הרבי הגדול.

ראוי לציון, שבתקופת השידוכים שלי, השדכנים אמרו לי שאם בכלל אזכה לשידוך אז כנראה זה יהיה השידוך הכי חלש בשוק. כיון שבאותו זמן זה לא היה מקובל בכלל התקרבות

”

ר' איתמר:
יש אדם שכבר
זוכה להתקרב
לרבינו, הוא
לומד את ספרי
רבינו ואומר
ליקוטי תפילות,
הוא גם עושה
את כל העבודות
האחרות
כמו: חצות,
התבודדות
ואפילו יודע
הרבה מהתורות
של הרבי,

מה שרבינו כתב עם הבנה ברורה וחדה בכל מילה ומילה ולקלוט הכל ולעשות את העבודות באותו דקה, למשל בבית הייתי יושב בשולחן שבת שעות ע"ג שעות ולא מסוגל לעזוב אותו, עד שבני ביתי היו צריכים ממש לזרזני, וכמו שאמרתי, השיחות עם הבחורים בישיבה עשו גם הם את שלהם, בעיקר לעניין העבודות המעשיות וכל קיום העצות בתמימות ובפשיטות.

הלימוד בספר הקדוש 'ליקוטי עצות' מבעיר את הלב

האח הצעיר ר' יצחק מספר לנו על התקרבותו שדווקא איננה קשורה בקשר ישיר להתקרבותם של אחיו, אך כמו שהוא אומר לנו זה וודאי השפיע עליו. "למדתי בישיבת 'מעוז חיל' בשכונת בית וגן, בישיבה הייתה קבוצה של בחורים שהתקרבו לברסלב, וחלקם אף היו חסידי ברסלב מהבית, ומדי פעם הם היו הולכים לביהכ"ס של ברסלב בגבעת שאול כדי להתחזק ביחד ולקיים את העצות של רבינו, הם היו לומדים שם קבלה וספרי רבינו כמובן ועוד, ואני הייתי נשרך אחריהם מתוך השתוקקות מסויימת למשהו טמיר שהרגשתי בחבורה זו.

לאחר תקופה, נתן לי אחד הבחורים את הספר הקדוש 'ליקוטי עצות'. התחלתי לקרוא בספר ואין לי את היכולת לתאר את האור ש'שטף אותי' כשהתחלתי ללמוד את דבריו של רביה"ק, היה זה אור כזה שאין אפשרות בכלל להסביר אותו. הרגשתי שכל כולי מתחדש לגמרי, בפרט מתוך המקום שבו גדלתי וחייתי כל החיים, זה היה אור עצום שבקע לחי, וכך כל יום הייתי לומד בספר עם חיות עצומה וחשק גדול לפני השינה, ומתחזק ומתעורר בכל מה שעובר עלי, ועדיין לא היה לי את ההבנה של ההתקשרות לצדיק. לאט לאט, התחלתי להתחבר לחבורה הזו של

בחורי הישיבה בעת לימוד

לברסלב בעולם הישיבות, אבל השי"ת עזר שהתחנתני לפני כולם ב"ה ולבנות בית נאמן בדרך רבינו הקדוש.

נקודה מעניינת שאני חייב לספר, על אחד החברים שלי בישיבה שהתקרב באותו זמן שאני התקרבתי, ולאחר מכן הוא התרחק לגמרי. לפני תקופה פגשתי אותו, והוא התלונן ואמר לי על הנסיעה לאומן שזה רק "הפיל אותו", ובכלל מה זה ברסלב... שאלתי אותו בתגובה 'תגיד לי מה אתה עושה היום? אז הוא ענה לי שהוא לומד בכלל יום שלם. אמרתי לו 'הרי אתה היית בישיבה מהבחורים הפחות טובים' בלשון המעטה, אז איך יצא שאתה יושב ולומד כל היום? תגיד אתה?! ואז הוא נהיה בהלם, הוא לא ראה את הדברים מהצד הזה, זה הכוח של הרבי!!!

ר' יוסף חיים: אני חושב שהרבה מאד מההתנגדות האוטומטית שהייתה קיימת בעולם הליטאי במשך שנים רבות,

ירדה, למשל היה פה (בביתר) ביהכ"ס של ליטאים בעלי בתים שאני מוסר בו שיעור של דף היומי, ותוך כדי אני נוהג 'לזרוק' להם כל פעם דיבורים מרבינו, כל פעם איזה 'אורטל למדני' משהו שיתפוס את האוזן, היו כמובן כאלו שעשו ליצנות, אבל הרוב קיבלו את זה, וגם בין מנחה למעריב בשבת, נהגתי להגיד דברים מרבינו בלי להגיד שזה מרבינו, על אף שהם ידעו שזה מרבינו, בשלב מסוים אמרתי לגבאי שאני כבר לא יכול שלא להזכיר את רבינו, שמת לי לב שאני מזכיר את המילה "בחינה" יותר מדי פעמים... לשבחו י"אמר שהוא הגיב שאין לו בעיה עם זה שאזכיר את רבינו, אך עדיין הבנתי שלחלק מהאנשים זה מוקדם.

בשלב מסוים, כבר נהיינו 'קבוצה' של מקורבים באותו בית כנסת ואף נסענו לאומן באמצע השנה, התחלנו לאחר התפילה ללכת לבית אחד החברים ולעשות קידוש עם סיפורי מעשיות, ואז הגיעה הקורונה והקמנו 'מניין קורונה', וכשנגמרה הקורונה החלטנו יחד להקים ביכ"ס רשמי בו תורת רבנו נלמדת בפרהסיא, כשבארון הספרים ישנו מדף מכובד של ספרי רבנו ומוהר"ת.

במשך השנים שלחנו תלמידים שלנו ללמוד בקיבוץ המפורסם בישיבת 'פחד יצחק' בראשות הגאון ר' יונתן דיוויד שליט"א, תלמידיו לא האמינו שיקבל ברסלבר' לשיבה. בהמשך לאחר שראה שהבחורים הברסלבר' לומדים ברצינות, המשיך וקיבל עוד תלמידים כשהוא מקרבם ומראה להם חיבה גדולה, ואף היה **מדריכם לקראת נסיעתם לציון הקדוש על ראש השנה**. יותר מזאת לאחד מתלמידיו תלמיד חכם בעל שיעור קומה - שהיום משמש כמשגיח באחד מהישיבות הגדולות והמפורסמות, הוא הורה שלא להוציא את ספרי ברסלב באומרו 'זה ספרים שאנחנו לומדים בהם!'

פרוייקט הקמת הישיבה לבחורי חסידי ברסלב

למה אדם קם באמצע החיים ומחליט לקחת על עצמו עול כבד של ישיבה עם כל העלויות והטירוח העצומה הכרוכה בזה?

ר' יוסף חיים: למעשה אני לימדתי עם אחי ר' אליהו בישיבת 'תורת הנחל', אך במקביל ראינו כיצד המצב בחוץ קשה ביותר, זה לא סוד שברסלב משוועת לישיבות, ויש בחורים רבים וטובים ביותר, שרק צריך שתהיה ישיבה ברמה גבוהה שתסכים לקלוט אותם.

לצערינו המצב שנוצר הוא, שיש כמה ישיבות של ברסלב אלא שאינם מספיקות לאלפי הבחורים של אנ"ש בלע"ה כן ירבו, ולכן החלטנו בשלב הראשון לפתוח ישיבה לכמה בחורים מצויינים שלא היה להם ישיבה גדולה שתקלוט אותם, לאחר שהפיילוט הזה הצליח ראינו שהביקוש עצום, והתחלנו לפתוח עוד שיעור ועוד שיעור, וגם ישיבה קטנה וב"ה שקול התורה נשמע ברמה.

הישיבה מתייחדת גם בכך, שמכיוון שבישיבות ברסלב מתחננים מהר מאד, ואי אפשר בצורה כזאת להחזיק ישיבה גדולה, אשר ע"כ ישנו כאן סדר אחר מהמקובל בעולם הישיבות, וישיבה גדולה היא שיעור ד' והמשך ישיר של ישיבה קטנה.

גם בענייני הגשמי היו לנו ישועות גדולות, וכל דבר מהרגע להרגע, אחד נתן לנו מבנה לתקופה, השני בדיוק נתקע עם כמות של מיטות, והשי"ת היה בעזרנו למצא בכל עת את כל התנאים המיטביים לטובת הצוות והבחורים,

אני זוכר זמן שהיינו צריכים להכניס שיעור שלם בתחילת זמן, ולא ידענו איך עושים את זה, וכמובן שהתפללנו והתבודדנו, וגם הבחורים כולם התבודדו רבות שנמצא מקום טוב, ואכן בסוף הסתדרנו והיה מקום לכולם.

אחרי שהתגלגלנו בכל מיני מקומות, השם עזר לנו והגענו כאן למנוחה ולנחלה, למקום הנפלא הזה, כמו שניתן לראות הכל בנוי יפה וחדש, יש פנימיה גדולה ומרווחת ב"ה.

למעשה, אנחנו רוצים לתת כאן לבחורים משהו שרבינו הקדוש דיבר עליו רבות שאם אפשר לחנך בטוב אז זה יהיה כך, אפשר לומר שזה כמו בישיבות הליטאיות בהם האחריות על הבחור היא על עצמו ואין לו משהו 'מעל הראש', וב"ה, אנו רואים את הפירות, וכמו שרבנו אמר "מסוגל יותר לבנים להיות רחוק מהם" (שיחות הר"ן נ"ט) וב"ה אנו רואים את הפירות, שיוצאים בחורים יראי שמים בעלי מידות ודרך ארץ בוגרים במיוחד, עובדי השם ברסלבר חסידים.

את זה אפשר לראות בחוש, שרבינו מכניס לאדם דעת לבחור בעצמו את התכלית הנכונה, בחור שלומד ליקוטי מוהר"ן, רבינו מכניס לו את העוצמות הדרושות כדי להבין בעצמו מה היא התכלית שלו בעולם, כל העומק של הרבי זה האמת של הבחור עצמו.

ר' יצחק: הצד השווה בין הבחורים של הישיבה שכולם עם יראת שמים, אני לא זוכר בחור אחד שיצא מהישיבה ואין לו את החיזוק שהבחורים מקבלים בזכות ובכוח רביה"ק אשר כבר אמר "סמכו על כוחי, על כוחו של זקן דקדושה". ■

נתחמך חטופי

כולנו חטופים ושביים

"כְּשֶׁאָחַד מִבְּנֵי-יִשְׂרָאֵל נִתְפָּס בַּתְּפִיסָה, עַל-יְדֵי-זָה לְפִי
בְּחִינַתוֹ נִטְמָנוּ מַעֲיְנוֹת הַחֵקְמָה מִחֻמְי הַדּוֹר, וְלִהְפֹּה,
כְּשִׁינִצָּא מִהַתְּפִיסָה." (סו"מ אות תפיסה)

כשיהודי נמצא בשביה - נמצאת עימו בשביה, חלק
מה'דעת' של כלל ישראל.

עם ישראל ערבים זה בזה זה לזה, וכאשר מאות יהודים,
אנשים, נשים וטף, זקנים עם נערים, שבויים בידי הגרוע
והאכזר שבאויבי ישראל, בשעה שנפש אלפי קרוביהם,
יוצאת אליהם וחיהם אינם חיים. יום ולילה לא ישבותו
מפחד וחרדה לגורלם - עם ישראל כולו נמצא בבחינת
תפיסה.

כלל מונח בדינו, ירושה הוא לנו מאור שבעת הימים
- הבעש"ט הק' זצ"ל, כי כל פגם ומאורע, שרואה האדם,
מרמז לו כי בו בעצמו יש משהו ובחינה מהאירוע או הפגם
הנצפה.

כל המאורע בעולם העשייה, הוא מעין קצה חוט
ושלשלת היורדים ומשתלשלים, חוליה אחר חוליה
מאין סוף עד אין תכלית - עד החוליה האחרונה שהיא
ההתרחשות הנתפסת בשבי חושינו, כאן בעולם העשייה.
נמצא, שכאשר קורה בעולמנו אסון ר"ל, יש לנו לידע ולתת
לב שאין זה אלא קצהו של חבל אסונות שכבר קדמו לו.
אסונות רבים לאין מספר שקרו במקום שקרו, בעולמות
העליונים, אצילות, בריאה, יצירה וכו'... ורק בסוף דרך
ההשתלשלות - כאשר לא נותרה כל ברירה וכבר כלו כל
הקצין - מגיע האסון הרוחני ומקבל ביטוי כואב, בעולמנו
הגשמי. כן הדבר גם בעולמנו הקטן אצל כל אחד מאיתנו.
לפני שפוקד אותנו שבר ר"ל, מתרחש מעין אותו המאורע,
בעולמות המחשבה והרגש. ורק לאחר מכן, אם לא עלה
בידינו לבלום את גל הצונאמי המסתער, רק אז מגיעים
שוליו אל החוף ומטביעים ר"ל, את השאננים שאינם
ממהרים להימלט למקום גבוה.

היסוד הזה נכון וקיים בכל עניין גם קטן וחסר משמעות
- ק"ו, בן בנו של ק"ו, לאירוע בולט ונוכח, המשתלט על
כלל העניין הציבורי, וזכרו ניצב תדיר, אינו מש מנגד
עיניהם של כלל ישראל בכל מקומות מושבותיהם
וללא יכולת היסח דעת כלל. (גם אם נדמה כי הוא עסוק
בעסקיו כרגיל, מ"מ, א"א שלא יהיה משוך ונסוך עליו חוט
של תוגה ועצב, דכדוך וכונד לב.)

תפיסה ובית האסורים

כי זה עקב בחינת גלות השכינה מה שגורם כל אחד
בעונותיו, וביותר על-ידי בחינה הנ"ל כשהוא חכם
בעניניו ועושה לעצמו מצוות חדשות להתיר שפיכות
דמים וכיוצא, רחמנא לצלן, שזה על-ידי שמיציר
האור להפך כנ"ל, שזה נחשב כאלו תופס ואוסר
את השכינה בתפיסה ובבית האסורים ממש, מאחר
שתופס אור העליון הפשוט בתפיסת המחין הפגומים
שלו ומקלקל ומציר האור להפך. ומגדל פח הבחירה
שנתן ה' יתברך לבני האדם מכתה, כביכול, ה' יתברך
שיהיה אורו הקדוש נתפס בתפיסת המחין שלו בעל
ברחו, כביכול, שזהו בחינת תפיסה ובית האסורים
ממש של שכינת עוז, כי כשממשיכין אורו יתברך
למטה זהו בחינת תפיסה וכו'.

(ליקו"ה יורה דעה יין נסך ד' כ"ב)

שמים ובנפשו הדבר, יהפוך עולמות כדי להיחלץ ממצבו. אך מה יעשה כאשר מאמציו אינם נושאים פרי? הרי הייאוש ישלט על ליבו בעל כורחו ותקוותו תגוז. אבל אם אז, כשמצוקתו נכפלת, כפל על כפל, ע"י כל ניסיון בריחה שששל (לדעתו) - אם אז, בשיא החושך והאפלה, כשמצוקת נפשו מגיעה לשיאה הבלתי נסבל - אם אז יגיעו לאחזיו הקול והבשורה כי יש תקווה חדשה, התגלה אוצר של יראת שמיים מלא וגדוש בכל שלימות ומידה נכונה. ישנו צדיק מופלא, אשר זכה לתכלית השלימות של יראת שמים ויש באמתחתו תרופות מופלאות. ויש בכוחו להרעיף ולהשפיע מטובו, על כל הנוגע בו נגיעה שיש בה רצון להתקרבות, שפע בלתי נדלה של עושר רוחני דלא פסיק לעולם. די יהיה מן הסתם בידיעה זו כדי להבריח אותו מידי חוטפיו האכזרים.

מי הוא החוטף הנורא

אבל מי הוא החוטף הנורא הזה שכל כך קשה להימלט משביו? בשיחה פ"ג אומר רבינו בענין היראות והפחדים, שאדם מתירא ומתפחד על-פי הרב מפקה דברים או מבני אדם שאינם יכולים להזיק לו כלל. והדבר נראה, שרק בסוף, כשהאדם נסתלק ושוכב על הארץ ונגליו אל הדלת, אז יהיה לו ישוב הדעת באמת ויסתכל על עצמו ויראה האמת, שכל היראות והפחדים שהיה מתירא מאיזה בני אדם שעמדו פגודו, היה הכל שטות והבל. ובחנם היה לו יראות ופחדים מהם, כי מה יעשה לו אדם? וכן לענין התאוות, כי אז יראה היטב אשר בחנם פלה בהבל ימיו ובשטותים ובלבולים פאלו, ומי הכריח אותו לזה? וכי? כי רק אז יראה האמת היטב היטב.

ובאמת יש בזה דברים גבוהים. פי יש דבר אצל האדם, שמאותו הדבר הוא מתירא ומתפחד ממיני הפחדים שהוא מתפחד מהם. ואף-על-פי שהוא יודע בדעתו בברור חזק שאותו הענין שהוא מתפחד ממנו אינו יכול לעשות לו כלל, אף-על-פי כן יש לו פחד גדול מאד ממנו, כי אותו הדבר שיש אצל האדם הוא מתפחד. כמו שאנו רואין, שנמצאים כמה בני אדם שהם פחדנים גדולים שיש להם פחדים של שטות. והם בעצמן יודעים שזה הדבר אינו כלום, ואף-על-פי כן הם מתפחדים מאד. וכן אנו רואים ששפספסידין את האדם מאחוריו, שפאין עליו מאחוריו פתאם כהלה בקול פחד, אזי הוא תכף מתפחד מאד קדם שמתחיל הדבר לנכנס בדעתו כלל. שעדין אינו יודע כלל שגם דבר פי באו עליו פתאם מאחוריו. ואף-על-פי כן הוא מתפחד תכף ומיד קדם שהתחיל הדעת לידע מענין הפחד. ומאחר שעדין לא התחיל דבר הפחד לנכנס בדעת כלל, אם כן איך שיהי להתפחד? אף באמת עקר הפחד של האדם הוא, שיש דבר אצל האדם, שמאותו הדבר הוא מתפחד. וכן בענין התאוות הוא גם כן כה ממש. שאף-על-פי שהאדם יודע שהתאוה הזאת היא שטות והבל, אף-על-פי כן יש דבר אצל האדם שהוא מתאוה התאוה. אף-על-פי שהאדם יודע שהוא הבל גמור. ועל כן בודאי אם האדם יישב עצמו היטב היטב, בקל יוכל לסלק ממנו כל היראות והפחדים וכן כל התאוות מאחר שיעד שפאמת אינם כלום רק שיש דבר אצלו שהוא מתירא ומתאוה. על-כן בקל יוכל לשבר ולסלק הכל. כי האדם הוא בעל בחירה, ובקל יוכל להרגיל דעתו לסלק ממנו אותו הדבר שממנו באים כל הפחדים שלו וכל התאוות כנ"ל. (שיה"ר פיג)

ההבדל בין 'בכנעה' ל'סילוק'

לכאורה נראה כי הסיפא של השיחה, סותרת לרישא. בתחילה אומר רבינו שאע"פ שיועד בבירור שהפחד והתאוה שטות והבל אעפ"כ הדבר שבתוכו מפחד ומתאוה, כאומר ומגלה את אוננו, שאותו "דבר" מנותק ונפרד מהאדם. כאילו, בעצם האדם הוא הדעת והוא - האדם - יודע את האמת בבירור כנ"ל, רק שיש "דבר" בתוכו, הנפרד ממנו ואינו כפוף לדעתו, כך שלמרות שהוא יודע האמת וכו' אותו הדבר אינו

באירועי החיים השכיחים, זקוק האדם - החפץ ללכת בדרך הבנת הרמזים והשכל שבכל מאורעותיו (במידה ובצמצום הנכון, כפי שהורה רבינו הק' בתורה נ"ד) - למידה רבה מתוך חיפוש, התבוננות ובירור המדמה. לדמות מילתא למילתא, נר מנר, וחיפוש מחיפוש, לנבור בבכי מורשי לבבו, אחר דומה ודומה עד שישכיל לעמוד על שורש דבר - אבל במאורע הנורא, העובר בימים אלו על כלל ישראל, הדברים פשוטים וברורים, גלויים לעיני כל העמים. "חטיפה" ו"שבי" הינם חלק מהווייתנו וממציאות חיינו התמידית, בגלות הרוחנית והגשמית בה אנו שרויים. בת המלך האבודה נחטפה ע"י הלא טוב ושבויה במבצר של זהב השוכן על הר של מרגליות. עם ישראל כולו חטוף ושבו אלפיים שנות גלות. קוב"ה ושכינתו הק' שבויים כביכול בבחינת "מלך אסור ברהטים".

השכינה החטופה

"אנכי חטאתי והוא אסור בזיקים" (תיקון חצות). ועל זאת אנו נקראים לקונן "ספדו והילילו בואו ולינו בשקים ברחובות ובשווקים" (שם). רבינו הק' ציין לשבח את החרוז הנאמר בתיקון חצות כפי שמספר מוהרנ"ת ז"ל: "עד אן יצעק בפשי... בן אמת... רמו עלי כמה אני צריך לצעק זאת לפני יתברך. ותפס לדגמא איך הם מעוררים הלב. ואמר אותם בנגון חצות בקול נעים עמק מאד." (שיה"ר רס"ח)

הרי שרבינו הק' ראה בעיני הבדולח אשר לו, כי ההגדרה הראויה והמדוייקת למצבו ומצב כל ישראל הינה שביה. כי נחטפנו אני ועמך להשמד וכו'.

חטיפה לפני מחטיפה

יש 'חטיפה' ויש 'חטיפה'. ישנה 'חטיפה רגילה' וישנה 'חטיפה לפני מחטיפה'. בבחינת הסתרה והסתרה שבתוך הסתרה. ישנה חטיפה מודעת, בה האדם יודע ומרגיש בכל רגע את ייסורי השבי אך יש מצב של שביה בתוך שביה שמרוב הצער והכאב נשכית דעתו שבויה בתר שבויה ונכנסת לתוך תרדמה. המוח נחטף ע"י השאננות. מחד גיסא יש יתרון בדבר כי אז אינו מרגיש את ייסורי השבי כיון שאינו מודע למצבו. משל לחטוף שקיבל זריקת טשטוש, המפילה לשינה עמוקה. סבלו המיידי יפסק, אך גם סיכוייו לברוח ולהינצל בטלו, כי השבי עצמו נחטף ונשבה, שבי בתוך שבי - לא חלי ולא מרגיש כי הוא שבו וחטוף בעצמו ע"י האכזר שבאויבים. ואם לא ישכיל להבין את הרמזים הנ"ל והקולות הקוראים לו להתעורר - לא יוכל ח"ו להיחלץ אף לא לצעוק מעומק ליבו בניגון המעורר "עד מתי יצעק בשבי..." ואם צעקה אין ישועה מנין?

אחד הקולות העוצמתיים ביותר הנשלחים אלינו תדיר ואשר יש בכוחם לזעזע ולפורר את חומות השבי דשבי הנ"ל, הוא זעקתו קורעת הלבבות, של רבינו הק': "הלא אני אוצר של יראת שמים ומדוע לא יהיו להוטים ורצים אחרי לקבלו?"

הלא - אומר רבינו הק' - ודבריו חיים וקיימים כאז כן עתה - "אלו היינו רואין אוצר, היינו רצים בודאי אליו והיינו חופרים ומלכלכים עצמנו פרפש וטיט פשביל לחתר אחריו ולמצאו. והלא אני אוצר של יראת שמים, ומדוע לא יהיו להוטים ורצים אחרי לקבלו. ושאלו אותו איך אפטר לקבל ונהשיב עם הפה והלב צריכין לחתר ולבקש בפיו ובלבבך לעשות" (ח"י"מ רצ"ה)

יראת שמים היא שלימות הכול וכוללת הכל "כמו שקתוב בזהר: בארתא דאית דחילא, תמן תשתכח שלמתא, כמו שקתוב: כי אין מחסור ליראיו" (ליק"מ י"ד) כלולים בה כל המידות הטובות והקדושות. חסרונה, פירושו - המרתה ברגשות ומידות ההפוכות לה - שבי בקליפות הקנאה, התאוה והכבוד.

"מאן דאיהו בדוחקא לא מסתכל מידי" - מי שמרגיש את חסרון יראת

מושפע מידיעתו הברורה. ואילו בסיפא נאמר, כי אם יישב היטב את דעתו, "בנקל יוכל לסלק ממנו את הפחדים והתאוות". משמע שאין הדבר נמצא ותלוי אלא בו ולא בזולתו.

ע"כ נראה לומר, כי הבדל יש בין 'להשפיע' לבין 'לסלק'. הרישא מתייחס לכך שאין הדבר המפחד כפוף ומושפע מהדעת, כי 'דרכו של הדבר' היא לפחד אך הוא אינו בר השפעה, כמו היה מכונה חסרת דעת לייצור פחד. ולכן גם אי אפשר להשפיע עליה באמצעות הדעת, כי אין לה אפשרות לקלוט דעת.

ולעומת זאת, בסיפא מדובר על 'סילוק' הדבר. כלומר, מאחר שאי אפשר לשנות את תפקודו והרגלו לייצר פחד, כי הרי אין הדבר ביכולתו, לכן העצה הייעוצה היא לסלקו לגמרי. לחזק את הדעת ע"י יישובה עד שתתפוש את מקום הדבר הזה ותתפוס את השליטה על מכוונת הרגשות.

דבר גדול נלמד משיחה זו - המפתח לניצחון ומיגור ההרגלים הרעים, התאוות והיראות הנפולות, הוא - הבנה ושכל. ומה שנראה לאדם, שהתאוות והמידות הרעות אינן בשליטתו, כאילו זה טבעו המושרש בו ואינו ניתן לשינוי, (שהרי הוא יודע שזה אינו טוב ובכל זאת הוא נופל שוב ושוב) אין זה אמת, כי באמת יכול בקל להתגבר עליהם, זאת אם רק יבין איך עובדת מערכת הרגשות והדעות שלו, ויידע את מקום ושורש המידה הרעה שבאמת אין בכוחו לשנות אותה, אלא עליו לסלקה ולתפוש את מקומה - ממנו היא משפיעה על הרגש - ולסלק אותה משם. כשאת דבר זה ניתן לעשות בקל, ע"י ישוב דעתו היטב (וכמובן תפילה בהתבודדות - יישוב הדעת, שבלעדיה א"א לפעול דבר). "בקל" - אין הכוונה כמובן שברגע אחד יתבטל הפחד וכו' אלא שמה שנראה כבלתי אפשרי, ניתן להיעשות על ידי ישוב דעת במשך ימי חיי האדם - "בפך ובלבך לעשותו".

חייבים להפריד את הכוחות

עוד נקודה. לו היה המאבק בין האדם לבין ה"דבר" המתאוה או המפחד - ניטש מתוך הפרדה והבדלה הניכרת היטב לעין ולדעת, אזי נקל היה ליישב את הדעת חזק ולהרחיק את הדבר ובעליו, מעל גבולו. אבל המציאות היא הרי שאין לאדם אפשרות לחשוב שתי מחשבות בו זמנית, וע"כ המוח החושב משמש מרכבה, הן לדעת האדם, והן ל"דבר" הנ"ל והמגרש עובר מיד ליד לחילופים. ובזמן ש"הדבר" משתלט על המוח ומשתמש בו כדי להשליט פחד ו/או תאוה - באותה עת אין הדעת הנכונה עם האדם ואין האדם בדעתו. נותר לו רק רשימו המקיף את המוח. מצב זה הוא הגורם לבלבול הגדול המטעה את האדם לחשוב שהוא עצמו מתאוה ומתפחד. ואעפ"כ, אומר רבינו הקדוש, אפשר בנקל לגבור על הדבר הזה ע"י שיידע זאת בעצמו שלא הוא עצמו המתפחד אלא אותו דבר נפרד.

נמצא, כי הדבר הראשון והחשוב במלחמה הזאת הוא, ההבדלה להפריד היטב בדעתו בין המחשבות הנובעות מעצמו, לבין מחשבות הנובעות מהדבר החיצוני הזה, שלא יהיה לו שום הוה אמינא שהוא עצמו המפחד והמתאוה. רק אז, יוכל לחזק את דעתו היטב ולאחוז את מחשבתו, כך שלא תמהר להעניק ל"דבר" מרכבה לעשות בה שימוש,

יש הטיפה' ויש הטיפה' ישנה הטיפה הניקה' וישנה הטיפה לבנים מהטיפה' בבחינת הסתרה והסתרה שבתוך הסתרה. ישנה הטיפה מודעת, בה האדם יודע ומרגיש בכל רגע את יסודי השכי, ויש מצב של שכיחה בתוך שכיחה שמדוב הצער והכאב נשכית דעתו 'שכוי' בתר שכיחה עד שנכנסת לתוך תרדמה

אלא למעט ככל האפשר את זמני שליטתו במרכבת המשנה וכך יתמעט מיעוט אחר מיעוט, עד שירחיק את הצפוני מעליו כליל וקליל. ע"י ישו"ב ייצא משכ"ו בבחינת: "עלית למרום שבת שבי".

ועיין חלה ד' בעניין הבדלה: "ההו סוד הבדלה שדוקא על-גדי שמבדילין ואומרים המבדיל בין קדש לחל, דוקא על-גדי-זה נתקדשין גם ימי החל וממשיכין עליהם קדשית שבת ולגיש אחיזת זממת הנפש מימי החל כדודע ששה עקר סוד ההבדלה. ולכאורה הוא להפך, כי הלא אדרבא, הרי אנו מבדילין בין קדשית שבת לימי החל, ואי נתקדשין ימי החל על-גדי-זה? אה הוא כנ"ל, כי דוקא על-גדי ההבדלה שמבדילין בין קדש לחל, בין יום השביעי לששת ימי המעשה ויודעין ומגליין שעקר הקדשה ועקר קיום העולם הוא שבת וכל ימי החל הם בחינת שירים שנגראו כלם רק בשביל השבת, על-גדי-זה דוקא נתקדשין גם ימי החל בקדשית שבת, על-גדי שטורחין עצמן כל ימי החל בשביל השבת ששה עקר עליהם ותקונם. כמו שכתוב: "זכור את יום השבת", "זכרה מאחד בשבת" וכו'.

ועל-גדי-זה נכללין שששת ימי החל בקדשית שבת ונתקדשין מהמת הנפש, כי כל זמן שאין מבדילין בין קדשית שבת לימי החל ואין מגליין ההבדל נדמה שחס ושלום שכל אפי' שוין ואין יודעין מי הראשית ומי השני, אזי העולם בבחינת תהו ובהו וחשך וכו', רק דוקא על-גדי ההבדלה שמגליין מעלת קדשית שבת שהיא העקר והראשית, בחינת 'תהלה למקראי קדש', על-גדי-זה דוקא נתקדשין גם השירים שהם ימי החל. (חלה ד' ח')

הכל רק בכוח החושף הגדול

אבל העיקר שהכל תלוי בו הוא כוחו של הצדיק. אביהם ומושיעם של כל חטופי ושבויי עלמא, דמתקרי: "נחמן חטופא". שמו נאה לו והוא נאה לשמו, כי רק הוא בעל הכוח היחידי בעולם המסוגל להיכנס ולהיחטף מיוזמתו, להיבלע במעי הס"א מבלי לחשוש כלל מנגיעתה ואחיזתה הטמאה בדעתו הזכה. בבחינת "חיל בלע ויקיאנו".

אך כגודל וערך גדולתו וכוחו להציל ולהושיע - כך גודל התגברות הבע"ד להעלילו ולהסתירו מעיני העולם ובבחינה זו הוא נחשב לנחטף ע"י הס"א. כלומר שמו ופרסומו נחטפים. והוא, מחמת הכרח שימור הבחירה כידוע, מנוע מלהציל עצמו. כי אין חבוש מציל עצמו מבית האסורים. והוא התינוק הק' "ואותו התינוק היה פה-תאר מאד מאד שלא היה יפי של מין אנושי כלל, ושלערוותיו היו של זהב, והיה להם כל הגונים, ופניו היו כפני חמה, ועיניו היו אורות אחרים, והתינוק הזה נולד עם חכמה גמורה פי ראו בו חכמה, בשעת ההולדה, שהיא חכם גמור, שכלשהו מדרגים בגי-אדם, במקום שצריכין לשחק היה שוחק, וכן פיוצא בזה, פי הכירו בו, שהיא חכם גדול, רק שעדין אין לו התנועות של גדול, כגון דבור וכיוצא... ובא הרוח סערה לתוך בית המלך ולא עשה שם שום הנהגה, רק שנגנס הרוח סערה וחסף את הנגד של הבת-מלכה הנ"ל ונתוך הרעש (שקורין אומיט) תוך קשחטוף את התינוק היקר הנ"ל, רדפה הבת-מלכה אחריו וכן המלכה וכן המלך, עד שנתפזרו כלם, ולא נודע מקומם אים" ■

ללמוד ליקוטי מוהר"ן והזכור

הר"ר ר' יחיאל רובלשטיין
כולל 'תמימי דרך' בית שמש

מסודר ובנוי לתלפיות, בהספק חודשי וחזרות וכו', באופן שבסיום שנות הבחורות בחורים זכו לרכוש בהבנה ברורה ובבהירות רבה, את כל התורות והמאמרים בספה"ק ליקוטי מוהר"ן! כעת, מייסד המסגרת הפועל ללא לאות למען הצלחתה בחלוקת המלגות לכל הבחורים שעמלו בספרו של רביה"ק, זכה להרחיב את גבולות הקדושה, ולאחר מאמצים יגיעה ומחשבה רבה הוקם 'כולל אברכים' במתכונת דומה לזו של 'בחורות הבחורים' כך שכל אברך יזכה לקנות את כל תורות רביה"ק בתוך כמה שנים, באופן שיסב לו קורת רוח וסיפוק רב בעז"ה, כיון שכך ייכתבו הדברים על לוח ליבו ע"י התוכנית המיוחדת שעתה נפתחה והוצעה לראשונה גם לאברכים.

לפני את הדעיון

כדי להבין טוב יותר איך עובד הרעיון וכדי שכל אחד יוכל ללמוד עליו ולהקים דוגמתו באזור בו מתגורר, ביקשנו מר' יחיאל לשמוע בדיוק על פרטי התוכנית: ההספק החודשי עומד על שניים וחצי דפים ליקוטי מוהר"ן (בצורת הדף). וכדי לקנות ולזכור את ההספק החודשי, האברכים חוזרים על החומר שלוש פעמים במהלך החודש. בנוסף ידוע שיעקר רצון רביה"ק היה להוציא עצות מדבריו לעובדא ולמעשה, לפיכך נקבע שעל כל אברך ללמוד גם את הקיצור ליקוטי מוהר"ן על התורות' שבהספק החודשי. כמו כן רביה"ק גילה שעי"ז שעושים מ'תורות' 'תפילות' עולים שעשועים לפני ה' שלא עלו מימות עולם, ולכן כל אברך יתפלל גם את תפילותיו של מוהר"ן'ת השייכות להספק החודשי. הרווח הנוסף מלימוד שני ספרים אלו, הוא תוספת ההבנה, כי כידוע לכל, דרך לשונו של מוהר"ן'ת בתפילותיו ובקיצור ליקוטי מוהר"ן, נהיות מובנות נקודות נוספות מתוך המאמר והתורה שגילה רביה"ק, בסוף כל חודש מתקיים מבחן על החומר הנלמד לקיים 'כתבם על לוח ליבך'. כשהמעוניינים ממשיכים להרחיב ידיעותיהם בספר 'תורת נתן' (סיכום על עיקרי הנקודות שבליקוטי הלכות השייכות להספק החודשי) וכן ב'פרפראות לחכמה' (רק נציין, כי מסגרת דומה לכך הייתה קיימת שנים רבות בכלל 'תבנות הנחל' שייסד הרה"ח ר' אברהם שמעון בורשטיין שליט"א). החידוש הגדול שבכולל החדש, כי הוא לא מוגבל במקום ובזמן! כל אחד במקומו ובזמנו לומד את החומר עליו סוכם. פעם אחת בשבוע, למשך ארבעים וחמש דקות מתקבצים כל החברים ועוסקים בחדויות דאורייתא, בגילוי הסוד הנעלם, האור הנערב, תורת רביה"ק, אשרי עין ראתה אלה, אשרי אוזן ששמעה קול המבקשים גאולת הנפש בלימודם בספרו של צדיק, בכל יום ראשון בשעה תשע בערב, בעזרת הנשים שבביהמ"ד נחלת חן (וזאת מלבד הלימוד של כל אחד בפני עצמו או בחברותא בכל מהלך השבוע) והמתיקות עולה על גדותיה ומורגשת ברגעי הנעילה, בדקות האחרונות, אז כולם חשים כי לימוד מחייה נפשות כזה אי אפשר להפסיק בשום אופן, פשוטו כמשמעו!

גם בחלק הגשמי הגדיל לעשות הרה"ח ר' בנימין וויצנהדלר שליט"א שבטוב ליבו מעניק זה עשור מלגות מכובדות לבחורי החמד שרכשו קניינים נצחיים בתורת רביה"ק, וכעת הרחיב את פעולות הקודש גם לציבור האברכים חדשים עם ישינים שמלבד הרווח הרוחני הנצחי, מתן שכרה בצידה ופירותיהן גם בעוה"ז, במלגות נכבדות מדי חודש בחודשו מלבד הקרן הקיימת לעוה"ב, שזאת כבר אי אפשר לתאר ולצייר במטבעות גשמיים...

כשחזון אחרית הימים מתממש לנגד עינינו. כשאברכים לעשרות יושבים והוגים בתורת רביה"ק בכלל החדש שזה עתה נפתח לא נותר אלא לברך ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים, וכפי שהעיד בנו האיש לאמור כשיתפשט ספרו בעולם אז יהיה אפשר להתכונן למשיח שבדעתו הק' יכבש תבל ומלואה וזו היא האתחלתא דגאולה שתבוא במהרה בימינו אמן!

רבינו הקדוש העיד על עצמו שעניינו הוא 'סוד', ואף לאחר שמגלים אותו הרי הוא נשאר בגדר 'סוד'... בתקופה האחרונה, ניתן לראות כיצד ברחבי העולם כולו, מתרבים לאלפים לומדי והוגי תורת רביה"ק במגוון מסגרות כוללים וחבורות שהצד השווה שבהן, שנפש כולם נכספה וגם כלתה לגלות עוד מעט מהסוד הנפלא הזה... לטעום את האורייתא דעתיקא סתימאה' ולזכך את הנשמה במאמרו הק' של רביה"ק, זאת, ע"י מסגרות ותוכניות לימוד שונות. לא הרי זה כהרי זה - יש הלומדים בסדר העמוד היומי, סדר ה'בקיאות' שציווה רביה"ק לקבוע בלימוד ספרו, ומרעננים את הנפש במים חיים, נחל נובע מקור חכמה, ולעומתם ישנם המעמיקים בסדר ה'עיון' שגם עליו ציווה והזהיר רביה"ק, הם חפצים להשתדל עכ"פ להבין כל פרט ומהלך' שאורג רביה"ק באומנות מפליאה, כזו הגורמת להשתוממות 'פוק חזי גבורתא דמרך', כפי שהעיד רביה"ק על הארמונות והחדרים שהוא מוליך בהם את הוגי תורתו בעיון והבאים בסוד ה' - מחדר לחדר ומהיכל להיכל.

כל אלו יחד, על היופי העצום שבהם, הופכים ל'לעובדא ולמעשה' ממש לכל אחד ואחד, ע"י גבורתו של הצדיק הזה, עליו העיד הכתוב 'עיר גיבורים עלה חכם, ויורד עוז מבטחה' - הוא מעלה את אנשיו לפסגות, מגלה להם טעמות מההיכלות הטמירים והנעלמים, כי גבוה מעל גבוה שומר, ויחד עם זאת ובנשימה אחת 'יורד עוז מבטחה' בעצות והדרכות הנוגעות לכל יהודי ויהודי בכל מצב אשר הוא שם! אך הצד השווה שבהן, בכל הלומדים המעיינים והבקיאים - שכולם חפצים לטעום מן הסוד, ולחדש כנשר נעוריהם, וכפי שמציין ר' יצחק ברייטער הי"ד בשיר יזירות כי ע"י לימוד ספרו הק' ניצל מהסכנה האימה, ליפול לתרדמת החיים... 'לכל נישן ימינו ושנותינו'!

דרך אחרת ושונה

אך בין דרך זו לזו, קם וגם ניצב החידוש המופלא שבהקמת הכולל המיוחד 'תמימי דרך' בביהמ"ד 'נחלת חן' שבעיר בית שמש. כאמור, כל אחד חפץ לטעום מן הסוד, לגלות את האור, וזאת ע"י ידיעת כל 'תורה' אם לא לפרטי פרטיה, עכ"פ לעיקריה ושורשיה. לדעת על איזה נושא מוסב כל מאמר 'רבה בר בר חנה' או 'טבי דבי אתונא' וכן ע"י הדרך, ויותר מכך: לדעת על בוריו את מהלך התורה (ע"פ פשוטו הדברים עכ"פ).

לחסידי ברסלב אין צורך להזכיר כי לא מדובר בידיעות בעלמא, אלא מלבד העצות וכו' היוצאות למעשה, מי שדברי רביה"ק מונחים בעצמותיו ובגופו, הרי שהתולעים בקבר יתייראו מלגשת ולהיטפל אליו... ומאידך, מסגרת העיון הכוללת לימוד של חודשים ארוכים לכל 'תורה' קשה ועיונית מידי עבורם - וכך הוקם הכולל שאוחז את שני הקצוות כאחד: מחד, הושם דגש על הספק, שלא יהיה מצב בו אדם מעיין מפלפל ומסלטל בתורת רביה"ק ונותר לבסוף אך ורק עם 'תורות' בודדות שזכה להבין' כראוי, כשכל השאר נלמדו במרוצה יחסית, בכדי להשלים את ההספק היומי... במסגרת זו, הלומד רוכש בקיאות רבה אך מתקדם במלאכתו, ובתוך חמש שנים מברך על המוגמר בהבנה של קניין נפש לכל תורה ותורה בספה"ק ליקוטי מוהר"ן מריש ועד גמירא! מאידך, אין זה לימוד שטחי כלל (על אף שאין לזלזל בלימוד ספרי רביה"ק בשום צורה), אלא ההספק החודשי כולל חזרות ומבחנים, כדי להעמיד דבר ברור, וכדי שכל לומד ייצא מלא סיפוק על האוצר הנפלא שזכה להבין כפי ערכו בחודש שעבר, והזורעים בדמעה ברינה יקצרו, כשהלימוד והשינון גורמים לכך שלא ימושו מפ"ך, והדברים מחודדים לאורך ימים בעז"ה.

פרויקט ייחודי זה כבר קיים כעשר שנים בחבורות הבחורים בביהמ"ד נחלת חן שבבית שמש תחת ניצוחו של ראש החבורה הרה"ח ר' יחיאל רובלשטיין שליט"א, מה שהביא למעשה למהפכה עצומה, כשעשרות בחורים יצאו ותלמודם בידם, כשמוחם וליבם גדושים בתורת רביה"ק שקנו באופן

חינוך
הבנים

חינוך ב'הרגל' וחינוך ב'מדמה'

חינוך הילדים בשבת קודש מאמר ראשון - פרק שני

ציור הקדושה ב'מדמה'

בפרק הקודם התייחסנו לחינוך בדרך וההליכה לבית הכנסת, היום נעסוק מעט בחינוך צאצאינו בבית הכנסת עצמו.

אך קודם שניגע בחינוך בבית הכנסת, הבה נבהיר לעצמנו יסוד עצום בחינוך בכלל. החינוך מורכב משני חלקים עיקריים, ה'הרגל' וה'ציור שבלב', ה'הרגל' הינו כמובן כלי חשוב מאד בחינוך, לא יועילו דיבורים רבים אם בפועל לא נרגיל את הילד לפעול בצורה המסויימת שבה אנו רוצים להנכו, זהו הכלי המעשי המביא לידי כך שגם כי יזקין לא יסור ממנה, אולם חלק עיקרי נוסף שאסור ואי אפשר לדלג עליו בחינוך הוא, ה'ציור שבלב', אותו יש לצייר על ידי הפעלת המדמה האמיתי בלבו של הנער.

וכפי שרבי נתן אומר בפירושו (לקוטי הלכות חנוכה א) שזהו היסוד בחינוך בכלל, וכלשונו "התחלת חנוך האדם בעבודה, שאדם מתחנך בעבודת השם יתברך, ואי אפשר להתחיל בעבודת השם יתברך כי אם כשיש לו מתחלה מלחמה לשבר כח המדמה". כח הדמיון הוא הציור החי בלב בנוסף לידיעה השכלית, כאשר אנו חסרי לילד ש'דבר פלוני יקר' או 'אסור' הרי שפנינו רק אל חלק הידיעה שבו, בעוד שחלק הרגש והציור שבלב לא קלט כלל את הנאמר, ואז הוא מנותק בעולם העשייה מכל מה שהוא שמע, אם דילגנו על ציור הדבר ב'מדמה' ואין אנו מציירים לו באופן חי שאכן דבר זה יקר או חמור, הרי העיקר חסר מן הספר.

לדוגמא, אם נאמר לילד שבית הכנסת הוא מקום קדוש מאד, ולא נעורר תנועות של התפעלות ושמחה ויראה על ה'בבית אלוקים נהלך ברגש', כך גם לאחר צאתנו מבית הכנסת לא נודה בתנועות שמחה על זכייתנו, הרי שהחינוך לקדושת בית הכנסת ומעלת התפילה יהיו חסרים, במקרה שכזה, לא יועיל ההרגל של ההליכה לבית הכנסת, הוא לא יקבל שום ערך בלבו לחשיבות הדבר וליקרת מעלתו, כיון שחלק ה'מדמה' לא התעורר, ושם הוא עיקר מקום האמונה החיה והפועלת וכפי שגילה רבינו הקדוש בלקו"מ (ח"ב ח"א) עיי"ש. כך גם בכל ענין עליו אנו רוצים לחנך, עלינו לשים לב ודגש לצייר באופן חי את יקרת וחומרת הדבר עליו אנו רוצים לחנך, ולהחיות בלב הילד שאכן אנו מאמינים בדבר באופן חי, ורק כאשר בד בבד עם הידיעה השכלית וההרגל אנו משתפים את הציור החי, אזי יש לקוות שאכן הלב הרך יתעצם באמונה שמקומו במדמה, ואז, גם כי יזקין לא יסור מלהתעלות בקדושה זו עליה חינוכו אותו.

הזדמנות מיוחדת לחינוך הילד

נשוב עתה לחינוך בבית הכנסת. עומדים לפנינו שני עניינים חשובים

עד למאד, בהם אנו אמורים לחנך את הילד בבואנו לבית הכנסת, האחד, על קדושת המקום הנשגב הזה שאנו נמצאים בו ובנוסף, על קדושת ורוממות ומעלת התפילה על כל חלקיה ופרטיה.

האב המביא את בנו לתפילה צריך שייבן היטב היטב 'על מה אני רוצה עתה לחנך את בני', כאשר אבא 'סוחב' את הילד לבית הכנסת מפני שבני ביתו הכריחוהו לכך ברצונם לנוח בערב שבת אחר העמל והטירחה המרובה לכבוד שבת, ומחוסר ברירה הוא נקלע למציאות בה עליו לשלוט על תעלולי בנו ולמצוא לו תעסוקה לשעה ארוכה ומשמעמעת' מצד הבן, הרי כל מחו ולבו תפוסים רק 'איך שורדים בשלום' את המציאות הזאת, ואזי פשוט וברור שמחו ולבו אינם נתונים בשעה זו להנחיל ידיעה מרוממת ובודאי לא ציור חי, הוא יעשה כל טצדקי וכל שביכלתו כדי שה'ציור' הזה ישב בשקט ושיחזור בשלום מבלי שהלה יעורר מהומוט יתירות ושלא יגרם לו מבוכה ברבים, ותו לא.

לא לחינם גודשים הורים שקיות מופרזות של ממתקים בתירוץ של 'לכבוד שבת' כאשר באמת אחת הסיבות העיקריות לכך נעוצה ברצון למצוא השקט ומנוחה ולעצור בעד הקטן מלעשות 'כאב ראש' בשעות בית הכנסת. לפעמים אבא אפילו שמח שהילד מצא תעסוקה או חברים שעיימם יוכל לבלות, ובנתיים יוכל האבא לגמור תפלתו בשלום.

מצב זה הינו זה מצער מאד, כיון שההזדמנויות לחנך לתפילה ולקדושת בית הכנסת חולפות מהר מאד, אלו הן השנים היפות ביותר בהם אנו יכולים לחרוט בקל בנייר החלק את הרושם האמיתי של קדושת ומעלת התפילה ובית הכנסת שרבינו ורבי נתן כה הרבו ללמדנו עליהם במעלות עליונות ונשגבות ביותר, עלינו לתת את הדעת על כך, ולא להתספק בהרגל חיצוני בלבד של 'מצות אנשים מלומדה'.

ביתו של מלך המלכי המלכים

כפי שהקדמנו במאמר הראשון על הנחלת ערך קדושת בית הכנסת בצורת ההליכה לבית הכנסת, כך פי כמה עלינו להכין את עצמנו על קדושת בית הכנסת עצמו, ועל רוממות התפילה שהיא כל עסקו של רבינו הקדוש (לקוטי מהור"ן ח"ב צד).

אבא שרוצה לחנך בבית הכנסת צריך לדבר עם הילד, להכין אותו שהם הגיעו למקום הקדוש והנשגב שהוא בית ה', לצייר לו בכל פעם מעט במשלים גשמיים ובתנועות חיות על רוממות המקום הזה שבו שורה שכינה ואיך השם המלך הגדול והנשגב מקשיב לקול תפלת בניו רחומיו, לעורר את לבו מעט מעט על הזכייה העצומה שנעשית כאן, וכיצד מכל דבור ודבור נוצר בית קדוש ומלאך קדוש נצחי שייסב לו שכר ועונג נצחי

את קדושת כל כח התפילה על ידי דיבורי חול וכפי שרבי נתן מרחיב בזה (בהלכות בית הכנסת ד-ב) בדברים נוקבים: "ועל כן צריכין לנהוג מורא גדול בבית הכנסת ובבית המדרש, שזוהו בחינת מורא מקדש, כי בית הכנסת ובית המדרש הם בחינת מקדש מעט, כי עיקר הקדשה על ידי זהו בחינת האזהרה על מורא מקדש, כמו שכתוב ומקדשי תיראו ובכלל זה מורא בית הכנסת ובית המדרש שהם מקדש מעט כו' ועל כן אסור לדבר בבית הכנסת ובית המדרש שום שיחה בטלה, כי צריכין לדבר שם רק דבורי תורה ותפלה אבל על ידי שיחה בטלה במקום קדוש כזה ח"ו פוגמין שם מאד, ועל כן פגם שיחה בטלה בבתי כנסיות ובתי מדרשות גדול מאד, כמבאר בזהר הקדוש ובכל הספרים".

עלינו לסכם בבירור עם הילד שהשתוללות או צחוק ומריבות בבית הכנסת הם מחוץ לתחום, שם מתנהגים בדרך ארץ מופלא, מי שמתנהג שם בזלזול זה כמו לבזות את המלך הגדול הנשגב בפניו בשעה שהוא יושב עם כל פמליא שלו ומקשיב לך, ואז, אם חלילה הילד נסחף ושכת, די ברמיזה בלבד כדי לעוררו ולחזור להתנהגות הנאותה. עלינו לעודד את הילד ולצייר לו באופן חי שמחה והארת פנים על כל התגברות ועלודו להתחיל מחדש כשנפלא. אין צורך לומר שעל האבא להוות דגומא אישית בדבר זה, כי אם הוא עצמו מחלל קדושת בית הכנסת והתפילה לא יהא לו פתחון פה לבניו.

מעט הכמות ורב האיכות

בצד הפרקטי, כל אבא צריך להכיר את בנו ולא להכניסו לנסיון שלא יוכל לעמוד בו, אם הוא עדיין לא מסוגל לשבת רק זמן מועט, עליו לדאוג ששהותו בבית הכנסת תהא קצרה לפי כחו, על האבא להתחנן לבני ביתו שימצאו שמירה לילד בשעות המנוחה או למצוא עצה על כך ובלבד שלא להתחנן לחינוך ההפוך בהפיכת זמני הצילה לזמני פריקת עול חלילה.

כדאי לשים דגש על מעט וכראוי ובאיכות, מאשר שהייה מרובה חסרת תועלת אשר גם בהכרח תפסיד את המכוון אליו אנו רוצים לחנכו, באין אפשרות אחרת יש לנסות להעסיקו בלימוד קל כלשהוא, עד שמגיעים לחלקי התפילה אותם הוא יכול ומסוגל להתפלל, והעיקר לדאוג בכל לב כל פעם שהילד אכן קיבל ומקבל רוממות על התפילה ובית התפילה ולא להיפך.

וגם כאן עצת העצות של רבינו הקדוש היא תפילה, שיחון אותנו בדיבורים הנכונים שיכנסו ללבו של הילד, ושיתן לנו אורך רוח וכח ולב שנוכל לעמוד על משמרתנו לגדל בנים יראים ושלמים כרצון ה' וכרצון צדיקיו. ■

לעולמי עד, לצייר לו את גדול מעלת 'אמן יהא שמיה רבא' שבכוחה לקרוע גזר גדין קשה ולמנוע גזירת קשות, על ההתרגשות הגדול שישנה כביכול בפמליא של מעלה שכולם באים להקשיב לשבח של בני ישראל כמובא בזהר הקדוש ובדברי חז"ל, ובפרט טהרת תפלתם של ילדי ישראל טהורים, והמילים האלו עולות ועומדות לפניו יתברך בחשיבות יתירה יותר מאשר כל שירת המלאכים, וכדבריו הבודעים של רבי נתן "שכל העולמות עם כל עבודתם הגדולה, שעובדים אותו יתברך באימה וביראה תמיד, אינו עולה אצלו יתברך כלל כנגד שיחה אחת ותפלה אחת של בן אדם שבזה העולם" (עלים לתרופה ר"ב).

זהו 'חינוך לאמונה פשוטה' שתלווה את הילד לאורך ימים, והרגל חיזוני בלבד לא יועיל על כך, כפי שעיינו רואות, שאצל רבים כל התפילה הינה למעמסה כבידה ולא זכות מופלאה, וחז"ל הרי הזהירו אותנו שהתפילה תהא רחמים ותחנונים ולא הרגל וקבע (אבות ב-ג). אם ברצוננו להנחיל את יסודי האמונה של תפילה עלינו לצייר ולחזור ולצייר ולהכניס מעט מעט בלב ילדינו שה' עומד מאליהם במקום הנשגב הזה והם זוכים לדבר אתו, רבינו הקדוש קובע שההתלהבות בתפילה תלויה בכך שמאמינים באופן חי שה' עומד מעלינו בתפלתנו, וכלשון קדשו (לק"מ ח"א טב) "אם היה יודע האדם ידיעה בלב שלם, שמלא כל הארץ כבודו' והקדוש ברוך הוא עומד בשעת התפלה ושומע התפלה ודאי היה מתפלל בהתלהבות גדול והיה מדקדק מאד לכוון את דבריו, ובשביל שהאדם אינו יודע זאת ידיעה בלב שלם, בשביל זה אינו מתלהב כל כך, ואינו מדקדק כל כך. וכל אחד לפי מיעוט שכלו וידיעתו, כן התלהבותו ודקדוקו" ורבינו הקדוש ממשיך ואומר: "והידיעה היא מהיצר הטוב שבלב, והסתרת הידיעה היא מהיצר הרע שבלב, והסתרת הידיעה, הן הן אפיקורסות וקושיות, שהיצר הרע מקשה את לבו ליפול ברעה".

ציור חי זה נעשה כאמור הן קודם התפילה והן לאחר התפילה, גם אז יש למצוא זמן לשמוח במצוה המופלאה שזכינו לה עתה, לדבר בהתרגשות (ואפילו מעושה, כפי שמבואר בשיחות הר"ן ע"ד) על המתנה היקרה מפז שקבלנו כעת, לקיים 'אזמרה' עם הילד, זכינו ורכשנו רכוש פלאי, אמרנו קריאת שמע או ענינו אמן יהא שמיה רבא על קדיש ועוד כהנה.

להיזהר במורא מקדש

כמו כן ראוי וכדאי מאד שנצייר קודם לכתנו לבית הכנסת את קדושת המקום ורוממות מעלת התפילה ולסכם אתו בדברים ברורים שאנחנו הולכים למקום קדוש שאסור לדבר שם דברים בטלים באמצע התפילה ובדאי שלא להשתולל שם, עלינו לצייר יראה במדמה שבלב לפי הבנתו הקטנה של הילד מהי אימת מלך, לעורר על חומרת הדבר שלא לחלל

התנהגותך
האישית בדרך
ובתליכה לבית
הכנסת רושמת
רושם עמוק
בלב הבן שלך,
הן דעתך מה
הנועות גופך
והתנהגותך
מלמדים ברוע
זה את בנך
המתלווה אליך.

מופת זה אני

על חיים
שהשתנו
בהתקרבות
רבי

הגעתו לאומן רק ב"טעורת"...

כמו מוחלף אדיך בן עשרות נתיבים, כך הוא הסיפור הזה.
נסיעה תמימה לאומן סוללת עשרות דרכים שונים כל כך
זו מזו, המושקים את חייהם של אנשים רבים, אך כולם
נפגשים במחלף אחד, בארבע האמות הקדושות באומן ♦
סיפור מרגש ולא ייאמן על כוח צדיק האמת
וכוח נשמותיהן של ישראל

נחמן גלינסקי

"בכל"

בדרך כלל, אנו מביאים בשורות אלו קטע קצר מתוך הסיפור, כמין הבזק אור מתוך השורות הבאות, שתפקידו למשוך את הקורא לקרוא את הסיפור ולנסות להבין את הקטע המקדים והמתחולל בו.

אבל הסיפור החודשי לא זקוק לכך. ההתפעלות שתאחוז בקורא עת צלול למעמקי הסיפור, מזכירה את העמידה מול הנוף המרשים ביותר שקיים בעולם, עת הקריאה 'מה רבו מעשיך ה' נפלטת מאליה. תקראו, כבר תבינו.

'אני עוסק רבות עם בחורים', מתחיל ר' פנחס רובינסון בסיפורו. 'בעיקר כאלו שנפלטו מהמסגרת, ואני זה שמעניק להם אוזן קשבת ויד תומכת. מגיעים אליי סיפורים כואבים של בחורים שהסתבכו עם המסגרת הישיבתית ואיכשהו מצאו את עצמם ברחוב. אני עושה את המירב להשגיח על הבחורים הללו ומנסה להשפיע עליהם להתנהג כיאות, שישארו שומרי תורה ומצוות על אף התקופה הקשה שחולפת עליהם'.

לפני כשמונה שנים הגיע אליי מקרה כזה, בין שאר המקרים. יהודי מסויים פנה אליי ותיווך לי את 'אהרן', בחור שחווה קשיים גדולים עוד מה'חידוד', וכעת זקוק נואשות ליד מקרבת.

מהרגע שהכרתי את אהרן הוא התעקש שאקרא לו 'ארי' (השמות בדויים כמוכן) והבנתי שלפניי מקרה קשה יותר מהסטנדרט.

לארי הלז היו קשיים מיוחדים. הוא היה אגוז קשה, והצטברה אצלו מרירות עצומה לאור הקשיים העצומים שהיו מנת חלקו, עברו היה עשיר במסגרות שונות, שתמיד מצא את עצמו עף מהם לבסוף.

עשיתי ככל שביכולתי כדי להשפיע עליו נעימות וחמימות, ולהשגיח כמיטב היכולת שרצונו ומאווייו ישארו בחיי הקדושה, כדי שיגדל לתורה ועבודה כרצון בוראו והוריו.

תקופה קצרה לאחר תחילת עבודתו של ר' פנחס עם ארי הצעיר, התערור בו חשק עצום לפקוד את הציון הקדוש בעיר אומן.

לאחר בחינת כמה אפשרויות וההבנה כי לא יוכל לנסוע לשבת באומן אף שמאוד רצה, החליט ר' פנחס על נסיעה קצרה עם שהות של עשרים וארבעה שעות באוקראינה.

היה לו דבר מה חשוב לסדר לפני הנסיעה, ועד מהרה הוא הרים טלפון ליהודי ש'שידך' לו את ארי:

"שלום ר' אליהו, פנחס מדבר." הוא פתח את השיחה, ולאחר שהייה קלה המשיך: "רציתי לעדכן אותך שבימים הקרובים לא אוכל להיות אחראי על ארי. אני נוסע לגיחה קצרה באוקראינה, וכדאי שתחפש מישהו אחר שישגיח עליו בזמן הזה."

שקט נשמע מעברו השני של הקו. ניכר כי הדובר בורר את מילותיו, "אבל ר' פנחס" נשמע טון מתחנן, "אתה יודע את המצב, זה ממש מסוכן בשבילו להישאר לבד." ואז לפתע נזרקה חיות בקולו של ר' אליהו ובקול מתלהב הוא הציע את הרעיון שזה עתה עלה במוחו: "אולי בעצם תיקח את ארי איתך לאומן?"

אבל ר' פנחס היה מוכרח לצנן את התלהבותו. "זה עול קשה מדי בשבילי. אני לא מסוגל לקחת עליו אחריות במסע כזה. אני נוסע בשביל הנשמה שלי, רוצה להשתחרר מעט מן המחוייבות ולהיות בציון הקדוש עם ראש נקי. אני לא מסוגל להסכים להצעה, מצטער ממש."

ר' אליהו לא הסכים לוותר, והוא ניסה בכיוון אחר. "ר' פנחס, אתה חייב לעשות את זה. נשלם לך כמה שתמצא, העיקר שתיקח את ארי איתך. זה הצלת נפשות בשבילו, תעשה את זה, בבקשה!"

'טוב', ר' פנחס הסכים. ר' אליהו נכנס לסחרחרה של הכנות, דאג עד מהרה לכרטיס עבור ארי, וסידר במהירות את כל הנדרש. תוך עשרים וארבעה שעות ישב ארי סמוך לר' פנחס בבטן המטוס המוביל לעבר אוקראינה.

ר' פנחס החליט להשיג את המירב מהמצב הנוכחי, וניסה לחבר את ארי לנסיעה הקדושה שלהם. הוא הראה לו תמונות מההווה התוסס בציון הקדוש בימי ראש השנה, עשרות אלפי אנשים הנוהרים בכל סמטאות הרובע היהודי באומן, דוכנים המוכרים ספרים ואוכל לחג, ריקודים והמחאת כף, שופרות וטליתות, ושלל זוויות המציגות בחיות ובצבע מלא את האווירה הקדושה ומלאת החיות השוררת סביב הציון הקדוש.

וארי התלהב. בעולמו הצעיר תפסו המראות הללו מקום נכבד, והוא חיכה בכליון עיניים להגיע כבר לאומן ולהיפגש פנים אל פנים עם כל המוצג בתמונות...

ואז הם הגיעו לאומן. השעה, שעת לילה מאוחרת, מחוגי השעון נשמעים בבירור בשקט החריף, מחוויים על כי השעה שתיים כבר חלפה זה מכבר.

התאריך: ג' בשלח, עמוק באמצע החורף, בעיצומו של חודש שבט.

כפור שולט במרחב, שכבה של שלג קפוא מקדמת אותם כשהם יורדים מהטנדר. הרחובות שסביב הציון הקדוש מרוקנים מאנשים, הבניינים האדירים נמים את שנתם, רק פה ושם ניתן לראות כלב משוטט חולף ברחוב, וארי מתאכזב עמוקות. 'היכן כל האקשן?' הוא שואל את ר' פנחס.

ור' פנחס לא מבין, לא מבין את ארי הזוה. וכי הוא הראה לו 'אקשן'? האם אותם תמונות, בהם הוא ניסה להמחיש לו את ההווה הקדוש השורר סמוך לציון הקדוש ורוח הסהרה השוטפת את הבאים בשעריו, אקשן יקראו?

הוא ידע שהנסיעה עם ארי תהיה קשה. ידע שהוא נוטל על עצמו עול שלבטח יפריע לו בנסיעה המרוממת, אבל מה לעשות, זה המצב כרגע, ואם הוא זכה להביא בחור צעיר לציון הקדוש כדאי לנצל את ההזדמנות ולתת לו את התחושה הכי טובה כדי שינצל את הזמן כהוגן. 'תקשיב, ארי!' הוא מנסה בכנות. 'לא ניסיתי ללכות את דמיוןך במחשבות על אקשן ואווירה של שוק. בסך הכל רציתי להראות לך איזו אווירה של התעלות יש כאן באומן. איך האווירה הזו סוחפת לכאן עשרות אלפים שמיטהרים ומתקדשים בקדושה עליונה!'

'את הקדושה הזו', ממשיך ר' פנחס. 'אני מקווה שזוכה לחוש גם כעת, כשהציון כמעט שומם!'

'לך תתפוס טבילה במקווה ולאחריו נאמר את עשרת המזמורים יחדיו, מקווה שתזכה לחוש את התחושה הזו!'

אבל ארי מושך בכתפיו, במרדנות מה. "מאז הבר מצווה שלי לא הייתי במקווה. למה שעכשיו כן אלך?" ור' פנחס לא כל כך יודע מה לענות לו ואיך לשכנע אותו, והוא מחליט להניח לעניין לבינתיים. הם צועדים יחדיו אל המקווה של 'אהלי צדיקים' שמתחת לציון, ור' פנחס מחליט בליבו שקודם יטהר הוא ואחר כך יראה כבר איך למשוך גם את ארי.

ארי נעצר ברחוב, מחוץ לדלת המבנה ור' פנחס נכנס פנימה, בטילודין, הן תיכף הוא ייכנס למקום שלהבת, אל ארבעת האמות

סנה, איפה
אנחנו??? הנה
האנדרטיני
מסתובב בבקלה,
אינו מבין על מה
הקאומה. 'הגעט
לאומן', הוא
עונה. 'מה אומן?'
איך אומן?'
מדישי זועם, והנה
הנבון אינו יודע
מה לענות לו

המקודשות בקדושת ארץ ישראל, מקום מנוחתו של צדיק הדורות שורש כל הנשמות, אשר בכוחו לתקן את נפשותינו ונשמות כל הדורות!

ואז, רגע לפני שהוא נכנס לחדרי הרחצה, יוצא מתוכם יהודי אמריקאי שאת מראהו מגדיר ר' פנחס - 'שבאבניק'...

● 'לא חשבתי פעמיים, נזכר ר' פנחס. 'וביקשתי מהיהודי שפגשתי שיחזק את הבחור שעומד בחוץ: 'ש שם בחוץ בחור צעיר, קשה לו ללכת למקווה. תחזק אותו קצת, שיבין את גדולת הטבילה ויטכס לטבול' כך אמרתי ליהודי, ונכנסתי פנימה.

לא הקדשתי תשומת לב מרובה ליהודי הזה. באומן פוגשים המון פרצופים לא מוכרים, ולא שאלתי אותו אפילו לשמו. ביקשתי את טובתו לחזק את ארי, והמשכתי בהכנותי לקראת המפגש עם שורש נשמותי, רבי ומאיר דרכי.

יצאתי החוצה והנה אני רואה את השניים משוחחים. הצטרפתי לשיחה, והפטרתי בהתרגשות כי ברור לי שהמפגש ביניהם תוכנן כבר מששת ימי בראשית...

למעשה, בינתיים ארי הספיק כבר להשתכנע והוא נכנס במהירות למקווה. ירד וטבל עלה ונסתפג, וכך, בהרגשה מטוהרת נכנסו שנינו לציון הקדוש.

את התחושה הזו של הרגע הראשון בהיכל המואר כשמצבת האבן עומדת במרחק נגיעה, לא ניתן לתאר. כל הגעגועים של החודשים האחרונים מתנקזים לרגע הזה. נדמה שיותר מהאור ששוטף את היכל הציון לעומת העלטה שבחוץ, הרי שהנשמה מאירה וזורחת. התחושה היא שאוטוטו היא תרווה את הצימאון העצום שאוחז בה כבר זמן רב. ארי הוא 'כהן', ולכן נעמדנו במרחק מה מהציון, לפני הפתח בגג הציון המשמש כ'פתח טפח' עבור הכהנים החפצים לעמוד בתוך היכל הציון הקדוש, והתחלנו באמירת המזמורים.

ניסיתי להכניס את ארי לאווירה והתלהבות, וכך התחלתי לזעוק את המילים של התיקון הכללי כשארי מחרה אחריי.

'מכתם! צעקתי, והוא צעק אחריי 'מכתם! 'לדוד!, 'לדוד!'

מצבו של ארי היה די קשה. מאז גיל שלוש עשרה הוא לא היה במסגרת בתקופה העולה על שבועות בודדים, כבר בחיידר היו לו קשיים משמעותיים, והמצב הגיע לכדי כך שאפילו ה'עברי' (לשון הקדוש) שבפיו הייתה חלשה מאוד.

איכשהו צלחנו את אמירת עשרת המזמורים. ארי התלהב במעט, ואפילו הבטיח שאם הקשיים שלו יעלמו והוא יוכל לקרוא וללמוד כמו כל בני גילו הוא יחזור לציון הקדוש על ראש השנה.

למעשה, ארי לא הוסיף לומר דבר, ומיד לאחר אמירת המזמורים הוא יצא החוצה, לחפש קליטה סלולרית לטלפון שבידו. בשעות שנותרו לנו באומן הוא לא חזר פעם נוספת לציון, ובכך פחות או יותר הסתכמה הנסיעה שלנו לאומן.

תקופה לאחר אותה נסיעה פגשתי שוב את ארי והתעניינתי במצבו. הוא סיפר שאכן הייתה לו תקופה עלייה מסויימת לאחר אותה נסיעה, אבל היא כבר חלפה ועברה והוא חזר למצבו הקודם.

ניסיתי להסביר לו במשל לרופא שטיפל בחולה ונתן לו מרשם של תרופה מסויימת אותה עליו לקחת במשך ששה חודשים בבוקר ובערב. 'אם החולה לא יקח את התרופה במשך החודשים הללו וכי הוא יוכל לומר שהטיפול לא עזר? הטיפול הוא חד פעמי והוא מותנה בציות להוראות הרופא במשך תקופה! ניסיתי לטעון בפניו, אבל הוא לא היה מעוניין יותר מדי לשמוע את מה שבפי. נפרדתי ממנו במין תחושת החמצה..."

● 'אתה מכיר את המאורעות הללו, שנחקקים לך בתודעה, עד שאתה

מסוגל להיזכר בדיוק היכן הם קרו ומה היה מזג האוויר באותו זמן?!, שואל אותי ר' פנחס.

כזה היה הטלפון ההוא שקיבלתי, שעד היום זכור לי. עמדתי אז ב'שטיבלאך סאטמאר' שבבורו פארק.

היה זה בחודש אדר, כחודש לאחר הנסיעה לאומן. הטלפון שלי מצלצל, על הצג מספר לא מוכר.

'הלו?' ר' פנחס מתחיל את השיחה בסקרנות. כחכוח קל עונה לו, ומיד לאחר מכן התעשתות: 'אני מדבר עם הרב רבינצון?' הוא לא איית נכון את שם המשפחה, אבל ר' פנחס הבין שהשיחה ממוענת אליו. 'רובינטון, כן. פנחס רובינטון מדבר. ומי כבודו?'

וכאן מתגלגל לאוזניו של ר' פנחס סיפור מופלא, הנה הוא לפניכם.

● מוישי הוא אברך אמריקאי, אבא לכמה ילדים. הוא נכנס למשבר עמוק בעקבות סכום עצום של חובות שהסתככו בצורה איומה, ומצבו הכללי החל לרדת מטה מטה.

הכאב הגשמי השפיע עמוקות על נפשו של משה ועד מהרה התדרדר המצב עוד ועוד, עד שהבית כולו התפרק לשברי שברים, כשמהשה מוצא את עצמו לבד בעולם, נע ונד מטולטל ואבוד באופן נואש.

מצבו ברוחניות ובגשמיות, צנח במהירות, והוא החל מסתובב בעולם, כשלפתע הוא מצא את עצמו באוקראינה. לא, הוא לא הגיע כלל וכלל לשם מסע תפילה על קברי הצדיקים, אלא לשם בילוי והנאה, הוא סתם חיפש את עצמו בעולם.

באחת הלילות בהן שהה מוישי באודסה, הוא הוצרך לנסוע משם לעיר אחרת, והוא הרים טלפון לאחד מחבריו שהמליץ לו על נהג אוקראיני מסויים שמסיע יהודים רבים ומתמצא בהתנהלות מול יהודים. 'קח אותו, הוא נהג מצויין.'

מוישי אכן הזמין את הנהג המדובר, שהגיע אליו לאודסה ואסף אותו. מוישי סידר את פקלאותיו בתא המטען, והתיישב בניחותא בספסל האחורי של הרכב.

'אתה לא תאמין להמשך הסיפור, מספר מוישי לאחר מכן. 'כי גם אני בעצמי לא מאמין עדיין, אבל זה מה שקרה. התיישבתי באוטו ומייד נרדמתי. כשאני מתעורר אני רואה למול עיניי אותיות עבריות, הייתי בהלם!'

'נהג, איפה אנחנו???' הנהג האוקראיני מסתובב בבהלה, אינו מבין על מה המאומה. 'הגענו לאומן!', הוא עונה.

'מה אומן?! איך אומן?!' מוישי זועם, והנהג הנבוך אינו יודע מה לענות לו, 'לא יודע, הבנתי ממך שאתה רוצה לנסוע לאומן, ולקחתי אותך לכאן.'

מוישי רתח כולו. והוא רצה לברוח בזה הרגע מהעיר אליה כלל לא היה אמור להגיע. אבל אז הזדקרה למולו שלט עם המילה 'מקווה' והוא החליט שהוא זקוק למקלחת הגונה לשם התרעננות.

"בתור בחור הייתי פעם באומן עם כמה חברים, אבל לא התחברתי. וגם עכשיו לא היה לי אפילו צד להיכנס לציון. החלטתי שאני לא הולך להפוך עכשיו ל'עוד סיפור' של יהודי שהגיע לאומן ושינה את עורו. היה לי חשק משונה להיכנס למקווה, אבל היה לי ברור שמיד אחר כך אני חוזר למונית וממהר ליעד אליו הייתי אמור להיכנס מתחילה"

מוישי נכנס למקווה. ייתכן שכלל לא טבל בבור המים, ולאחר כמה דקות יצא משם. והנה, מולו מגיע אברך שמבקש ממנו בקשה תמימה. 'בחוץ יש בחור צעיר, תדבר איתו, תחזק אותו שילך למקווה!'

מוישי היה המום. מה האברך הזה רוצה ממנו עכשיו? וכי הוא יודע מהיכן הוא בא ולאן הוא הולך? האברך הזה בכלל מעלה על דעתו מה הוא עושה כאן באוקראינה, ועד כמה הוא כועס על כך שהגיע לאומן בטעות?

לא היה לו נעים לטורב, והוא יצא החוצה ומילא את חובתו בכפייה. לא היה לו בדיוק מה למכור לבחור, והוא העביר את הזמן עם 'קודים' מוכרים וידועים לכל. הוא חזר על המשפטים המוכרים כמו: 'אשריך', 'כמה ה' אוהב אותך ואת כל אחד' בלי להקדיש אפילו בדל מחשבה למילים היוצאות מפיו, והנה, לאחר כמה דקות מצטרף אליהם גם האברך עם הפאות הרטובות, ובמין אור שזכה, הוא מתחיל 'לשפוך' עליהם, עד כמה הפגישה ביניהם היא מתוכננת ומדויקת וכי הוא בטוח שהיא נקבעה כבר מששת ימי בראשית...

מוישי היה המום, הוא לא בדיוק ידע איך להתמודד עם מה שהאברך הנחית עליו ברוב התלהבות אבל הוא שמע את הדברים ולא ניסה לדחותם.

גם לאחר שהאברך וחבירו הבחור עזבו את המקום - לאחר שגם הבחור טבל במקווה - והם נכנסו להיכל הציון הוא נשאר נטוע על מקומו, מהרהר במילים שנאמרו לו. ואז הוא החל לשמוע את התיקון הכללי של האברך שנאמרה בצעקה ורוב התלהבות, ולא לקח זמן רב עד שהבכי תקף אותו.

בתחילה היה זה יבבה קטנה, כזו שהספיקה רק לפלוט יבבה מפיו ולשטוף את עיניו בדוק של דמעות, אבל אז הגיע גל נוסף. גל כזה ששטף את כל גופו ביפחות ובדמעות, ולאט לאט שטף את נשמתו וכל מה שהצטבר עליה בתקופה האחרונה.

הוא עמד שם ובכה, ובכה ובכה. צרותיו מתקלפים ממנו אט אט, שכבה אחר שכבה. דקה הצטרפה לדקה ושעה לשעה, ועד אור הבוקר הוא הרגיש מין טהרה, תחושה כזו שמזמן הוא לא הרגיש.

הוא פתח את עיניו, הביט על הציון הקדוש וכאילו גילה את המצבה מחדש. הוא התרפק על הפרוכת הקטיפתית, ובכי מחדש תקף אותו, כעת היה זה כבר בכי של היטהרות, בכי כזה שפותח בפניו שערים חדשים ונוסף אל תוכו כוחות מיוחדים.

"סוף דבר", שומע ר' פנחס רובינסון את הדובר מבעד לפומית הטלפון, "כיום, חודש לאחר אותו לילה, אני כבר נמצא בחזרה כאן בארה"ב, מאוחד עם משפחתי בדרך לעתיד טוב ומתוקן יותר, והכל בזכותך. בזכות הדיבורים התמימים שלך בלי שתדע אפילו מה זה גורם לי, ובזכות כוחו של אותו זקן דקדושה שאל ציונו לא רציתי בכלל להיכנס..."

ומה עם ארי?

גם כותב השורות שאל את אותה השאלה, ור' פנחס עונה ומספר: ישנה קהילה בלייקווד אשר לה שייכות עם עצותיו של רבינו הקדוש. לא מזמן נערכה נסיעה לקבוצה נכבדת ממתפללי בית המדרש אל עבר הציון הקדוש.

מידי יום שלישי התקיימה בבית הכנסת 'חבורת התבודדות'. בחבורה דיברו במשך זמן קצר על ענייני ההתבודדות, לפעמים מהספר הנפלא 'אשפוך לפניו שיחי מאת הגה"ח ר' אברהם יצחק כרמל זצ"ל, ולאחר שיחת הכנה כזו נסעו עם טנדר לאחת השדות שבאיזור למשך חצי שעה או שעה לשפוך לב כמים ולקיים לעובדה ולמעשה את הדיבורים שנשמעו בחבורה.

באחת החבורות הבחנתי באורה חדש שמשותף בחבורה ולא האמנתי למראה עיניי. ארי, או ר' אריה כפי הוא נקרא בקרב מכריו, ישב מולי, עם חולצה לבנה, כשפאותיו מציצים מאחורי אוזניו כשאר

היהודים בסגנון הליטאי שסביב השולחן!

לא האמנתי למהפך כזה, מן הקצה אל הקצה שיכל להתרחש אצל ארי. הוא כבר הספיק להינשא במשך הזמן, וזאת לאחר מסע ארוך שעשה ובה השתנה לגמרי, זנח את כל הרגליו הישנים וחזר לעצמו במלוא העוצמה, עד שכיום הוא אברך חרדי קלאסי העובד את ה' אלוקיו מתוך שמחה ושלווה הנפש, והוא מדגיש כל העת, כי הכל בזכות אותה נסיעה לרבינו הקדוש, עם אמירת אותו תיקון הכללי משונה...

ולסיום:

בתקופת הקורונה זכה ר' פנחס לבקר שוב בציון הקדוש. הוא ישב וניצל את זמנו בתפילה ולימוד. קבוצה של אברכים שהגיחה לפתע בהיכל הציון תפסה את תשומת ליבו ולאחר זמן קצר הוא הבחין כי הם כמעט ולא מבינים מה ועל מה צריך לעשות. הוא ניגש אליהם וקשר עימם שיחה קצרה. מתוך הדברים הוא הבין כי מדובר בנסיעה שאורגנה על ידי ארגון חסד בארה"ב המאגד תחתיו אברכים שבגזירת שמיים הוצרכו להפריד את החבילה, ובמסגרת נסיעה לקברי צדיקים באוקראינה הם זכו לבקר גם באומן.

ר' פנחס, שראה את היובש בו הם ניגשים לציון וממלמלים את התיקון הכללי הציע לפנייהם שהוא יספר להם כמה סיפורים שהוא חווה בעצמו הקשורים לציון הקדוש.

הוא לא זלזל בהם חלילה, הוא הבין כי הללו מגיעים בפעם הראשונה לציון, ואינם מבינים בדיוק מה מוטל עליהם, ולכן הם מבצעים את המוטל עליהם כמי שקפאו שד. הוא קיווה כי הסיפורים שיספר יעוררו את ליבם ויחברו אותם בפנימיות יתר לציון הקדוש והנעשה בו.

האברכים והמארגנים הסכימו להצעה בשמחה. 'עכשיו אנחנו הולכים לאכול ארוחה באחד המלונות הסמוכים לציון, וזה הזמן הכי מתאים לבוא ולספר', הם אמרו לו, ור' פנחס הגיע. וסיפר. סיפור אחד, סיפורו של מוישי...

הסיפור ריגש כל כך את שלושיהם האברכים שהשתתפו במסע, שמרוב התלהבות הם לא הוצרכו לשמוע שום סיפור נוסף, וכולם חזרו מיד לציון הקדוש ואמרו את התיקון הכללי פעם נוספת, עם ערגה מיוחדת וחיבור לבבי ופנימי.

תקופה קצרה לאחר מכן, כשהארגון ערך שבת התאחדות במתכונת מורחבת עם כמאה אברכים משתתפים, תהו המארגנים איזה דרשן להביא. לאחר התלבטות קצרה נזכרו כמה מהם בר' פנחס וסיפורו, והם מיד החליטו כי הוא האדם המתאים לבוא ולדבר בשבת. 'לא משנה כמה זה יעלה, האברך מאומן' חייב להשתתף בשבת ולספר את הסיפור!'. כמובן, ר' פנחס הגיע, וסיפר שוב את הסיפור.

וכחו של הזקן דקדושה ממשיך להניע גלים ולעורר נשמות מתרדמתם. ■

את התחושה הזו של הרגע הראשון בהיכל המואב כשנמצאת האבן עומדת במרחק נגישה, לא ניתן לתאר, כל הגעגועים של החודשים האחרונים מתנקזים לדגה הזה. דרמה שיותר מהר אוד ששוטף את היכל הציון לעומת העלטה שבחזן, הרי שהנשמה מאירה וזורחת.

יש לכם סיפור המתאים למדור? אתם מכירים סיפור מעניין על כוח הצדיק שיכול לחזק את הקוראים?

שלחו לנו לפקס: 02-5396363

או חייגו למס': 053-3183654

ותזכו לזכות את הרבים בחיזוק באמונת צדיקים!

כל סיפור יתקבל בברכה. (הפרסום יהיה תלוי בשיקולי המערכת)

כתבות
שפורסמו
בגיליונות
אבקשה
הקודמים
בתרגום
לאידיש

ארי שבתבורה

דער טיפער פארבינדונג צווישן די צוויי הייליגע ברידער און די שטארקע שעצונג וואס האט געהערשט צווישן זיי, ווען יעדער איז זיכער אז ער איז א פשוטער איד און דער צווייטער איז דער גרויסער צדיק און עובד... // איבער די חבורה 'קומי רוני' און דאס מקרב זיין די נפשות צום בעל תפילה // גאנצע טעג אינדרויסן פון ישוב מיט תורה, תפילה און התבודדות // דער ביטול הגמור צו רבינו הק' און די דביקות ביים אויספירן זיינע עצות // זיין וואונדערליכע גאונות און מעשי חסד // איבער זיין שווער ר' מרדכי קעז און זכרונות פון אנדערע אנ"ש פונעם פריערדיגן דור // זכרתי ימים מקדם

בילדער: ר' שמואל יצחק ראזנפעלד

אן אינטערעסאנטער שמועס מיט הרה"ח ר' נתן שפירא שליט"א איבער זיין גרויסן טאטן דער וואונדערליכער חסיד רבי אריה לייב שפירא ז"ל, דער ברודער פונעם גרויסן חסיד רבי שמואל שפירא ז"ל, צום יארצייט י"ח טבת תשנ"א - תשע"ח

ערנענטערנדיג זיך צום יארצייט פון הרה"ח ר' אריה לייב שפירא וואס פאלט אויס י"ח טבת, זענען מיר אריבער צו זיין זון הר"ר נתן שליט"א צו הערן אביסל איבער זיין גרויסן טאטן.
ערשטנס, ווי אזוי האט זיך אייער פאטער דערנענטערט צום אור פון רבינו הקדוש?
דאכט זיך מיר אז ער איז נתקרב געווארן דורך זיין גרויסן ברודער רבי שמואל שפירא. איך האב עס אבער קיינמאל נישט געהערט פון מיין טאטן ז"ל, וויבאלד ער האט קיינמאל גארנישט דערציילט פון זיך.

צי איז געווען עפעס א ספעציעלער קשר צווישן די צוויי ברידער?
יא, זיכער! זיי פלעגן שמועסן צוזאמען לאנגע שעות. מיין פאטער איז געווען זייער צוגעבונדן צו רבי שמואל און האט אים געפרעגט יעדע זאך.

מיין טאטע האט זיך אפילו אמאל אויסגעדריקט אויף זיין ברודער ר' שמואל: "ער איז גדול הדור!" אזעלכע רייד האט מען אויך געהערט פון ר' לוי יצחק ז"ל. דאס איז געווען ווען ר' שמואל איז קראנק געווארן און ר' לוי יצחק האט מתפלל געווען פאר אים, אויסדריקנדיג זיך צו די אנ"ש: "א דר"י פערטל וועלט שטייט אויף אים!" האט ר' שמואל צי'ק געפרעגט: "פון וואו ווייסט איר?" האט ר' לוי יצחק געענטפערט: "אויב איך זאג, ווייס איך וואס איך זאג" - - -

למעשה, מיין טאטע איז געבוירן געווארן אין יאר תרפ"ג און זיין עלטערער ברודער ר' שמואל איז שוין געבוירן געווארן אין יאר תרע"ג. ווען זייער פאטער ר' שלמה יצחק שפירא איז נפטר געווארן זונגעהייט איז מיין טאטע געווען א צען יעריג אינגל און ר' שמואל איז געווען ווי א טאטע פאר די גאנצע משפחה.

"כמים פנים לפנים", אויך זיין ברודער ר' שמואל האט אים זייער מכבד געווען און פלעגט זיך שטענדיג אינטערעסירן אין זיין וואוילזיין און אין די חבורה 'קומי רוני' וואס מיין טאטע האט געגרינדעט. אער זיי שיקן צו מיין טאטן, אמאל האט זיך ר' שמואל אויסגעדריקט: "מיר האלט מען פאר א צדיק - אבער מיין ברידער ר' לייב, ער איז דער אמת'ער גדול"...

אין מיין באזיץ פארמאג איך א בריוו וואס ר' שמואל האט געשריבן צום חסיד ר' הערשל וואסילסקי, וואו ער שרייבט אומגעפער אזוי: דער טשערניער רב האט זיך אמאל אויסגעדריקט: 'איך בין א פשוט'ער איד - אבער איך פארמאג א ברודער וואס איז א צדיק אמת און עובד ה' באמת'. פונקט אזוי איז ביי מיר, כ'האב א ברודער וואס איז א צדיק אמת און עובד ה' באמת.

ביים ציון הרשב"י אין מירון, האט מיין טאטע אמאל באמערקט זיין גרויסן ברודער ר' שמואל מתפלל זיין אריינגייענדיג אין אזא שטארקע דביקות, אז ער האט שטארק געציטערט פאר זיין געזונט. בליץ שנעל האט מיין פאטער ארגאניזירט א פרייליכן טאנץ, קאנצענטרירנדיג דעם רינג מיט די טענצערס ארום זיין ברודער, און אזוי האט ער אים אראפגעשלעפט פון זיין דביקות...

נאך אן עפיזאד וואס איבערצייגט די שטארקע נאנטשאפט צווישן די צוויי ברידער: דאס איז געווען ווען ביידע זענען צוזאמען געזעסן נעבן דעם בארימטן צדיק ר' לייב זוסמאן. ר' לייב האט געזאגט פאר מיין פאטער: "דו דארפט זיך לערנען פון דיין גרויסן ברודער ר' שמואל!", האט ר' שמואל געענטפערט אויפן ארט: "מיין ברודער ר' לייב איז זייער גרויס, ער דארף גארנישט לערנען פון אנדערע!!!"

ווען מיר זענען געזעסן שבעה אויפן טאטן, האט אונז ר' אהרן קרעמער (דער פאטער פון יבדלחט"א הרה"ח ר' שמואל משה) געזאגט: "איך האב געקענט דיין טאטן און אויך זיין חשוב'ער פאטער ר' שלמה יצחק - ער איז ממש געווען געראטן אין זיין טאטן מיט זיין צדקות!" אויך דער גאון ר' משה שמואל שפירא, אונזער פאמיליע קרוב (זיין ברודער איז געווען דעם טאטנס שוואגער), האט געזאגט ביי די שבעה: "גאנץ משפחת שפירא זענען צנועים - אבער ר' לייב איז געווען ספעציעל אין די מידה!"

איך האט פרייער דערמאנט דעם 'חבורת קומי רוני', וואס איז געווען זיין ציל ביים גרינדן די חבורה?

איינע פון די מטרות איז געווען צו היטן די אלטע ניגונים פון די אנ"ש זאלן נישט פארגעסן ווערן, ווי ער ברענגט אין א מעלדונג וואס ער האט געשריבן בשעתו איבערן גרינדן די חבורה (זע קעסטל).

די 'חבורה' האט זיך אנגעפאנגען מיטן סערווירן עסן און 'סחלב', ער האט נישט אנגעהויבן רעדן איידער יעדער האט געהאט וואס צו עסן און טרינקען, און נאר דאן האט ער אנגעפאנגען דעם שיעור.

ווען מען האט אים געפרעגט פון וואו ער פארמאגט געלט פאר אלעם, האט ער געענטפערט: "ס'איז דא א נדיב וואס צאלט עס..." אבער ווען מען האט אים געפרעגט: "ווער איז דער נדיב?" האט ער זיך ארויסגעדרייט זאגנדיג: "וואס איז א חילוק ווער איז דער נדיב?!" ווען ער פלעגט עס אמת'דיג צאלן פון זיין מאגערן טאש...

אויב מיר רעדן שוין וועגן זיינע ניגונים, וויל איך דערציילן אז אין זיין לעצטן יאר, ביי די באקאנטע מלחמה מיט איראק ווען עס האט דאן געהערשט א געפערליכע שרעק, איז מיין פאטער געגאנגען צו אן אראבער און האט אים ספעציעל באצאלט כדי ער זאל אים אויסלערנען "אן איראקער ניגון". און פארוואס? ווייל רבינו ברענגט אין תורה כ"ז: "כשיש ח"ו איזה זירה וצרה לישראל מאיזה עכו"ם - אזי טוב לנגן הניגון של אותה העכו"ם שמיצר להם ח"ו". דערנאך האט ער אויסגעלערנט דעם ניגון אין די חבורה 'קומי רוני'. איך זעלבסט געדענק שוין נישט דעם ניגון.

מיר זעען דא טאקע די גרויסע אמונה און ביטול הגמור צום דעת רבינו ז"ל.

אפילו ער איז געווען א גרויסער תלמיד חכם און למדן, דאך האט ער זיך געפירט מיט א גאנצע פשיטות. צום ביישפיל: דער רבי פלעגט אסאך רעדן איבער די גרויסקייט פון בעטן תחינות און בקשות. ביי אונז אינדערהיים איז געווען אן אלטער סידור וואו עס איז געווען פארשידענע תחינות פאר פרויען, זייער פשוט'ע תפילות. אויך די דאזיגע תפילות פלעגט מיין טאטע זאגן מיט א געוואלדיגע תמימות און פשיטות...

איבערהויפט האט זיך עס דערקענט ביי התבודדות און ארויסגיין אינדרויסן פונעם ישוב, וואו ער איז געווען א שטארקע חידוש: געוויסע תקופות פלעגט ער ארויסגיין אין פעלד און פארווילן דארט דורכאויס דעם גאנצן טאג, ער פלעגט ארויסגיין צופרי מיט א זאק ספרים צום ריכטונג פון די פעלדער אינדרויסן פון שטאט, און האט זיך צוריקגעקערט נאר בינאכט. און דאס אלעס טראץ וואס ער איז שוין אויפגעווען זינט דעם פריערדיגן חצות הלילה!
ר' שמואל האפמאן האט מיר דערציילט:

"איך בין אמאל אנגעקומען קיין מירון און כ'האב זיך אוועקגעזעצט אויף א באנק אינעם היכל הרשב"י. און אט דערנענטערט זיך צו מיר דער יונגערמאן ר' לייב און אינטערעסירט זיך אין מיין וואוילזיין..."

דערנאך האט ער מיר אפילו פארגעשלאגן א פלאץ צו נעכטיגן אין זיין צימער אין חצר פון מערה.

"צופרי זענען מיר צוזאמען ארויס צו התבודדות אין די פעלדער, ווען ער נעמט מיט זיך א זאק ספרים, דארט האבן מיר געלערנט ביז מיטאג. פלוצלינג האב איך צו מיין שרעק באמערקט א ריזיגן שלאנג וואס דערנענטערט זיך צו אונז.

"ר' לייב! וואס טוט מען?" האב איך געשריגן דערשראקן צוליפנדיג צו אים... אבער דיין פאטער האט געענטפערט רואגי: "דער שלאנג גייט דאך אויספירן זיין שליחות, וואס האט עס מיט אונז?" און טאקע, דער שלאנג איז אריבער ממש נעבן אונז אבער האט אונז נישט צוגערירט. דיין טאטע האט קיין רגע נישט מסיח דעת געווען פון לערנען און אפילו נישט אויפגעהויבן די אויגן צו באטראכטן דעם שלאנג...

"דערנאך האט מיר ר' לייב געפרעגט: "וויילסט עסן מיטאג?" ווען איך האב געענטפערט פאזיטיוו, האט ער מיר געגעבן א "סאפיי" נאש וואס ער האט ארויסגעצויגן פון זיין זעקל, און מיר האבן פארגעזעצט דאס לערנען - - -

"ס'איז מיר זייער שווער געווען פארצוזעצן אין פעלד אזויפיל צייט, האב איך זיך צוריקגעקערט צום היכל הרשב"י, אבער ר' לייב איז געבליבן אין פעלד ביזן אוונט!"

איך אין ירושלים פלעגט ער ארויסגיין אינעם פעלד נעבן 'מוצא' און בלייבן דארט ביז ביינאכט. מיט זיין באוואוסטן שארפקייט האט ער אפילו אמאל געזאגט בדרך צחות: "איך בין דער 'ראש ישיבה' פון מוצא... פון אלע ביימער..." אין די קאלטע ווינטער טעג האט ער זיך געטראפן א פלאץ אין א הייל נעבן די מוצא פעלדער...

"אינדערהיים אדער אין פעלד" האט דאך רבינו הק' געזאגט, און טאקע אויך אינדערהיים, ווען ער פלעגט זיך דינגען א דירה, פלעגט ער ערשט זארגן צו האבן א 'התבודדות צימער'.

הרה"ח ר' משה קרעמער האט מיר דערציילט אז ווען ער איז געווען א בחור איז מיין טאטע צוגעקומען צו אים און אים געבעטן אז ער וויל באשטימען מיט אים א חברותא ספעציעל "לדבר מעלמא דאתי"... און אלס "מתן שכרה בצידה" וועט ער אים פראבירן אריינלייגן אין די צדקה ליסטע פון ר' יוסף ערליך אויף וואס מיין טאטע איז געווען ממונה.

די חברותא איז טאקע צושטאנד געקומען. דערציילט מיר ר' משה אז עס איז געווען איין שבת וואו ער האט גערעדט מיט אים אזעלכע פייערדיגע דיבורים וואס איז אים אזוי שטארק אריין אין די ביינער, אז ער געדענקט עס נאך גוט עד היום הזה - - -

נאך א ביישפיל צו זיין גענצליכן התבטלות צו דעת רבינו, איז מיט זיין מסירות נפש צו מקיים זיין דעם רבינ'ס ווארונג נישט צו האנדלען מיט דאקטוירים. דערין איז ער געווען זייער פארזיכטיג און האט זיך קיינמאל נישט באראטן מיט זיי, אויסער א ציין דאקטער וואס ר' לוי יצחק האט אים געזאגט אז מען מעג גיין צוליב פארשידענע טעמים.

ווען זיין קרוב דער גאון ר' יוסף שלום אלישיב ז"ל האט אים אמאל געפרעגט פארוואס די ברסלב'ער חסידים גייען נישט צו קיין דאקטוירים, האט ער אים ערקלערט באריכות דעם גאנצן ענין בטוב טעם ודעת, אז הרב אלישיב האט שפעטער געזאגט פאר זיין אייניקל: "איך בין ממש ארויס פון התפעלות ווי ער האט מיר ערקלערט דעם דעת פונעם

ברסלב'ער רבי מיט אזא קלארקייט!"

דער דאווענען אויף יעדע זאך איז געווען ווי זעלבסטפארשטענדליך ביי אים. אמאל איז מיין ברודער'ל קראנק געווארן, האט זיך מיין פאטער אוועקגעשטעלט אין זייט און געדאוונט עטליכע מינוט. דערנאך האט ער זיך אויסגעדרייט און געפרעגט מיין ברודער'ל: "ס'טוט דיר נאך וויי?" ווען ער האט געענטפערט פאזיטיוו, האט ער זיך ווידער אוועקגעשטעלט דאווענען, און אזוי ווייטער ביז ער איז אויסגעהיילט געווארן... די סגולה פון תפילה איז געווען ביי אים פשוט.

די יסודות'דיגע עבודה פון אויפשטיין חצות איז געווען ביי אים איינגעווארצלט און ער איז זייער נזהר געווען דערין. יעדע נאכט ווען ער פלעגט זיך לייגן שלאפן האט ער זיך צוגעגרייט עטליכע וועק-זייגערס ביז ער איז געווען זיכער אז ער וועט זיך טאקע אויפועקן חצות.

טאקע דערפאר האט ער זיך טאקע ווייניג באטייליגט ביי חתונות כדי עס זאל אים נישט שטערן אויפצושטיין חצות. דאך זענען געווען מאלן וואס צוליב די טרדות איז ער געגאנגען שלאפן שפעט און דאן איז אים גענוג געווען א קארגע שעה שלאפן. אויך אין אזא נאכט פלעגט ער אויפשטיין ווי א לייב צו זיין עבודה זאגנדיג: "מען דארף דאך אויפשטיין..." און אזוי האט ער פארגעזעצט זיין גאנצן סדר היום ביז פארנאכט. איינמאל האט ער מיר אפילו דערציילט אז ער האט א קבלה אז דער רבי פלעגט שלאפן בלויז איין שעה...

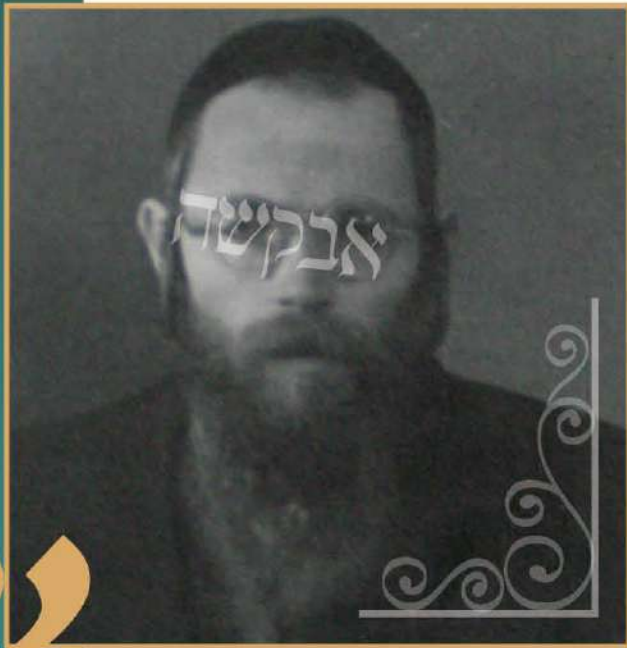
בכלל פלעגט ער זייער ווייניג עסן און שלאפן, אבער פאר אנדערע האט ער געזארגט ביזן סוף. אונזער הויז איז געווען ווי א קליין 'הכנסת אורחים' און ער פלעגט אריינברענגען אינדערהיים צובראכענע היימלאזע מענטשן און האט זיי געגעבן צו עסן און טרינקען. ער פלעגט זיי געבן א געפיל אז זיי טוען אים ממש א טובה אז זיי עסן, זאגנדיג זיי: "איך דארף דאך פטור ווערן פון די אלע עסן, טוט א טובה און עסט..." ער האט געטון ספעציעלע מעשי חסד. כ'געדענק אז איינמאל האט מען געקויפט פארן שטוב א נייע טיש און בענקלעך, אבער אין א העלן טאג איז עס פלוצלינג פארשוואונדן געווארן פון הויז... ווען מיין ברודער האט אים געפרעגט "וואו זענען די נייע טיש און בענקלעך?" האט ער געענטפערט: "אין גוטע הענט..." דערנאך האט אונז איינער פון די אנ"ש דערציילט אז מיין טאטע האט אים דערלאנגט די מעבל זאגנדיג: "ביי מיר איז עס איבריג, איך דארף עס נישט..." אזוי אויך פלעגט ער שטענדיג זארגן אז די נויטבאדערפטיגע זאלן האבן א גוטן שטאנד און פרנסה. ער האט פארמאגט א ליסטע פון אלע נצרכים און ער פלעגט זיך דרייען אין די געשעפטן מברר זיין ווער דארף וואס.

אן עקסטערע עבודה האט ער געהאט מיטן צוהעלפן בויען אידישע שטיבער. נאך זיין פטירה האב איך געטראפן צווישן זיינע צעטלעך א ליסטע פון 71 מענטשן וועמען ער האט געטראפן זייער באשערטע...

א איד האט מיר דערציילט אז מיין טאטע איז געווען זיין שדכן. ווען ער האט געוואלט באצאלן ווי איינגעפירט צו צאלן פאר שדכנים, האט זיך מיין טאטע קעגנגעשטעלט בכל תוקף זאגנדיג: "אז דו וועסט עוסק זיין אין ספרי רבינו וועט עס זיין מיין באצאלט..." א צווייטן איד האט ער געזאגט: "ברענג מיר נאך איינער וואס דארף א שידוך און

צורה פתוחה

ר' אריה לייב בערער (באריכות)

געוויסע תקופות פלעגט ער ארויסגיין אין פעלד און פארוויילן דארט דורכאויס דעם גאנצן טאג, ער פלעגט ארויסגיין צופרי מיט א זאק ספרים צום ריכטונג פון די פעלדער אינדרויסן פון שטאט, און האט זיך צוריקגעקערט נאר ביינאכט, און דאס אלעס טראץ וואס ער איז שוין אויפגעווען זינט דעם פריערדיגן חצות הלילה!

דאס וועט זיין געהאלט... מיט מסירות נפש ממש פלעגט ער זאגן שיעורים און מקרב זיין נפשות. יעדן שבת נאכמיטאג פלעגט ער גיין פון מאה שערים ביזן קאטאמאן געגנט און צומאל ביזן רמות געגנט, א וועג פון איבער א שעה - אלעס כדי צו פארשפרייטן דעת רבינו. אין שבת האט שטארק גערעגנט אבער ער האט זיך נישט דערשלאקן און איז געגאנגען אין די רעגנס... ר' נחמן בורשטיין האט אים געפרעגט: "פארוואס גייסטו אין אזעלכע שטארקע רעגנס?" האט אים מיין טאטע געענטפערט: "קיינער וועט מיר דאך נישט אפגעבן דעם היינטיגן טאג צו זאגן שיעורים..." זיין גאונות אין תורה און אין ספרי רבינו איז געווען געוואלדיג. איינער פון די אנ"ש האט מיר דערציילט אז ער האט זיך געקענט אפשטעלן ביי איין טעיף פון ספר המידות נאנט צו א שעה. כ'געדענק אז איין יאר ל"ג בעומר, ווען עס פאלט אויך אויס זיין מאמע'ס יארצייט ע"ה, האט ער געלערנט די תורה "לכו חזו" און האט שווער געמאכט דערויף אסאך קשיות און דערנאך עס פארענטפערט מיט איין וואונדערליכן תירוץ.

אויך האט מיר ר' בנימין רייס דערציילט: איך האב אמאל געהאט א שווערע קשיא אין א געוויסער 'לקוט ראובני' און איך האב געפרעגט ר' גדליה קעניג אבער ער האט נישט געהאט קיין ענטפער. בין איך געגאנגען צו דיין טאטן און ער האט מיר געענטפערט: "געב מיר אפאר טעג צו קענען ענטפערן". נאך אפאר טעג איז ער געקומען צו מיר מיט א וואונדערליכן פשט...

א ספעציעלער וואונדער איז געווען ווי ער פלעגט פארענטפערן קושיות אין גמרא לויט מכתבי מוהרנ"ת אין עלים לתרופה. אויך האט מיר מיין ברודער דערציילט אז דער טאטע האט געהאט געשריבענע חידושים אויף גאנץ ש"ס, אבער זיי זענען פארלוירן געגאנגען.

און טראץ וואס ער איז געווען אזא געוואלדיגער גאון איז ער געווען א נחבא אל הכלים און איז אנטלאפן פון יעדן שאטן פרסום. ווען מען האט אים אמאל גערופן 'הרב', האט ער געזאגט: "וואס? איך בין א רב? איר זענט רבנים!" אמאל האט איינער פון די אנוועזנדע זיך צושריגן אויף אים בשעת ווען ער האט געזאגט זיין שיעור. מיין טאטע האט געדולדיג געשוויגן ביז ווען יענער האט זיך בארואיגט און ער האט ווייטער פארגעזעצט דעם שיעור ווי ס'וואלט גארנישט פאסירט. נאכן שיעור איז ער אפילו צוגעגאנגען צו אים מיט ליבשאפט ווי יענער וואלט אים גארנישט געטון.

ער האט געהאט א שטארקע ענין זיך צו פראבירן טובל'ען ש"י טבילות ווי דער רבי זאגט אין ספר המידות (ראה ל"ז און ח"ד ל"ח). אויך זיין פטירה איז געווען ביים זיך מטהר זיין אין מקוה.

מיין ברודער ר' מרדכי האט מיר דערציילט אז אמאל איז זיין טאכטער געלעגן קראנק אין שפיטאל און מיין טאטע איז אים געקומען באזוכן. ביים ארויסגיין איז צוגעקומען צו אים א איד וואס האט געבען אויך געהאט א טאכטער דארט, און האט געבעטן א ברכה. מיין פאטער האט זיך אנגעפאנגען אינטערעסירן אין איר צושטאנד און אינצווישן האט דער איד אריינגעווארפן אז זיין טאכטער דארף מארגן אריבערגיין אן אפעראציע.

מיין טאטע האט גלייך געזאגט: "מען דארף נישט קיין אפעראציע! בעז"ה וועט זי האבן א רפואה שלימה!" צומארגנס פאר די אפעראציע, מאכנדיג די לעצטע טעסטן, האבן די דאקטורים טאקע אנטדעקט אז עס פאדערט שוין בכלל נישט די אפעראציע... יארן שפעטער האט דער איד געזאגט צו מיין ברודער: "די דאזיגע טאכטער איז דיין טאטנ'ס טאכטער, אין זיין זכות איז זי אויסגעהיילט געווארן..."

א צווייטער איד האט זיך דערוואוסט פון די מעשה און ער האט אויך פראבירט זיין מזל בעטנדיג א ברכה... אבער מיין טאטע האט זיך ארויסגעדרייט: "וואס? איך קען בענטשן?! כ'בין נישט קיין רב..." דער צושטאנד פון יענעם איד האט זיך ליידער פארפלאנטערט רח"ל. ויהי לפלא.

אן אינטערעסאנטע עפיזאד האט מיר דערציילט הרה"ח ר' יעקב מאיר שעכטער: דאס איז געווען יונגערהייט ווען ער איז געפארן קיין מירון מיטן באן און די קינדער דארט האבן ארומגעשטיפט ווי געווענליך פראבירנדיג ארויסשטעקן זייער קאפ פון פענסטער... ווען די באן איז אריבערגעפארן שמאלע געסלעך נאנט צום וואנט, איז מיין טאטע געשטאנען היטן די קינדער זאלן צוריק אריינשטעקן די קעפ. די קינדער זענען פארשטייט זיך נישט געווען צופרידן, זיי האבן נישט פארשטאנען וואס דער דאזיגער איד וויל פון זיי.

פלוצלינג איז געשען עפעס וואס האט געמאכט ששון ושמחה ביי די קינדער. מיין טאטע האט דאן אנגעהאט א נייער טייערער הוט, און אינמיטן וועג איז דער הוט ארויסגעפאלן פון באן אינדרויסן אויף די פעלדער... און ווי אינטערעסאנט: אויפן וועג צוריק האבן זיי געטראפן אן אראבישער פעלדער, און צווישן זיינע זאכן איז זיך רואיג געלעגן דעם טאטנ'ס הוט וואס האט זיך גלייך צוריקגעקערט צום אייגנטימער פאר א נישטיגע סומע... ווען מיין טאטע דריקט זיך אויס אז אין זכות פון זיינע תפילות איז זיין נייע הוט צוריקגעקומען אויף א וואונדערליכן וועג...

הילד שנרדם בביתן האגיה

המסדרון הוא שם לב לחדרון קטן וצדדי שם היתה מנחת פריית ועליה ספר, נחום פתח את הספר, ו... שכח לגמרי היכן הוא נמצא. הוא שקע כל כלו בקריאת הספר עד שמרב עיפות - פשוט נרדם על הספר. לאחר שעתים של הפלגה, בה נהנו הילדים לראות את הים האינוסופי, חזרה האגיה אל הנמל, הילדים עלו לאוטובוס ויצאו לדרך...

לאחר מחצית השעה קפץ לפתע מוישי ממקומו - "היכן נחומ'ל?" - קרא בבהלה, "הרי הוא ישב לידי בדרך לים, לאן הוא נעלם פתאום!" מוישי רץ אל המשגיח, וספר לו שנחומ'ל נעלם!! המשגיח הורה מיד לנהג להסתובב בחזרה לכיוון הים, ומהר לעדפן את אביו של נחום שבנו נאבד. המשגיח חיג אל רב-החובל של אגיה הטיול, והלה הרים את הטלפון: "מה נשמע?" המשגיח ספר לו על העלמותו של נחום - "נעלם לנו ילד עם פאות שחורות וחלצה משבצת! אתה יכול לבדק אם הוא נשאר באגיה?" רב החובל מהר לסרק את ספון האגיה, לאחר שלא מצא שום ילד, הוא התחיל לחפש בבטן האגיה, אך העלה חרס בידו...

לאחר מספר שעות של חפושים התעורר לפתע נחום משנתו העמקה, הוא פקח את עיניו ולא הצליח להבין היכן הוא נמצא... רק לאחר מספר דקות הוא קלט שישן לו בשלוחה בחדרון צדדי באגיה הטיול... הוא יצא מהחדרון, ולפתע הבחין בו רב החובל שהמשיך לחפש אותו בכל פנה... "היכן היית?" - לא האמין רב החובל למראה עיניו - "בכל הנמל מחפשים אותו, כבר הפכו כל אבן, צותות צוללנים כבר מחפשים אותך מתחת לפני המים... בא מהר אחרי!" רב-החובל מהר להתקשר אל אביו של נחום ובשר לו בשמחה: "האוצר שלך נמצא! הוא היה פשוט עיף, ונרדם לו בבטן האגיה בפנה צדדית..."

אי אפשר לתאר את הדמעות, את השמחה וההתרגשות שהיו באותה פגישה בין הבן לאב... "נחום שלי, כל כך

החדר חשוף, הבית שקט, כל אחיו ואחיותיו כבר שקועים בשנה עמקה, אך נחומ'ל לא מצליח להרדם, הוא כבר נסה לספר כבשים, הוא חשב על תחית המתים (כמובא בספר המידות), אך עדין, ההתרגשות שלו לא מניחה לו לעצם עין. מחר בבקר זה הולך לקרות! מחר עתיד נחום יחד עם כל ילדי חבורת "מחפשי הנחל", להפליג יחד בספינה בים הגדול. לבסוף, פנראה לפנות בקר, נרדם נחומ'ל, וכשאמו העירה אותו הוא לא הבין למה הוא כל-כך עיף...

חבורת "מחפשי הנחל" סימו יחד את הספרים לקוטי עצות, שבחי הר"ן וספורי מעשיות, בהם עסקו זה תקופה ארכה, ולרגל סיום הספרים הקדושים, הפתיע אותם המשגיח בטיול מענין, בסיום החברה שביום רביעי הכריז המשגיח, כי הם עומדים לנסע לכיוון הנמל, שם תמתין להם אגיה גדולה שתפליג אל תוך הים.

יום רביעי בבקר, לאחר התפלה כבר חכוכל הילדים בפתחה הקרובה לבית הפנסת, וכשהגיע לבסוף האוטובוס, מהרו לתפס מקומות, נחומ'ל התישב לצד חברו מוישי, וכבד אותו בנדיבות, ביחד הם נצלו את הדרך בלמוד של הספר "ימי מוהרנ"ת".

לאחר שעה ארפה הם הגיעו אל נמל הים, המשגיח ירד כמובן לבדק שאין מצויים מכשולות בדרך לאגיה, וקרא לילדים לרדת. הילדים צעדו יחד לעבר האגיה שהמתינה להם בדממה, רב החובל כבר חפה להם בחיוף על פבש האגיה והזמין אותם לעלות אל הספון, הילדים נהנו לראות את המים האינוסופיים, ועקבו אחר רב החובל שנתק את האגיה מהחוף. הספינה הפליגה לדרך...

נחומ'ל קצת הסתקרן לראות כיצד בנויה האגיה, כמה קומות יש בה ומה יש בהם, הוא ירד בשקט במדרגות היורדות אל קומת המרתף של האגיה - ללא שאף אחד ישים לב, והתחיל לטיל בין החדרים. הוא ראה את חדר הפנועים, ומהצד השני הבחין בחדר הציוד, בסוף

דאגתי לך, אין לך משג... להיכן נעלמת? נס שלבסוף חזרת בריא ושלם" לאחר מספר ימים התקיימה סעדת הודאה שבה הזמן רב- החובל יחד עם כל ילדי החבורה... "שימו לב" - אמר רב-החובל שהתפכד לשאת דברים - "כל החפושים לא הועילו מאומה, רק כשנחום התעורר ונסה להבין בעצמו היכן הוא, מיד מצאתי אותו והחזרתי אותו לאביו..."

ילדים יקרים!

הספור שקראתם הוא משל יפה על דורנו. כלנו נאבדנו מאבינו, מה' יתברך, על ידי מדות רעות ושאר עוונות ותאוות רעות. רב החובל מרמז על הצדיק שמחפש אותנו ומנסה לקרבנו להשם יתברך, ואלו אנו ישנים בשלוח בבוטן האניה. נכון, אנחנו לומדים בחידור ומתפללים שחרית מנחה וערבית, אבל בכל זאת, כל זמן שאנו לא זוכים לעבד את השם יתברך בהתעוררות פראי, באהבה ובריאה, עדין אנחנו נדמים כישנים ורדומים, כפי אמר רבנו (תורה ט') "יש בני אדם שישנים את מיהם, ואפלו שנדמה להעולם שהם עובדים את ה' יתברך ועוסקים בתורה ובתפלה, אף על פי כן, כל עבודתם אין לה' יתברך נחת מהם, כי נשאר כל עבודתם למטה ואין יכול להתרומם ולהתעלות למעלה". כל זמן שנאבדנו ואנו ישנים, הצדיק מחפש אותנו ושואל ומבקש: "היכן נחומ' שלי? היכן שרוליק' שלי?" אף אנו לא מרגישים כלל שנאבדנו, נדמה לנו שהכל בסדר, אנו ישנים וחולמים חלומות נעימים... וכלל לא זוכרים שבכל לילה הקדוש ברוך הוא שואג כארי: "אוי לי שהגלתי את בני לבין האמות". אף אם נחפש את הצדיק, אפלו אם נחפש אותו רק קצת, מיד הוא ימצא אותנו ויוכל לקרבנו לה' יתברך. כמו נחומ'ל שכשהוא התעורר משנתו וחפש דקות ספורות את רב-החובל, מיד מצא אותו רב-החובל והחזירו לאביו...

רבנו הקדוש אמר פעם: "אלו היינו רואין אוצר היינו רצים בודאי אליו, והיינו חופרים ומלכלכים עצמנו ברפש וטיט בשביל לחתור אחריו ולמצאו, והלא אני אוצר של יראת שמים, ומדוע לא יהיו להוטים ורצים אחרי לקבלו. ושאלו את רבנו: "איך אפשר למצאו

ולקבל ממנו?" והשיב: "עם הפה והלב צריכים לחתור ולבקש" (חיי מוהר"ן רצ"ה). כל-כפי הרבה אנשים בעולם מחפשים שיהיה להם כסף ונוסעים ממדינה למדינה, ומסתובבים בדרכים לא דרכים, הכל הם עושים, העקר - למצא כסף וזהב, אולם ברב המקרים המאמצים שלהם הולכים לטמיון, כי בסוף בדרך כלל לא יוצא שום דבר מכל החפוש. וכפי אמר רבי נתן: "אם תבקשנה ככסף וכמטמונים תחפשנה אז תבין יראת ה'" שצריכין לבקש את דרכי הקדשה בבקשה וחפוש גדול כמטמונים וככסף, ויציר האדם בדעתו, כמה היה מבקש ומחפש אלו היו אומרים לו שבכאן ימצא אוצר בודאי". ומבטיח רבי נתן - "ואם יחפש כפי את הצדיק האמת שעל ידו יבא לכל טוב, יזכה למצא אותו ולהתקרב אליו ויזכה לכל טוב!" (ברכת

הריח ד' אות מ"ב).

רבי נתן לא רק אמר שצריכין לחפש את הצדיק, אלא הוא עצמו גם כן חפש את אור הצדיק כל ימי חייו, היה זה פעם בסעדת שבת קדש, רבנו ז"ל אמר אז תורה עמקה לתלמידיו הקדושים. לאחר הסעדה חזרו התלמידים לביתם, אף תלמיד אחד לא הלך לישן. היה זה מוהרנ"ת. הוא הלך לנהר ה'בוג' הזורם בפרסלב, ושפך שיחו לפני ה' כל הלילה, וכפי אמר "בברסלב בוערת אש קדשה, רבונו של עולם, הבער את האש עמק עמק בלבי פנימה!" כפי המשיך רבי נתן לחפש את אורו של הצדיק עוד ועוד, ולכן זכה דוקא הוא להבין את דברי רבנו יותר מכל שאר תלמידיו של רבנו, כמו שהעיד רבנו בעצמו...

גם אנו - ילדים יקרים - עלינו לחפש ולבקש מה' יתברך שיקרבנו אל הצדיק האמת, וכמה שיותר נחפש, כפי נמצא יותר ויותר בלי שעור. נכון שאנו כמו ישנים, אבל דוקא לכן עלינו להתגבר מתוך השנה ולחפש את אורו של רבנו, כפי אמר רבי נתן: "על משכבי בלילות בקשתי את שאהבה נפשי" הינו 'על משכבי בלילות' זה בחינת שנה ולילה, ועל כן אז צריכין לחפש ביותר אחרי הצדיק האמת". אף איך נחפש את הצדיק? ברחובות ובכבישים? מלמדנו רבי נתן שהעצה הפשוטה והקלה לחפש את הצדיק היא פשוט לבקש מה' יתברך: "רבנו של עולם, אני חפץ ומשתוקק להתקרב להצדיק האמת, לרבנו ז"ל".

חפש את הצדיק

מאמר

שצריכין לבקש את דרכי הקדשה בבקשה וחפוש גדול כמטמונים וככסף, ויציר האדם בדעתו, כמה היה מבקש ומחפש אלו היו אומרים לו שבכאן ימצא אוצר בודאי

הצלה ברגע האחרון

שאינו לבאר בכתב, 'והכל בזכות הבעל תפלה האמתי וצ"ל שעומד ומתפלל בעד כל ישראל בכלל, בעד זרע קדשו בפרט' (כלשונו רבי נתן ברסקי בתאור נסיעתו)

בשעה תשע בערב התחילו להתארגן, העמיסו את העגלה, ובשעה 10 יצאו מהעיר לובלין אל עבר תחנת הרכבת, כשחבריו חסידי ברסלב מליים אותו. משפחת ברסקי יורדת מהעגלה, השעון מורה על השעה אחת-עשרה וצפירת הרכבת המגיעה מורשה נשמעת ברמה, בני המשפחה עולים בזריזות ונפרדים מהעיר, לעולם.

חבריו שעמדו על הרציף ונופפו לו לשלום, לא העלו על דעתם מהי משמעותה של פרדה זו וכי לא יארכו הימים עד שתעלה ארופה כלה בלהבות ותמרות אש ועשן...

בדרך הם עברו תלאות שונות, בשלב מסוים, הגיעו לגשר שבור והכרחו לצעד רבע שעה עם כל חבילותיהם. בשעה שבע בבוקרו של יום רביעי, כ"ו בתמוז, הגיעו ללמברג, שם המתין להם הרב החשוב רבי אברהם מרדכי גליקמאן מחסידי ברסלב וכבד אותם בסעודה עשירה במלון פשר ושמח אותם. בשעה 3:00 אחר הצהריים שכר להם רבי אברהם מרדכי עגלות כדי להסיעם אל הרכבת שממנה היו אמורים להמשיך אל עיר הנמל 'קונסטנצה' שברומניה. לשמחתו של רבי נתן הוא קבל קרון בן תשע מקומות [!] שהספיק ברוח לכל משפחתו, הם הגיעו לנמל ביום חמישי בשעה 3 אחרי הצהריים, שם היה עליהם להתמתין בקרון עוד כארבע שעות, ולבסוף הם עלו על האניה, שם קבלו חדר ובו - 9 מקומות! החדר היה מפאך בתנאי הימים ההם, ורבי נתן בקש מה' שלא ינכה לו מזכיותיו על ידי הרחבות שכאלו...

בדרך הם הקפידו לאכל לחם בלבד, ביום שלישי, ראש חודש אלול תרצ"ט, הנוסעים הנרגשים מביטים אל האפק, מרחוק נשקפת רצועה כהה... "ארץ ישראל!" עוד מעט קט יעמדו רגליהם על אדמת ארץ ישראל, רבי נתן היה מוצף בהתרגשות, חלומו הגדול התממש למעלה מדרך הטבע, מה גדלו חסדיו יתברך.

בעיר לובלין התגורר החסיד הנללב רבי נתן ברסקי, בנו של אחד מגדולי המקורבים לברסלב, הלא הוא רבי שמשון ברסקי (בעל המחבר ספר עצות המבארות) מצאצאיו של רבנו ז"ל. שנים ספורות לפני השואה הסתלק אביו הדגול לגנוי מרומים והותיר את בנו המתגעגע לבדו. בתחלת שנת תרצ"ט עלה הצורך היטלר ימח שמו לשלטון בגרמניה, ובכונתו היה לצאת למלחמה ולהשתלט על העולם. כהכנה לכך ומפיון שחשש מרגול העלול לספל את תכניתו, חוקק חק פי כל מי שאינו אזרח גרמניה יגרש אל מחוץ למדינה. בתוך זמן קצר הציפו את פולין - פליטים רבים מגרמניה, אולם המשטר הפולני חפש אחר אותם מהגרים, ושלח אותם ברכבות חזרה אל גרמניה שממנה באו.

באותה עת עדין ישבו יהודי פולין בשלוחה בבתייהם כשאין משערים את המצפה להם... לא ארכו הימים ושמועות החלו מגיעות על המלחמה הקרבה ובאה, בעקבות כך החליטה אף ממשלת פולין לגרש את הנתינים הארים שעל אדמתה.

משפחתו של רבי נתן ברסקי, החלה חוששת מפני הצפוי לה, הם לא היו רשומים באזרחות פולנית ואימה נפלה עליהם מן העתיד להתרחש, שמה ישלחו אותם לרוסיה, ארץ מוצאם, שם שלט המשטר הקומוניסטי העריץ שחרט על דגלו מלחמת חרמה בדת ישראל והצליח לנתק רבבות יהודים ממקור חיותם. רבי נתן שלא ידע על החרבן הגדול והנורא הממשמש לבוא על הגוף, חשש רק על הנפש, על חנוכם הטהור של שבעת ילדיו, ומפיון שכה, החל בשתדלנות לקבל אשרות עליה לארץ ישראל. אמנם כמעט ולא היה ספוי בדרך הטבע ליהודי שומר תורה ומצוות לקבל אשרה זו, מפיון שרב האשרות נתנו לציונים רחמנא לצלן, דרה הסוכנות.

אולם למרבה הפלא, בדרך לא דרה, עלה בידו של רבי נתן לקבל את האשרות המיחלות. ביום שלישי כ"ה בתמוז שנת תרצ"ט החל מסעו אל ארץ אשר עיני ה' בה, מסע שכלו רצוף בנסים

סיפור

הנוסעים הנרגשים מביטים אל האפק, מרחוק נשקפת רצועה כהה... "ארץ ישראל!" עוד מעט קט יעמדו רגליהם על אדמת ארץ ישראל

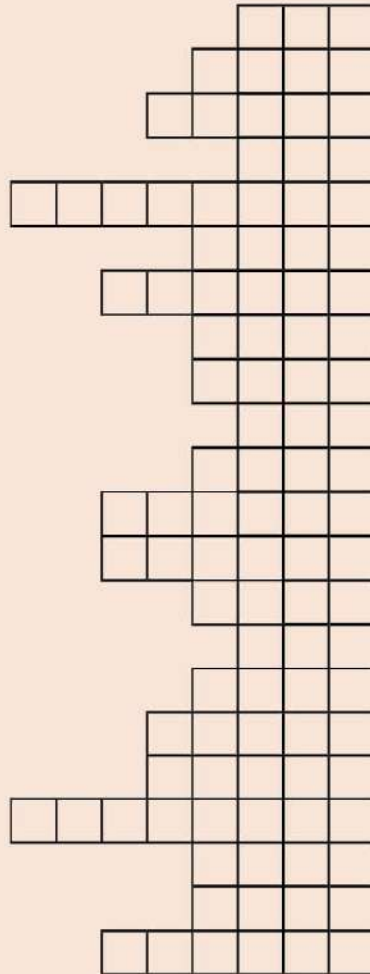

שעשועון ילדים

מתחילים מאלף - בית

ילדים יקרים!

עליכם למצוא את התבואות לפי סדר הא' ב' (לדגמא באות רי"ש עליכם לכתב: "רצון", וכן הלאה).

- א. מהו הערך הראשון של ספר המדות
- ב. אמונה בגימטריא _____
- ג. למה מצפים אנו שתבוא ה -
- ד. איזה מלך הוא חי וקיים לנצח
- ה. מהי המעלה העליונה מן הכל
- ו. כיצד נקרא המעביר על מהותי
- ז. ההפך מעצלות
- ח. מתי צריך להזהר לקום ב -
- ט. את מה משנה התפלה, את ה -
- י. איזה דבר אסר רבנו בתקף
- כ. איזה מדה צריך לתת רק לה'
- ל. התם אמר: רק בלי
- מ. מהו הכנוי של ר' נתן מברסלב
- נ. שמו של רבו של התלמיד הגדול
- ס. הענין של רבנו הוא
- ע. ההפך מגאווה
- פ. קימת הצות מסגל כמו
- צ. צריה לקשר עצמנו אל ה
- ק. 30,000 יהודי אמן מסרו נפשם על
- ר. העקר הוא ה
- ש. מצוה גדולה להיות ב
- ת. על איזה דבר התאנח מוהרנ"ת לפני מותו, שמה לא יצא ידי חובת ה _____ של הרבי.

התלמיד הנאמן

- א. בן כמה שנים היה מוהרנ"ת כשהתקרב לרבנו
- ב. כמה שנים חי רבנו לאחר התקרבותו של ר' נתן
- ג. איזה ספר חסידות יכול לחזק כל אדם שפעולם (8 כרכים)
- ד. איזה עשיר השאיר לתלמידיו את העשירות הגדולה ביותר
- ה. מי היה כל כך עניו בעיני עצמו, וממש כחתיכת בוץ

התשובות לחדש מסלו
הפורח לתשכ"ד:
'אבקשה מאיר את אור רפנו פילוס'
שנים פנים נאמרו הערות הם:
ר"ד - תקס"ז, ח' - תקס"א,
ל' - תקס"ז, ל"ד - תקס"ה,
כ' תרט"ו - תקס"ט, י"ז - תקס"ו,
ו' תרט"ו - תק"ע

הואכת לחדש
מסלו הוא:
תק"ד נתן גלבד
מבית שמש

את הפתרון לחדש טבת נתן לענות עד לתאריך כ' שבט תשפ"ד, לפקס המערכת: 077-318-37-02 או להקליט את התשובות בקול ברור בטלפון המערכת: 02-539-63-63 בשלוחה 7 בלבד, יש לציין באופן ברור שם וכתבת מגורים וטלפון בין הפותרים נכונה יגרל זכוי של 50 ש"ח ברשת חגיגות ספרי "אור החיים"!

הריני מקשר
עצמי לרביה"ק

ואני קצטרף לבוני בית 'אבקשה'

השם
תכרז ורחם על עמי ישראל,
שיפצו מעונותי הצנה, כי
בהם תקוים כל חטאות
של כל ישראל לצנח... (עלים לתרופה ט')

עלות משוערת:

הוצאות משרד מזכירות - גביה ועניינים טכניים 6,200 ₪	תוכן ועיצוב איסוף חומר, כתיבה, עריכה, לשונית, הגהה, עיצוב והכנה לדפוס וכו' 15,000 ₪	מערך הפצה פיזור במעל 150 נקודות למרכזי הפצה, משלוח לאנגליה וארה"ב, שליחת דואר לשותפים. 5,000 ₪	הדפסה הדפסת גליון, מודעות, פרסום, מעטפות, וכדו' 18,000 ₪

בסה"כ עלות גליון חודשי רגיל: 44,000 ₪ !!!

+תוספת של 28,000 ש"ח לגיליון ראש השנה לקראת הקיבוץ הקדוש באומאן
הנובעות מתוספת הדפסה עד ל 10,000 גליונות, הגדלת התוכן פי 3 ועלויות הפצה באומן.

סה"כ שנתית
10x44,000 + גליון ר"ה 75,000 = **חצי מיליון ₪ !!**
השותפים הנאמנים החזיקו במשך 7 שנים את קיומו של אבקשה בסכום כולל של 2,100,000 ₪
1,150,000 ₪ נוספים הושגו במסירות נפש של ממש !